

Hrubý, Petr

Obytný a hospodářský areál

In: Hrubý, Petr. *Jihlava - Staré Hory : archeologický výzkum středověkého důlního, úpravnického a obytného areálu v letech 2002-2006 : příspěvek ke studiu středověkého rudného hornictví*. Klápště, Jan (editor); Měřínský, Zdeněk (editor). Praha: Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2011, pp. 148-185

ISBN 9788073083434

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/127604>

Access Date: 16. 02. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

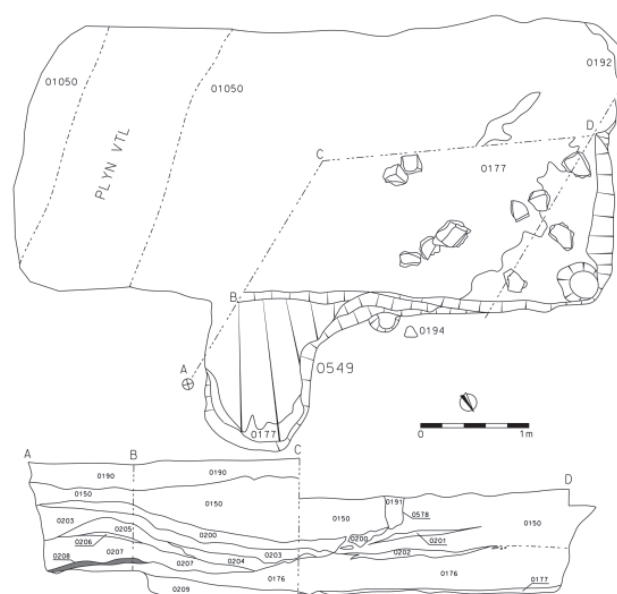
11. OBYTNÝ A HOSPODÁŘSKÝ AREÁL

11.1. Pozůstatky zahloubených staveb

Jednalo se o pravidelné jámy s plochým dnem, kolmými stěnami a se vstupní šíjí. Obecně jsou v kontextu zkoumané lokality považovány za pozůstatky staveb sloužících v procesu těžby a úpravy rud, v procesu zpracování suroviny a v přidružených výrobních procesech (kovářství), možná je však i funkce obytná, která mohla být u většiny nalezených relikvů i majoritní. Soupis staveb není seřazen vzestupně podle čísel objektů, přidělených při jednotlivých terénních archeologických výzkumech, nýbrž podle kombinace pořadí jednotlivých lokalit (I a III) a v rámci nich pak uskupení zaniklých staveb, která jsou považována za jednotlivá obytná jádra (intravilány) v rámci středověké hornické aglomerace.

Stavba 0549; *lokalita:* Staré Hory I (výzkum 2002); *Uloženíny:* 0176, 0177, 0150, 0192, 0200, 0201, 0202, 0203, 0204, 0205, 0206, 0207, 0208, 0209; *Metody výzkumu:* zkoumán téměř celý objem stavby; *Půdorys:* jednoduchý pravoúhlý obdélný s vysunutým vstupem; *Typ:* B; *Konstrukční prvky:* rohové kruhové sloupové jamky, zčásti dochovaná komunikační vrstva; *Rozměry:* 2,5 × 5,3 m; *Hloubka:* 1,3 m; *Vnitřní plocha:* 12,4 m²; *Vstup a vybavení:* vstup svažitý, umístěný ve středu delší stěny objektu, vůči objektu ortogonální; *Nálezy:* 1 železná dvojrámenná skoba (vrstva 0150, i. č. 35–2002–0150–001 až 0115), 6 ks keramických tuhových okrajů, 1 ks tuhové keramické dno se značkou, 50 ks výdutí, převážně tuhová keramika (vrstva 0150); 1 zlomek bronzového kování (i. č. 35–2002–0177/2), železný pololistovitý nůž (vrstva 0177, i. č. 35–2002–0177/3, Obr. 228: 19), 2 ks keramických zlomků výdutí (vrstva 0177, i. č. 35–2002–0177–001 až 002); 5 ks keramických tuhových výdutí nádob, 1 ks tuhový okraj, 1 ks struska/slítek (?) a 1 ks uhlík (vrstva 0200, i. č. 35–2002–0200–001 až 003); *Vazba nebo superpozice jiných objektů:* nepozorována; *Obrazové přílohy:* Obr. 160–161; Obr. 228: 9.

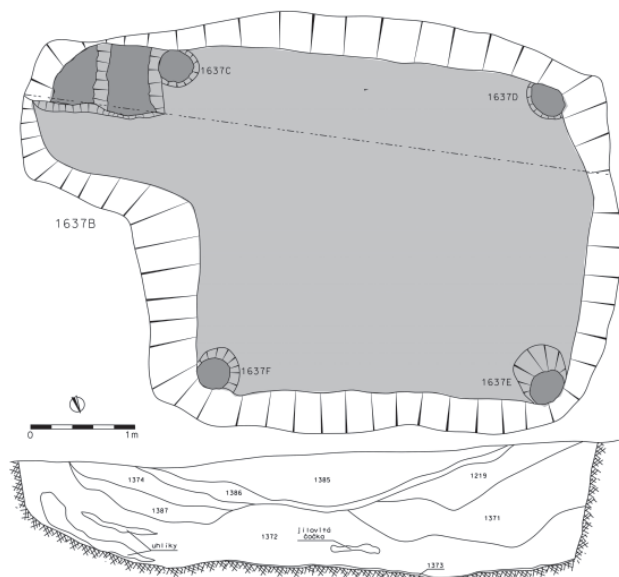
Stavba 1637B; *lokalita:* Staré Hory I (výzkum 2002); *Uloženíny:* 1219, 1372, 1373, 1385, 1386, 1387; *Metody výzkumu:* zkoumán celý objem stavby; *Půdorys:* jednoduchý pravoúhlý obdélný s vysunutým vstupem, snad původně schodová vstupní šíje; *Typ:* B2.1; *Konstrukční prvky:* rohové sloupové jámy kruhové (1637C-E), jiné prvky nezjištěny; *Rozměry:* 2,9 × 3,5 m; *Hloubka:* 1,2 m; *Vnitřní plocha:* 11,2 m²; *Vstup a vybavení:* vstup svažitý, umístěný v rohu kratší stěny, ve vztahu k objektu ortogonální; *Nálezy:* 3 zlomky výdutí tuhových nádob s vlnicí, 19 zlomků nezdobených

Obr. 160. Staré Hory I (výzkum 2002), pozůstatek dřevohliněné zahloubené stavby 0549. V horní části obrázku celkový půdorys suterénu se zachycenou sloupovou jamkou v rohu interiéru. Ve spodní části obrázku řez stratografií výplně stavby. V nejspodnější úrovni patrná komunikační podlažní vrstva nebo vrstva vzniklá těsně po zániku stavby

Obr. 161. Staré Hory I (výzkum 2002), pozůstatek dřevohliněné zahloubené stavby 0549. Celkový pohled na objekt po začátní v úrovni podloží a s ponecháním řezu stratografií výplně stavby. Foto archiv ARCHAIA Brno.

Obr. 162. Staré Hory I (výzkum 2002), pozůstatek dřevohliněné zahloubené stavby 1637B. V horní části obrázku celkový půdorys suterénu po odebrání všech výplní. V podlažní úrovni jsou patrné v rozích sloupové jámy jako pozůstatky původních dřevěných nosných konstrukcí stavby. V dolní části obrázku zániková stratigrafie ve výplni suterénu. Původní vstupní šije měla pravděpodobně schody.

výdutí tuhových nádob, 4 zlomky okrajů tuhových nádob, 1 zloмок pokličky, tuhová (vrstva 1219, i. č. 35-2002-1219-001 až 009); 10 zlomků okrajů tuhových nádob, 21 zlomků nezdobených výdutí tuhových nádob, 1 torzo konvice s výlevkou, 1 torzo pokličky (vrstva 1372, i. č. 35-2002-1372-001 až 013, Obr. 216: 3; Obr. 218:4 a 8; Obr. 221: 19; Obr. 222: 12; 557: 9); 1 stříbrný brakteát (vrstva 1372, mince 1); 1 stříbrný brakteát (vrstva 1373, Obr. 229: 5 a 6); 1 železné kladívko (vrstva 1372, i. č. 35-2002-1372); *Vazba nebo superpozice jiných objektů:* Nepozorována; *Obrazové přílohy:* Obr. 162-163.

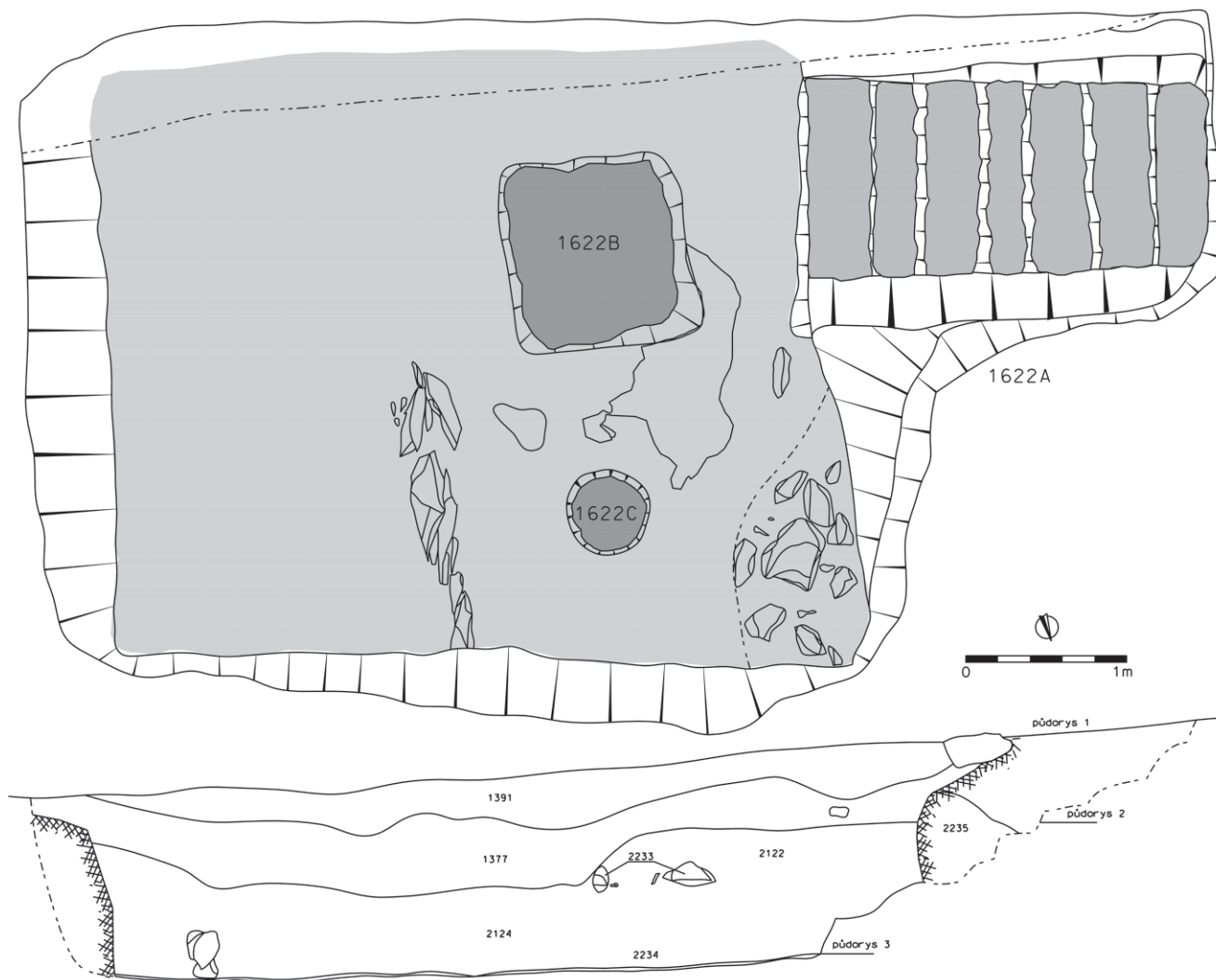
Stavba 1622A; lokalita: Staré Hory I (výzkum 2002); *Uložení:* 1202, 1377, 1391, 2122, 2123, 2124, 2233, 2234, 2235; *Metody výzkumu:* zkoumán celý objem stavby; *Půdorys:* jednoduchý pravoúhlý obdélný s vysunutým vstupem; *Typ:* B2.1; *Konstrukční prvky:* bez zjištěných konstrukčních prvků, zčásti dochovaná komunikační vrstva. Ve výplni nečetné zlomky mazanice. V rozích nebyly zcela prokazatelně sloupové jámy, takže nejde o klasickou dřevohliněnou konstrukci; v kratší stěně při vstupní šiji destrukce kamenů (rula a žilovina), naznačující možnost kamenné plenty nebo jiných kamenných suchých konstrukcí; *Rozměry:* 3,8×4,4 m; *Hloubka:* 1,23 m; *Vnitřní plocha:* 16,4 m²; *Vstup a vybavení:* vysunutý vstup se schody, umístěn v rohu kratší stěny, ortogonální; *Nálezy:* 1 ks železný válečkový zámek (vrstva 1202, i. č. A035/2002-1202/23; Obr. 228: 21), 7 ks tuhových keramických okrajů, 40 ks výdutí tuhových keramických nádob, 8 ks převážně tuhových den nádob (vrstva 1202, i. č. A035/2002-1202-001 až 009), 28 ks zvířecích kostí, 1 ks uhlík; 8 ks tuhových keramických okrajů, 49 ks výdutí keramických nádob, převážně tuhových, 5 ks den tuhových nádob, 1 ks fragment misky, 1 ks tuhová zásobnice, 2 ks mazanice, 1 ks barevného kovu neurčeno, 1 ks zvířecí kost (vrstva 1377, i. č. A035/2002-1377/1-118); 1 zloмок strusky (číslo vzorku S5), 1 zloмок hmoty charakteru strusky (číslo vzorku S10); 4 zlomky okrajů tuhových nádob, 22 zlomků výdutí tuhových nádob, 12 zlomků zvířecích kostí (vrstva 2122, i. č. A035/2002-2122-001 až 006), 1 zloмок železné ostruhy s trnem, vidlicí a ozubeným kolečkem (vrstva 2122, i. č. A035/2002-2122/1, Obr. 228: 17); 89 ks výdutí keramických

Obr. 163. Staré Hory I (výzkum 2002), pozůstatek dřevohliněné zahloubené stavby 1637B. Celkový snímek po odebrání všech uloženin ve výplni suterénu.

nádob, 13 ks okrajů nádob, převážně tuhová keramika, 5 ks fragmentů hrncovité nádoby, 5 ks den tuhových nádob, 1 ks fragment výlevky konvice (vrstva 2124, i. č. A035/2002-2124/1 až 018), 1 bronzová opasková přezka s horizontálními žebry (vrstva 2124, i. č. A035/2002-2124-019; Obr. 228: 1); 1 zdobený plíšek z opaskové přezky (vrstva 2124, i. č. 35-2002-2124/20), 1 ks bronzový zdobený trojúhelníkový plíšek (vrstva 2124, i. č. A035/2002-2124/21), 1 ks uhlík, 19 ks zvířecích kostí (vrstva 2124); 15 ks zlomků výdutí převážně tuhových nádob, 1 ks okraj tuhové nádoby (vrstva 2234, i. č. A035/2002-2234-001 až 008); 16 ks zlomků výdutí převážně tuhových nádob, 4 ks zlomky dna tuhových nádob, 1 ks okraj tuhové nádoby, 1 ks hrdlo lahve zdobené vlnicí (vrstva 2235, i. č. A035/2002-2235/1 až 006); 1 olovené závažíčko (rozhraní vrstev 2122 a 2233, viz Obr. 229: 2); 1 ks olovený slitek (nestratifikován, číslo vzorku 27); *Vazba nebo superpozice jiných objektů:* koncentrace kamenů (snad ohniště/pec nebo výheň) 2622 a sídlištní jáma 1632 do vzdálenosti 1 m od okraje suterénu; *Obrazové přílohy:* Obr. 164-165, keramika Obr. 210: 5, 12, 14; 216: 1, 11; 218: 20; 221: 9; 222: 10, 30).

Stavba 1634A; lokalita: Staré Hory I (výzkum 2002); *Uložení:* 1195, 1214, 1215, 1375, 1376, 2123, 2127, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 1230 (výplň důlní jámy 1634B); *Metody výzkumu:* zkoumán celý objem stavby; *Půdorys:* jednoduchý pravoúhlý čtvercový s vysunutým vstupem; *Typ:* B1.1/B1.3; *Konstrukční prvky:* kruhové kulové jámy v rozích i ve středu stěn, při vyústění vstupu do interiéru kamenná vyzdívka; *Rozměry:* 3×3,2 m; *Hloubka:* 1,22 m; *Vnitřní plocha:* 9,9 m²; *Vstup a vybavení:* vstup svažité, bez patrných schodů; *Nálezy:* 1 ks stříbrný brakteát (vrstva 1195, mince 2), 1 olovené závažíčko (Obr. 229: 1, závažíčko A), 1 ks zloмок měděné přezky s příčkou (vrstva 1195, i. č. 35-2002-1195-003), 1 ks bronzová přezka s horizontálními žebry (vrstva 1195, i. č. 35-2004-1195-001); 1 ks zloмок přezky s horizontálními žebry (vrstva 1195, i. č. 35-2004-1195-002, Obr. 228: 7), 1 ks železná klínovitá kovadlinka (vrstva 1195, i. č. 35-2004-1195-064, Obr. 228: 20), 39 zlomků okrajů tuhových nádob, 233 výdutí, převážně tuhová, 1 výduť tuhové nádoby s vlnicí, 1 torzo pokličky/kahánku?, 26 zlomků den tuhových nádob, 1 zloмок dna se značkou, tuhová, 213 zlomků zvířecích kostí (vrstva 1195, i. č. 35-2002-1195-001 až 048), 1 ks bronzová lichoběžníkovitá přezka (vrstva 1214, i. č. 35-2002-1214-003, Obr. 228: 8); 53 ks zlomky výdutí tuhových nádob, 9 ks zlomky okrajů nádob, převážně tuhových, 12 zlomků tuhových den nádob, 1 zloмок tuhového dna se značkou, 1 zloмок kahanu, 1 zloмок misky, 1 zloмок poklice (vrstva 1230, i. č. 35-2002-1230-001 až 033), 15 ks strusky (číslo vzorku S2), 1 ks uhlíky 1 ks kování/nášivka z opaskové přezky (vrstva 1230, i. č. 35-2002-1230/38); 80 zlomků zvířecích kostí (vrstva 1230); 1 zloмок železné petlice (vrstva 1375,

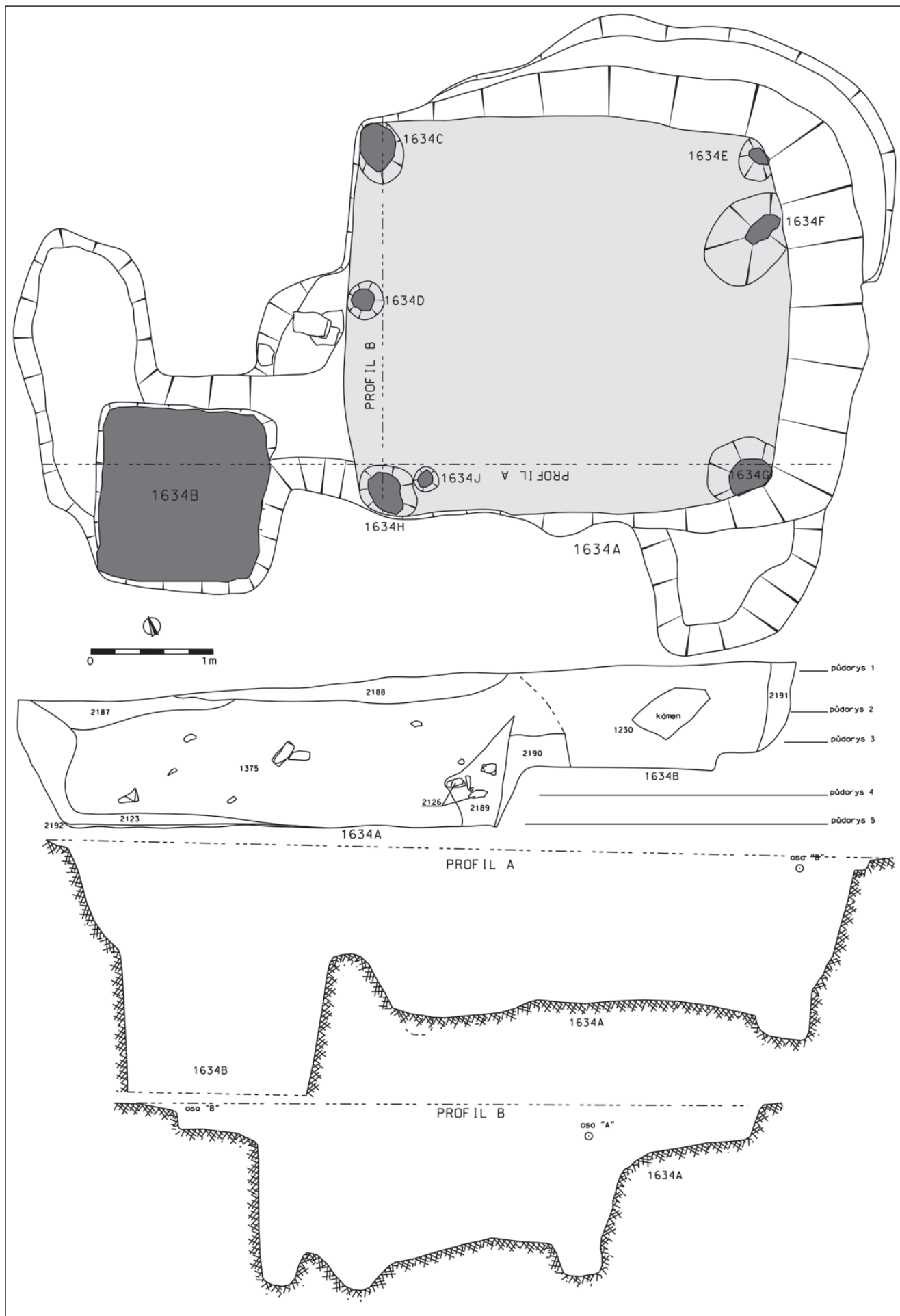
Obr. 164. Staré Hory I (výzkum 2002), pozůstatek dřevohliněné stavby 1622A. Celkový plán v úrovni po exkavaci všech výplní s ponecháním kontrolního řezu. V podlažní úrovni patrná propadlina po sesedajícím se zásypu šachtičky 1622B a výchozy rulového podloží. V dolní části obrázku stratigrafie výplně suterénu.

i. č. 35–2002–1375/22), 14 ks fragmenty okrajů tuhových nádob, 41 zlomků výdutí nádob, převážně tuhová keramika, 5 zlomků den nádob, převážně tuhová keramika, 15 zlomků strusky (číslo vzorku S1), 169 zlomků zvířecích kostí (vrstva 1375, i. č. 35–2002–1375–001 až 020); 10 zlomků výdutí převážně tuhových nádob, 1 zlomek výlevky konvice (vrstva 1376, i. č. 35–2002–1376–11), 1 kruhová přezka (vrstva 1376, i. č. 35–2002–1376–33); 4 zlomky strusky (rozhraní vrstev 1375 a 1376, číslo vzorku S6, Obr. 158); 3 zlomky okrajů tuhových nádob, 14 zlomků výdutí tuhových nádob, 1 zlomek dna tuhové nádoby, 61 zlomků zvířecích kostí (vrstva 1214/1375, i. č. 35–2002–1214–001 až 010); 67 zlomků výdutí tuhových nádob, 18 zlomků okrajů nádob, převážně tuhová keramika, 12 zlomků den nádob, 1 zlomek výlevky konvice, 1 zlomek výdutě tuhové zásobnice, 22 zlomků strusky (číslo vzorku S3, Obr. 158), 133 zlomků zvířecích kostí (vrstva 1376, i. č. 35–2002–1376–001 až 013), 1 ks bronzová kruhová přezka (vrstva 1376, i. č. 35–2002–1376/33); 1 oloveně zploštělé závažíčko (závažíčko C), 8 zlomků výdutí tuhových nádob, 2 zlomky okrajů nádob, převážně tuhových, 1 zlomek dna tuhové nádoby, 1 zlomek pokličky, 1 zlomek výlevky konvice (vrstva 2123, 1 zlomek strusky (číslo vzorku S4, Obr. 158), 21 zlomků zvířecích kostí (vrstva 2123, i. č. 35–2002–2123–001 až 008); 14 zlomků výdutí tuhových nádob, 3 zlomky okrajů tuhových nádob, 1 zlomek dna nádoby, tuhová, 10 zlomků strusky, 16 zlomků zvířecích kostí, 8 zlomků dřevěných uhlíků (vrstva 2126, i. č. 35–2002–2126–

Obr. 165. Staré Hory I (výzkum 2002), pozůstatek dřevohliněné zahluobené stavby 1622A. Celkový pohled na objekt ve fázi exkavace všech vrstev v zánikové výplni suterénu, avšak s ponecháním kontrolního řezu v hlavní, delší ose objektu. V prostoru vstupní šíje patrné schodové uspořádání. V podlaze stavby patrný přibližně čtvercový propad zasypané šachtičky 1622B, překrytý však komunikačními vrstvami na podlaze suterénu. Foto archiv Archaia Brno.

001 až 008); 13 zlomků výdutí tuhových nádob, 1 zlomek okraje nádoby, tuhová keramika, 1 zlomek misky/kahanu (?), tuhová keramika, 3 zlomky den tuhových nádob, 8 zlomků dřevěných

Obr. 167. Staré Hory I (výzkum 2002), pozůstatek dřevohliněné zahloubené stavby 1634A. Celkový pohled na objekt v konečné fázi exkavace po odstranění zásypů i profilu se stratifacií. Patrné jsou sloupové jámy v rozích a podél obvodu jako pozůstatek původní nadzemní dřevěné konstrukce stavby. V pozadí, v prostoru vstupní šíje, je patrné vyústění šachtičky 1634B čtvercového průřezu. V popředí při delší straně suterénu mírné zahloubení. Foto archiv ARCHAIA Brno.

uhlíků, 21 zlomků zvířecích kostí (vrstva 2127, i. č. 35–2002–2127–001 až 005); *Vazba nebo superpozice jiných objektů*: vstupní šíje narušena vertikální čtvercovou průzkumnou jámou (1634B); *Obrazové přílohy*: keramické nálezy Obr. 210: 2, 11, 15; Obr. 216: 2, 8, 13, 19, 21; Obr. 217: 15, 22; Obr. 218: 1, 3; Obr. 222: 8, 16; Obr. 223: 3, 5; Obr. 225: 10.

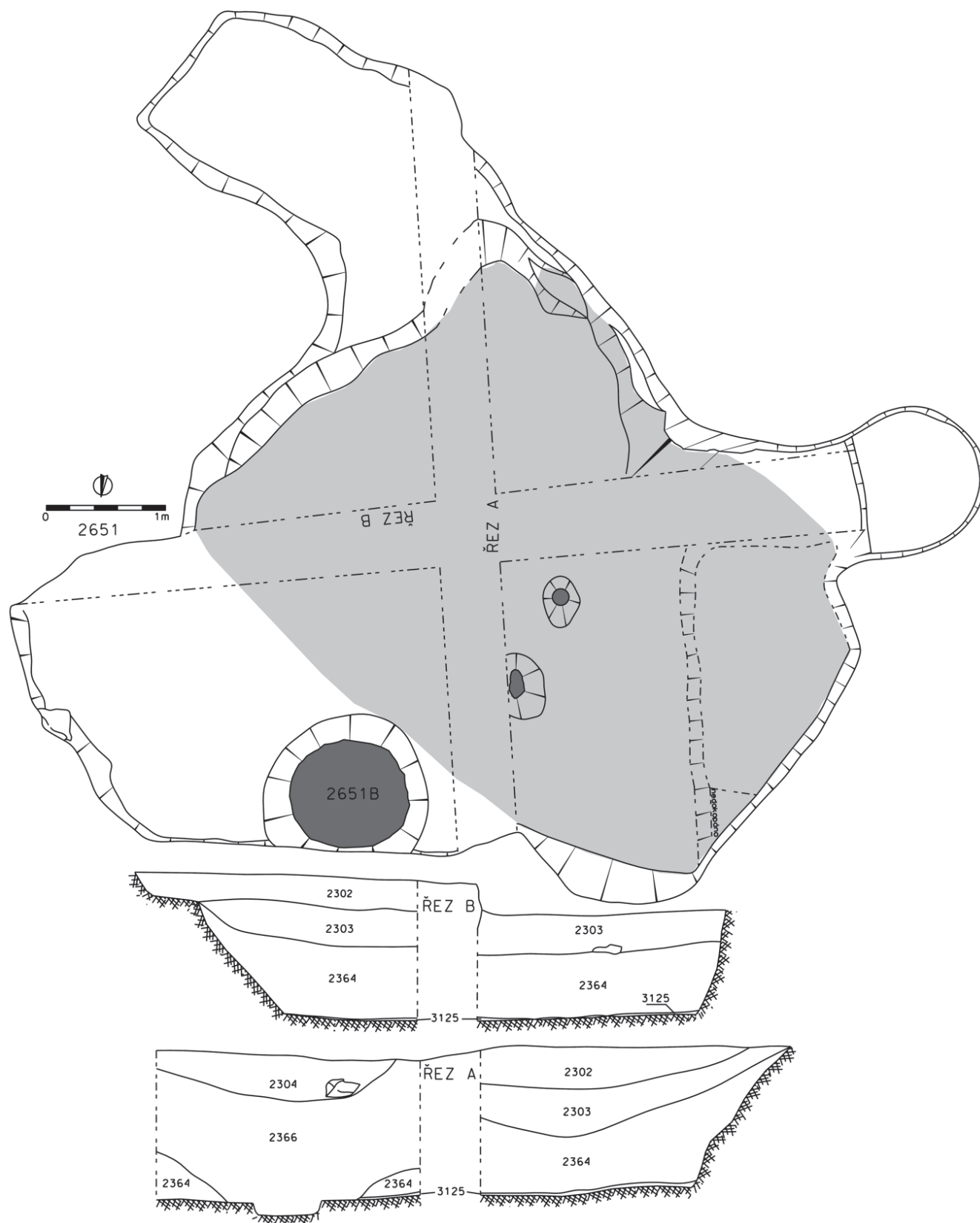
Stavba 2651; *lokalita*: Staré Hory I (výzkum 2002); *Uloženiny*: 2218, 2219, 2302, 2303, 2364, 2366, 3125; *Půdorys*: pravděpodobně původně jednoduchý mírně nepravoúhlý obdélný s vysunutým vstupem. Součástí stavby nebo v pozdější superpozici s ní jsou výkopy 2640 a další, které lalokovitě navazují na hlavní půdorys; *Typ*: B/B2.3; *Konstrukční prvky*: zčásti dochovaná komunikační vrstva, podlaha členitá s více úrovněmi. Ve výplních nečetné zlomky mazanic; *Rozměry*: 2,8 × 4,8 m; *Hloubka*: 1,2 m; *Vnitřní plocha*: 13,1 m²; *Vstup a vybavení*: vstup pravděpodobně svažitý, umístěný v rohu delší stěny, téměř ortogonální; *Nálezy*: 13 zlomků okrajů převážně tuhových nádob, 83 zlomků zdobených i nezdobených výdutí keramických nádob, převážně tuhových, 4 zlomky dna tuhových nádob, 3 zlomky kahanů, 5 zlomků skleněných číší s nálepy, 1 zlomek glazované nádobky s ouškem, 1 zlomek mazanice (vrstva 2219, i. č. 35–2002–2219–001 až 027); 40 zlomků okrajů nádob, tuhových i bez příměsi tuhy, 9 zlomků výdutí s výzdobou, 1 zlomek výdutě glazované nádobky, 84 zlomků výdutí tuhových nádob nezdobených, 27 zlomků výdutí nádob nezdobených bez tuhy, 12 zlomků dna nádob, převážně tuhových, 8 zlomků misek, převážně tuhových, 2 zlomky knoflíků pokliček, 6 zlomků

Obr. 166. Staré Hory I (výzkum 2002), pozůstatek dřevohliněné zahloubené stavby 1634A. Nahore celkový půdorys suterénu se sloupovými jámami v rozích a při vstupní šíji. Původní konstrukce vstupu do suterénu stavby není vzhledem ke stavu zachování patrná. Vstupní šíje je také narušena šachtičkou 1634B, vyhloubenou pravděpodobně až po zániku stavby, což dokládá zásypová vrstva a vkop v řezu výplní suterénu (střední část vyobrazení, vůči půdorysu stranově otočeno). V dolní části obrázku příčný a podélný průřez stavbou, na kterém je patrný vkop šachtičky 1634B i sloupové jámy v rozích, dosahující cca 20–30 cm pod úroveň někdejší podlahy suterénu.

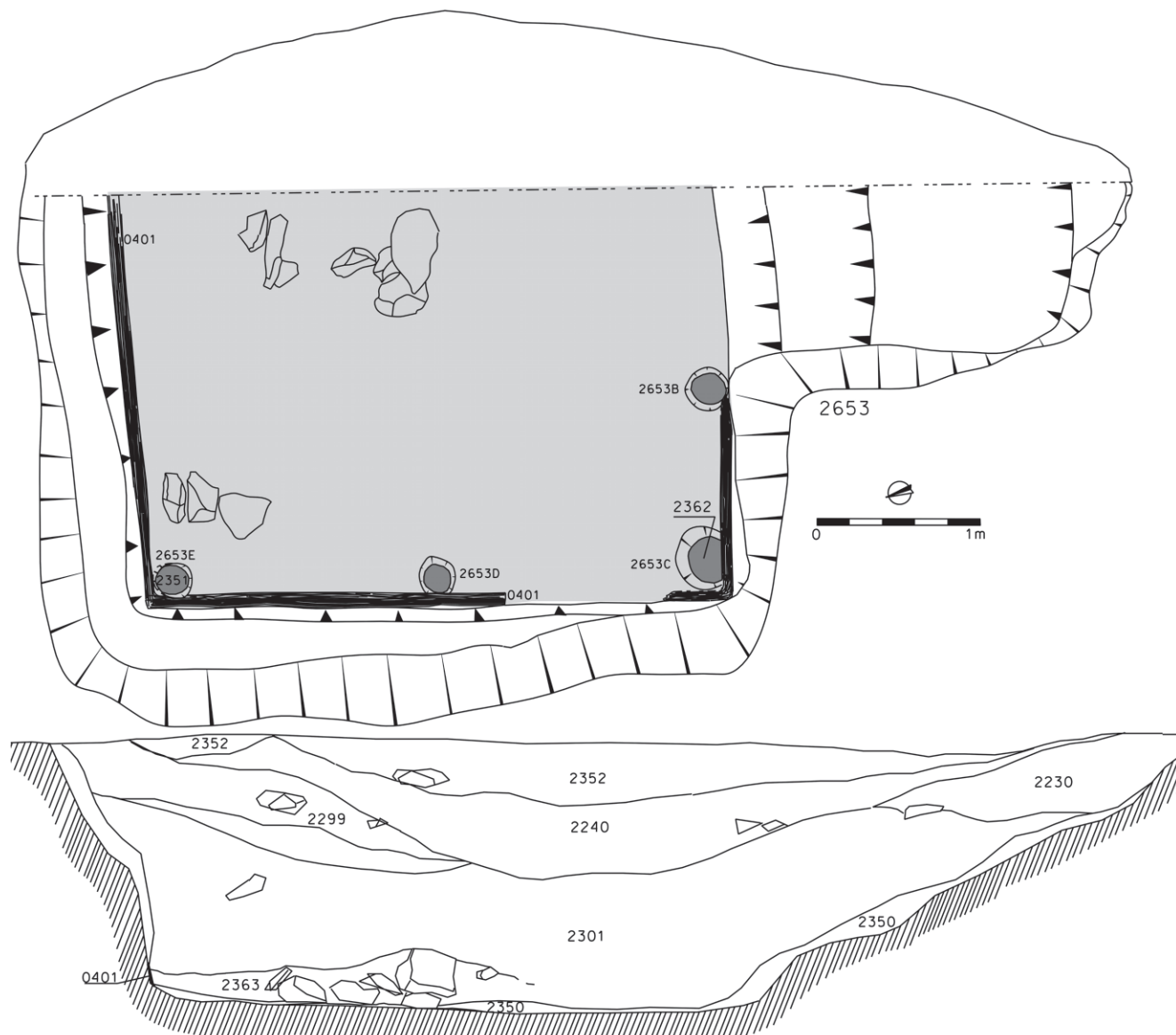
zvířecích kostí, 2 ks strusek, 4 ks dřevěných uhlíků (vrstva 2364, i. č. 35–2002–2364–001 až 070); 15 zlomků okrajů tuhových nádob, 39 zlomků výdutí tuhových nádob bez výzdoby, 4 zlomky dna tuhových nádob, 1 zlomek okraje misky, tuhová, 8 zlomků zvířecích kostí (vrstva 2366, i. č. 35–2002–2366–001 až 023); 2 zlomky okrajů tuhových nádob, 3 zlomky výdutí tuhových nádob, 4 zlomky výdutí netuhových nádob, 3 zlomky dna tuhových nádob, 1 zlomek strusky (vrstva 3123, i. č. 35–2002–3123/1 až 8); bronzová přezka s profilovanými žebry (i. č. 35–2002–2651/1, bez stratifikace; Obr. 228: 3); *Vazba nebo superpozice jiných objektů*: viz heslo půdorys; *Obrazové přílohy*: Obr. 168; keramické nálezy Obr. 210: 6, 7, 9; Obr. 216: 20; Obr. 217: 1, 4, 6, 7, 10, 11; Obr. 218: 5, 7 a 26; Obr. 222: 7, 26.

Stavba 2653; *lokalita*: Staré Hory I (výzkum 2002); *Uloženiny*: 2301, 2230, 2240, 2299, 2350, 2351, 2352, 2362, 2363, dřevěné konstrukce 0401; *Metody výzkumu*: zkoumán celý objem stavby; *Půdorys*: jednoduchý pravoúhlý obdélný s vysunutým vstupem; *Typ*: B2.1; *Konstrukční prvky*: sloupové kruhové jámy 2653B-E v rozích, stopy vodorovných stavebních dřev (tesané/hranéčné fošny) 0401 s vazbou na rohové sloupy. Ve výplních zlomky mazanic; *Rozměry*: 3,7 × 3 m; *Hloubka*: 1,25 m; *Vnitřní plocha*: 11,3 m²; *Vstup a vybavení*: svažitý vstup umístěn v rohu kratší stěny, ortogonální; *Nálezy*: 2 zlomky výdutí nezdobených tuhových nádob (vrstva 2230, i. č. 35–2002–2230–001); 28 zlomků okrajů tuhových nádob, 198 zlomků výdutí tuhových keramických nádob převážně bez výzdoby, 13 zlomků dna keramických tuhových nádob, 1 zlomek dna se značkou, tuhová, 1 zlomek kahanu, 1 zlomek dřevěného uhlíku (vrstva 2299, i. č. 35–2002–2299–001 až 030); 19 zlomků okrajů tuhových nádob s výdutěmi, 160 zlomků výdutí tuhových nádob, 1 zlomek výlevky konvice, 1 zlomek mazanice, 65 zlomků zvířecích kostí (vrstva 2301, i. č. 35–2002–2301–001 až 026); 1 ks olovený amorfní slitek, nestratifikován, číslo vzorku 13, Obr. 155; 13 zlomků okrajů s výdutěmi tuhových nádob, 58 zlomků výdutí tuhových nádob, 1 zlomek dna se značkou, tuhová, 4 zlomky nezdobených dna tuhových nádob, 1 zlomek strusky, 1 zlomek bronzové přezky s třemi perlovitými vývalky (vrstva 2362, i. č. 35–2002–2362/1, Obr. 228:4); železná motyka s okem (vrstva 2362, i. č. 35–2002–2362; Obr. 227: 10); 40 zlomků zvířecích kostí (vrstva 2362, i. č. 35–2002–2362–001 až 021); 17 zlomků okrajů tuhových nádob, 99 zlomků výdutí tuhových nádob, 8 zlomků dna tuhových nádob, 1 zlomek misky, tuhová; 8 zlomků strusky; 24 zlomků zvířecích kostí (vrstva 2363, i. č. 35–2002–2363–001 až 023); *Obrazové přílohy*: Obr. 169–170, keramické nálezy Obr. 220: 3, 12, 23, 25; Obr. 222: 23, 28; Obr. 223: 6.

Stavba 2662; *lokalita*: Staré Hory I (výzkum 2002); *Uloženiny*: 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268; *Metody výzkumu*: zkoumán řez stavbou s plošným dočištěním podlahy a přítomných konstrukčních prvků; *Půdorys*: jednoduchý pravoúhlý obdélný s vysunutým vstupem; *Typ*: B2.1; *Konstrukční prvky*: sloupové jámy kruhové v rozích i středu stěn (2662B-J), zčásti dochovaná komunikační vrstva, vlevo od vyústění vstupu zahloubený objekt 2663 (vrstva 2268) pod podlahou, ve výplních velké množství mazanice; *Rozměry*: 4 × 5,3 m; *Hloubka*: 1,8 m; *Vnitřní plocha*: 23,3 m²; *Vstup a vybavení*: vstup se schody umístěn v rohu kratší stěny, ortogonální. Poznámka: objekt dokumentován pouze na řezu, plošně odebrána pouze podlažní vrstva; *Nálezy*: 4 zlomky okrajů tuhových nádob, 31 zlomků výdutí tuhových nádob, 1 zlomek dna, tuhová (vrstva 2260, i. č. 35–2002–2260–001 až 006); 1 ks torzo hrnce z tuhové keramiky, 5 zlomků okrajů tuhových nádob, 13 zlomků výdutí tuhových nádob, 5 zlomků nezdobených dna tuhových nádob, 1 zlomek miskovitě pokličky, tuhová (objekt 2663, vrstva 2268, i. č. 35–2002–2268–001 až 013); *Vazba nebo superpozice jiných objektů*: v kolizní blízkosti dvojice jam 2635 a 2636, považovaných za důlní díla (cca 2 m); *Obrazové přílohy*: Obr. 171–172, keramické nálezy Obr. 218: 2 a 10.

Obr. 168. Staré Hory I (výzkum 2002), pozůstatek dřevohliněné zahloubené stavby 2651 s hypoteticky předpokládaným základním půdorysem (horní část obrázku, šedý odstín). Součástí objektu jsou i zahloubené jámy či části stavby, které ze základního půdorysu vybočují, přičemž na jižní straně může jít o vstupní šíji. Ze stratigrafií (dolní část obrázku) nevyplývá, zda neobvyklý půdorys není výsledkem superpozic, které jsou pozůstatkem více stavebních fází stavby.

Obr. 169. Staré Hory I (výzkum 2002), pozůstatek dřevohliněné zahloubené stavby 2653. Nahoře půdorys s ponecháním kontrolního řezu v hlavní, delší ose suterénu. V rozích stavby jsou patrné sloupové jámy a humózní vrstvička jako pozůstatek rámu někdejší dřevěné konstrukce suterénu 0401 (srov. stavby 5551 a 5692 na lokalitě Staré Hory III). Ve spodní části obrázku řez zánikovými stratigrafiemi stavby.

Stavba 2664A; lokalita: Staré Hory I (výzkum 2002); **Uloženiny:** 2269, 2271, 2297, 2377, 3120; **Metody výzkumu:** zkoumána asi polovina objemu stavby; **Půdorys:** jednoduchý pravoúhlý obdélný s vysunutým vstupem; **Typ:** B; **Konstrukční prvky:** stopy vodorovných stavebních dřev s vazbou na stěny, zčásti dochovaná komunikační vrstva, podlaha členitá s dvěma úrovněmi, narušena výkopem asi průzkumné nebo menší těžní jámy; **Rozměry:** 3 × 5 m; **Hloubka:** 1,43 m; **Vnitřní plocha:** 18,7 m²; **Vstup a vybavení:** svažité vstup umístěn v rohu kratší stěny, ortogonální; **Nálezy:** 14 zlomků výtutí tuhových nádob, 1 zloemek okraje, tuhový, 1 zloemek dna, tuhový nezdobený, 1 zloemek miskovité pokličky, tuhový, 23 zlomků zvířecích kostí (vrstva 2269, i. č. 35–2002–2269–001 až 005); bronzové spínadlo s háčkem (vrstva 2297, i. č. 35–2002–2297–011, Obr. 228: 11); 2 zlomky tuhových okrajů, 12 zlomků výtutí tuhových nádob, 3 zlomky den tuhových nádob, 1 zloemek okraje misky, 5 zlomků zvířecích kostí (vrstva 2297, i. č. 35–2002–2297–001 až 010); **Vazba nebo superpozice jiných objektů:** do prostoru stavby druhotně (po zániku) zahloubena důlní (průzkumná?) jáma 2664B, další objekty v blízkosti nezachyceny; **Obrazové přílohy:** Obr. 173–174, keramické nálezy Obr. 210: 7, 10, 15; Obr. 222: 24.

Stavba 2667; lokalita: Staré Hory I (výzkum 2002); **Uloženiny:** 2273, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347; **Metody výzkumu:** zkoumán celý objem stavby; **Půdorys:** jednoduchý, mírně nepravoúhlý obdélný s nejasným vstupem; **Typ:** A2/A3; **Konstrukční prvky:** kruhové sloupové jámy v rozích (B–F) a při jedné z kratších stěn, při delší stěně v úrovni podlahy řada plochých kamenů; **Rozměry:** 2,8 × 3,3 m; **Hloubka:** 1,3 m; **Vnitřní plocha:** 9,4 m²; **Vstup a vybavení:** vstupní šije nejasná, snad svažitá, umístěná v rohu kratší stěny, ortogonální; **Nálezy:** 1 zloemek žulového mlýnského kamene (vrstva 2273; Obr. 104: 1 a 105); 1 ks jednoramenná železná skoba (vrstva 2273, i. č. 35–2002–2667), 8 zlomků okrajů tuhových nádob, 36 zlomků výtutí tuhových nádob, 1 zloemek provrtané výtutě, 1 zloemek dna nádoby, tuhová, 1 zloemek výlevky konvice, 1 zloemek strusky, 30 zlomků zvířecích kostí (vrstva 2273, i. č. 35–2002–2273–001 až 015); 3 zlomky okrajů tuhových nádob, 10 zlomků výtutí převážně tuhových nádob, 4 zlomky den tuhových nádob, 1 zloemek tuhového dna se značkou, 1 zloemek misky, 1 zloemek miskovité pokličky, 27 zlomků zvířecích kostí (vrstva 2345, i. č. 35–2002–2345–001/002); **Vazba nebo superpozice jiných objektů:** v kolizní blízkosti 3 m menší, snad průzkumná

Obr. 170. Staré Hory I (výzkum 2002), pozůstatek dřevohliněné zahloubené stavby 2653. Celkový pohled na objekt po dokončení exkavace převážně zánikové výplně, avšak s ponecháním kontrolního řezu stratigrafií suterénu. V úrovni podlahy jsou patrné kruhové sloupové jámy s plochým dnem jako pozůstatek po nadzemní dřevěné konstrukci. Foto archiv ARCHAIA Brno.

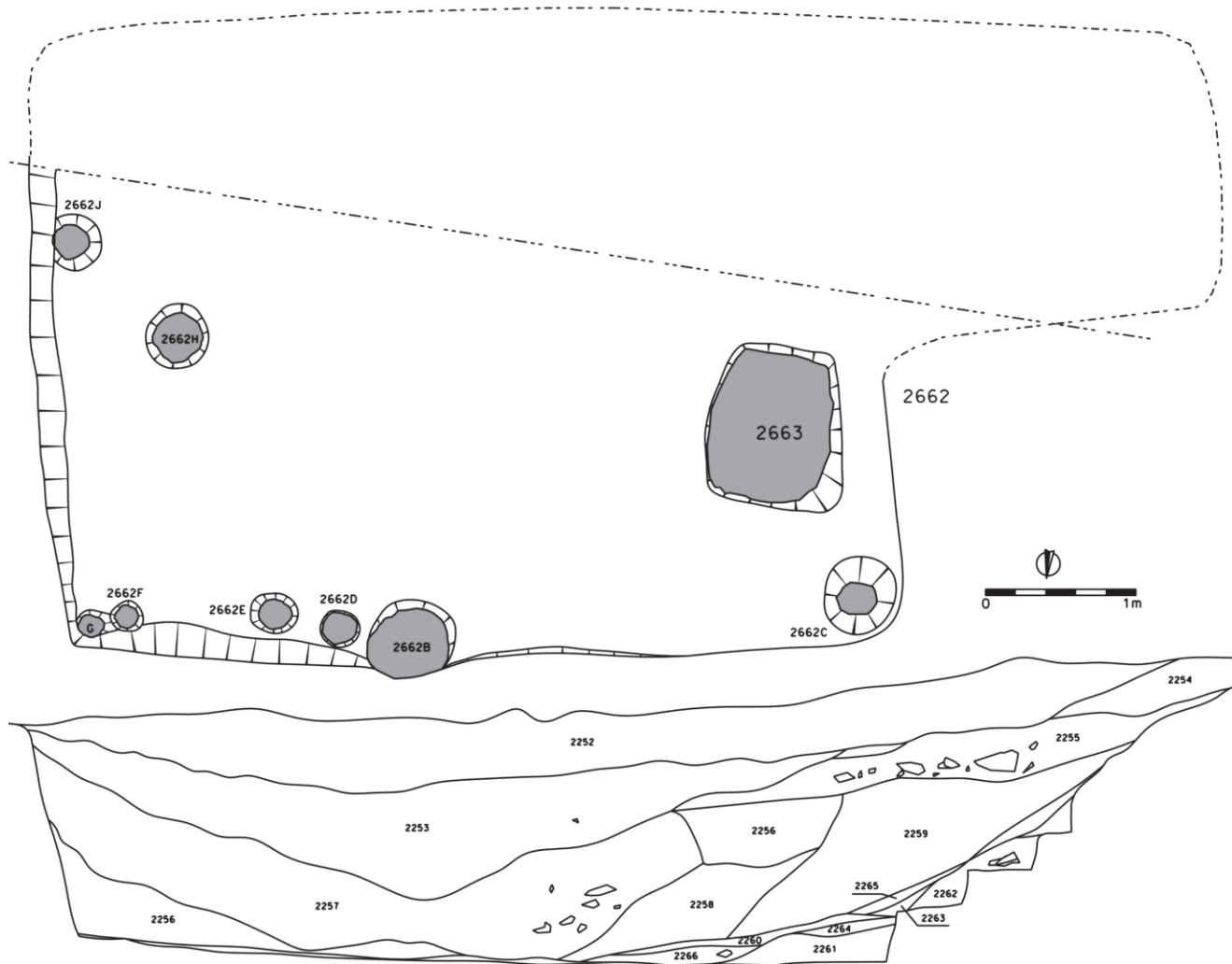
jáma 2672. Ve vzdálenosti 4 m od vstupní šije se nacházela sousední zahloubená stavba 2669 (Obr. 177), jiné objekty nebo vazby nejištěny; *Obrazové přílohy*: Obr. 176.

Stavba 2669; lokalita: Staré Hory I (výzkum 2002); *Uloženiny:* 2275, 2276, 2371; *Metody výzkumu:* zkoumána asi polovina objektu stavby; *Půdorys:* jednoduchý, mírně nepravoúhlý obdélný s nejasným vstupem; *Typ:* A2/A3; *Konstrukční prvky:* kruhové kůlové jámy v rozích (2669B-F), avšak pouze v úrovni po odebrání barytové proprané drti 2276. V nejstarší fázi, tedy v úrovni podloží, nebyly žádné sloupové jámy zachyceny. Jedná se pravděpodobně o doklad dvou stavebních fází objektu; *Rozměry:* 3,7 × 3,85 m; *Hloubka:* 1,3 m; *Vnitřní plocha:* 14,2 m²; *Vstup a vybavení:* vstupní šije nejasná, snad svažitá, umístěná v rohu kratší stěny, ortogonální; *Nálezy:* 9 zlomků okraje tuhové nádoby, 22 zlomků výdutí tuhových nádob, 4 zlomky den tuhových nádob, 39 zlomků zvířecích kostí, 1 zlolek uhlíku (vrstva 2275, i. č. 35-2002-2275-001 až 020); *Vazba nebo superpozice jiných objektů:* ve vzdálenosti 4,9 m od okraje stavby se nacházela menší kruhová důlní jáma 2672, v jejímž zásypu byly ve svrchní části výrazné sídlištní komponenty (vrstva, uhlíky, mazanice, množství keramiky). Ve vzdálenosti 4 m se nacházela sousední zahloubená stavba 2667. Ve vzdálenosti 5,2 m se nacházela obval pravděpodobně těžní jámy 3516; *Obrazové přílohy:* Obr. 175 dole, Obr. 177, keramické nálezy Obr. 222: 25.

Stavba 5551; lokalita: Staré Hory III (výzkum 2004-5); *Uloženiny:* 5210, 5223, 5225, 5226, 5231, 5234, 2400, 5406; *Metody výzkumu:* zkoumán téměř celý objem stavby; *Půdorys:* jednoduchý obdélný až lichoběžníkovitý objekt s vysunutým vstupem; *Typ:* B2.1; *Konstrukční prvky:* při bázi dochovaná komunikační vrstva. V rozích sloupové jámy po pravděpodobně hranatých tesaných sloupech. V průčelí při kratší stěně se vstupní šíjí místo sloupových jam kamenné rulové podklady pod sloupy, pravděpodobně opatření proti sesedání nebo zahnívání sloupů odspoda. Před vstupem na podlaze spadané fošny či prkna (5406), dochované v podobě humelace dřevité. V rozích, snad původně na drážku, provázán s nedochovanými stojkami v úrovni podlahy základový rám z vodorovných hranolů nebo fošen (5400), což je pravděpodobně podobný prvek jako u stavby 5692; *Rozměry:* 3,14-3,5 m × 3,2-3,7 m; *Hloubka:* 1,4 m; *Vnitřní plocha:* 11,4 m²; *Vstup a vybavení:* vysunutý vstup se schody, umístěn v rohu kratší stěny, ortogonální orientace; *Vazba nebo superpozice jiných objektů:* nejištěno; *Nálezy:* 4 zlomky okrajů nádob, nezdobeno (vrstva

5210, i. č. A042/2004-5210-01-04); 1 zlolek dna se značkou (vrstva 5210, i. č. A042/2004-5210-05); 1 zlolek okraje (vrstva 5210, i. č. A042/2004-5210-06); 4 zlomky dna nádob, nezdobeno (vrstva 5210, i. č. A042/2004-5210-07); 21 zlomků výdutí nádob, nezdobeno, nespecifikováno (vrstva 5210, i. č. A042/2004-5210-08); 1 kladívko (vrstva 5225, i. č. A042/2004-5226-17; Obr. 227: 3); 1 zlolek pokličky s úchytkou (vrstva 5225, i. č. A042/2004-5225-01); 1 zlolek dna (vrstva 5225, i. č. A042/2004-5225-02); 10 zlomků výdutě (vrstva 5225, i. č. A042/2004-5225-03-04); 1 přezka neurčená zcela fragmentovaná a korodovaná (vrstva 5226, i. č. A042/2004-5226-15); 12 neurčených zlomků keramiky (vrstva 5226, i. č. A042/2004-5226-18); 1 okraj nádoby (vrstva 5226, i. č. A042/2004-5226-01); 8 zlomků okraje (vrstva 5226, i. č. A042/2004-5226-02-09); 6 zlomků dna (vrstva 5226, i. č. A042/2004-5226-10); 1 zlolek okraje (vrstva 5226, i. č. A042/2004-5226-11); 5 zlomků dna s výdutí (vrstva 5226, i. č. A042/2004-5226-12); 48 zlomků výdutí nádob, nezdobeno a nespecifikováno (vrstva 5226, i. č. A042/2004-5226-13); 1 zlolek okraje - poklička (vrstva 5226, i. č. A042/2004-5226-14); 2 zlomky mazanice (vrstva 5210, i. č. A042/2004-5210-09); 9 zlomků mazanice (vrstva 5210, i. č. A042/2004-5210-10); 87 zlomků mazanice (vrstva 5226, i. č. A042/2004-5226-16); 1 zlolek okraje (vrstva 5229, i. č. A042/2004-5229-01); 1 neurčený zlolek (vrstva 5233, i. č. A042/2004-5233-04); 1 zlolek dna (vrstva 5233, i. č. A042/2004-5233-01); 14 zlomků výdutí nádob, nezdobeno, (vrstva 5233, i. č. A042/2004-5233-02-03); 11 zlomků mazanice (vrstva 5233, i. č. A042/2004-5233-05); 11 zlomků mazanice (vrstva 5225, i. č. A042/2004-5225-05); 1 zlolek porézní strusky, leskle černý skelný (vrstva 5225, i. č. A042/2004-5551-5226); 2 zlomky strusky nepravidelné, hnědé, bez lesku, původně jeden fragment (vrstva 5233, i. č. A042/2004-5551-5233/4); 9 zlomků okrajů nádob, nezdobeno (vrstva 5234, i. č. A042/2004-5234-02-10); 9 zlomků výdutí nádob, nezdobeno (vrstva 5234, i. č. A042/2004-5234-11); 1 zlolek výdutě, silnostěnná keramika (vrstva 5234, i. č. A042/2004-5234-12); 2 zlomky výdutě zásobnice (vrstva 5234, i. č. A042/2004-5234-13); 2 zlomky dna, silnostěnná keramika (vrstva 5234, i. č. A042/2004-5234-14); *Obrazové přílohy:* Obr. 178-180.

Stavba 5553; lokalita: Staré Hory III (výzkum 2004-5); *Uloženiny:* 5212, 5238, 5239, 5240, 5245, 5246, 5247, 5248, 5249, 5250, 5251, 5252, 5253, 5254, 5575, 5401, 5404, 5405; *Metody výzkumu:* zkoumán téměř celý objem; *Půdorys:* jednoduchý obdélný až lichoběžníkovitý objekt s vysunutým vstupem; *Typ:* B2.1; *Konstrukční prvky:* při bázi dochovaná komunikační vrstva; *Rozměry:* 3,2 × 4,1 m; *Hloubka:* 1,6 m; *Vnitřní plocha:* 12,66 m²; *Vstup a vybavení:* vysunutý vstup se schody, umístěn v rohu kratší stěny, ortogonální až mírně diagonální orientace. Zachycena komunikační vrstvička. Před vyústěním vstupu situovány zbytky dřev (prkna, fošny?). Vpravo od vstupní šije vyhloubena zásobní jáma 5575 s výdřevou; *Vazba nebo superpozice jiných objektů:* nejištěno; *Nálezy:* 1 hřeb nebo skoba (vrstva 5212, i. č. A042/04-5212/10); 5 zlomků okrajů nádob, nezdobeno (vrstva 5212, i. č. A042/04-5212/1-5); 11 zlomků dna nádob s výdutěmi (vrstva 5212, i. č. A042/04-5212/6); 1 zlolek dna (vrstva 5212, i. č. A042/04-5212/7); 32 zlomků výdutí nádob, nezdobeno (vrstva 5212, i. č. A042/04-5212/8); 2 zlomky výdutě nádoby se žlábkou (vrstva 5212, i. č. A042/04-5212/9); 5 zlomků okraje (vrstva 5238, i. č. A042/04-5238/1-5); 6 zlomků uch konvic nebo džbánů (vrstva 5238, i. č. A042/04-5238/6); 5 zlomků dna nádob (vrstva 5238, i. č. A042/04-5238/7); 58 zlomků výdutí nádob (vrstva 5238, i. č. A042/04-5238/8-10); 2 neurčené zlomky Fe předmětů (vrstva 5245, i. č. A042/04-5245/13); 5 zlomků dna s výdutí zásobnice (vrstva 5245, i. č. A042/04-5245-01); 2 zlomky dna s výdutí zásobnice (vrstva 5245, i. č. A042/04-5245/2-3); 6 zlomků okraje (vrstva 5245, i. č. A042/04-5245/4-8); 3 zlomky dna (vrstva 5245, i. č. A042/04-5245/9-11); 1 zlolek výdutě zásobnice (vrstva 5249, i. č. A042/04-5249/1); 1 zlolek dna s výdutí (vrstva 5249, i. č. A042/04-5249/2); 1 zlolek dna (vrstva

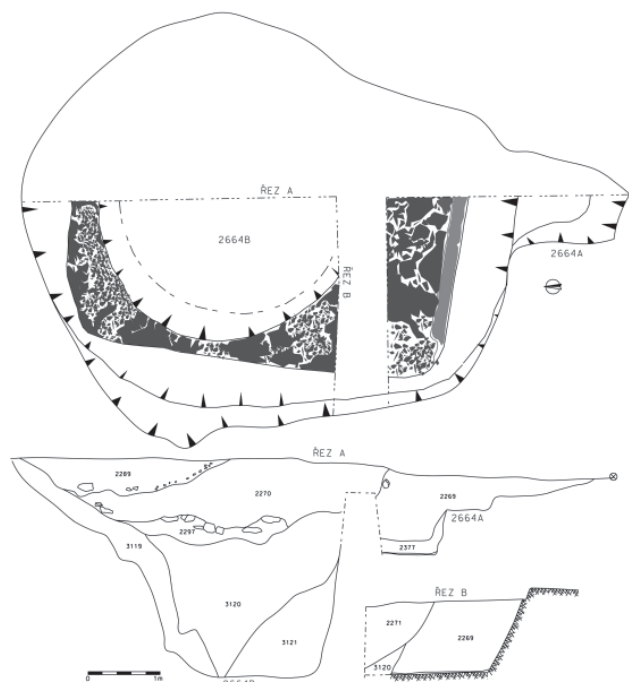
Obr. 171. Staré Hory I (výzkum 2002), pozůstatek dřevohliněné zahloubené stavby 2662. Celkový pohled na objekt po dokončení exkavace převážně zánikové výplně, avšak s ponecháním kontrolního řezu stratigrafií suterénu. V úrovni podlahy jsou patrné kruhové sloupové jámy s plochým dnem jako pozůstatek po nadzemní dřevěné konstrukci, vedle vstupní šíje pak pod podlahu vyhloubený sklípek (jáma 2663), který byl součástí funkčního vybavení stavby a ve kterém byla nalezena torza hrncovitých nádob. V dolní části obrázku podélný řez zánikovými vrstvami stavby, na kterém je patrná vstupní šíje se schody.

5249, i. č. A042/04–5249/3); 5 zlomků výdutí nádob, nezdobeno (vrstva 5249, i. č. A042/04–5249/4–5); 21 zlomků mazanice (vrstva 5212, i. č. A042/04–5212/11); 15 zlomků mazanice (vrstva 5249, i. č. A042/04–5249/6); 4 zlomky výdutí nádob, nezdobeno (vrstva 5255, i. č. A042/04–5255/1); 5 zlomků mazanice (vrstva 5245, i. č. A042/04–5245/14); 4 zlomky mazanice (vrstva 5255, i. č. A042/04–5255/2); 13 zlomků mazanice (vrstva 5255, i. č. A042/04–5255/3); *Obrazové přílohy:* Obr. 181–182, 201, keramika Obr. 225: 9; žernov Obr. 111.

Stavba 5594; lokalita: Staré Hory III (výzkum 2004–5); *Uloženiny:* 5283, 6185, 6186, 6187, 6188, 6189, 6190, 6191; *Metody výzkumu:* zkoumán téměř celý objem stavby; *Půdorys:* jednoduchý pravoúhlý čtvercový objekt s vysunutým vstupem; *Typ:* B2.3a; *Konstrukční prvky:* uprostřed objektu kulová jamka, další kulové jamky se nacházely u stěn. Při bázi dochovaná komunikační vrstva; *Rozměry:* 2,8 × 3,2 m; *Hloubka:* 1,6 m; *Vnitřní plocha:* 8,96 m²; *Vstup a vybavení:* vysunutý vstup se schody, umístěn v rohu delší stěny, ortogonální až mírně diagonální orientace. Stavba prozkoumána ze tří čtvrtin; *Vazba nebo superpozice jiných objektů:* část výplně a stěny narušena novodobým výkopem; *Nálezy:* 1 zloмок okraje keramiky (vrstva 5280, i. č. A042/2004–5280–01); 3 zlomky den ná-

Obr. 172. Staré Hory I (výzkum 2002), pozůstatek dřevohliněné zahloubené stavby 2662. Celkový pohled na objekt po dokončení exkavace převážně zánikové výplně, avšak s ponecháním kontrolního řezu stratigrafií suterénu. Foto archiv ARCHAIA Brno.

Obr. 173. Staré Hory I (výzkum 2002), pozůstatek dřevohliněné zahloubené stavby 2664A. V horní části obrázku půdorysný plán po exkavaci převážně zánikových výplní s ponecháním kontrolního řezu v hlavní, delší ose objektu. Na půdoryse je patrná kulturní komunikační vrstva v úrovni podlahy objektu. V jižní části, při vyústění vstupní šíje, byl dochován v podobě humózního dřevitého seskupení trámů nebo hranol jako pozůstatek původní dřevěné konstrukce stavby. V dolní části obrázku řez stratigrafii stavby, ze kterého vyplývá druhotné zapuštění kruhové důlní, snad průzkumné jámy 2664B do prostoru stavby. Tato jáma nebyla z technických a bezpečnostních důvodů dokopána. Konstrukce vstupní šíje do suterénu stavby nebyla z terénní situace jasná.

dob (vrstva 5280, i. č. A042/2004–5280–02); 9 zlomků dnů nádob s výdutěmi (vrstva 5280, i. č. A042/2004–5280–03); 1 zlomek dna s výdutí (vrstva 5280, i. č. A042/2004–5280–04); 14 zlomků výdutě (vrstva 5280, i. č. A042/2004–5280–05); 6 zlomků železného předmětu, nespecifikováno (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–0); 1 kladívko (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–2; Obr. 227); 1 klín obdélného průřezu (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–2; Obr. 227: 2); 2 hřeby nebo skoby (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–26); 2 zlomky okrajů nádob (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–03–04); 1 dno nádoby (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–05); 1 zlomek dna s výdutí (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–06); 2 zlomky okrajů pokličky (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–07–08); 3 zlomky okraje (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–09–11); 1 zlomek dna s výdutí (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–12); 1 zlomek okraje (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–13); 1 zlomek okraje pokličky (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–14); 1 zlomek výdutě (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–15); 1 zlomek dna s výdutí (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–16); 1 ucho nádoby (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–17); 5 zlomků výdutí nádob (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–18–19); 1 zlomek dna s výdutí (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–20); 1 zlomek KE pokličky s úchytem (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–21); 1 zlomek okraje pokličky (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–22); 2 zlomky okraje (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–23–24); 1 zlomek výdutě (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–25); 1 zlomek okraje (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–27); 1 zlomek dna (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–28); 2 zlomky dna s výdutí (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–29); 52 zlomků výdutí nádob (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–30); 1 zlomek výdutě s vtláčováním

(vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–31); 1 zlomek výdutě, silnostěnná keramika (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–32); 4 zlomky dna (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5283–33); 5 zlomků okrajů nádob (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5594–01–05); 1 zlomek dna s výdutí (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5594–06); 1 zlomek výdutě, nespecifikováno a nezdobeno (vrstva 5283, i. č. A042/2004–5594–07); 2 zlomky železného předmětu, nespecifikováno (vrstva 6185, i. č. A042/2004–6185–13); 7 zlomků okrajů nádob (vrstva 6185, i. č. A042/2004–6185–01–07); 3 zlomky výdutí s vtláčovnou výzdobou, (vrstva 6185, i. č. A042/2004–6185–08); 15 zlomků výdutě (vrstva 6185, i. č. A042/2004–6185–09); 1 zlomek výdutě, silnostěnná keramika (vrstva 6185, i. č. A042/2004–6185–10); 2 zlomky dna nádoby (vrstva 6185, i. č. A042/2004–6185–11); 2 zlomky mazanice (vrstva 6185, i. č. A042/2004–6185–12). 3 zlomky železného předmětu, nespecifikováno (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–68); 1 zlomek okraje nádoby, nespecifikováno (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–01); 2 zlomky dna nádoby (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–02); 3 zlomky výdutí nádob, nespecifikováno (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–03); 1 téměř celý okraj s výdutí (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–04); 9 zlomků okrajů nespecifikovaných Ke nádob (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–05–13); 1 zlomek pokličky (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–14); 2 části torza pokličky s úchytem (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–15–16); 1 zlomek ucha s částí výdutě (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–17); 1 zlomek dna s výdutí (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–18); 1 zlomek okraje (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–19); 1 zlomek výdutě pokličky (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–20); 37 zlomků výdutí Ke nádob, nespecifikováno a nezdobeno (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–21–57); 2 zlomky výdutě s částí dna (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–58–59); 6 zlomků dna hrnců, nespecifikováno (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–60–65); 1 torzo Ke hrnce – dno s výdutí (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–66); 30 zlomků hrnce, dno s výdutí, nespecifikováno, lepeno (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–67); 2 zlomky zvířecích kostí (vrstva 6189, i. č. A042/2004–6189–69); 1 zlomek okraje (vrstva 6190, i. č. A042/2004–6190–01); 1 zlomek okraje pokličky (vrstva 6190, i. č. A042/2004–6190–02); 11 zlomků výdutí Ke nádob, nespecifikováno (vrstva 6190, i. č. A042/2004–6190–03); 5 zlomků výdutí, silnostěnná keramika (vrstva 6190, i. č. A042/2004–6190–04); 1 zlomek výdutě (vrstva 6190, i. č. A042/2004–6190–05); 3 zlomky dna nádob (vrstva 6190, i. č. A042/2004–6190–06); 8 zlomků okrajů nádob (vrstva 6191, i. č. A042/2004–6191–01–08); 5 zlomků výdutí (vrstva 6191, i. č. A042/2004–6191–09); 2 zlomky dna (vrstva 6191, i. č. A042/2004–6191–10); 1 zlomek dna, silnostěnná keramika (vrstva 6191, i. č. A042/2004–6191–11); *Obrazové přílohy:* Obr. 183–184, keramické nálezy Obr. 213:4; Obr. 215: 9; Obr. 217: 35–36 a 39; Obr. 221: 2 a 12; Obr. 224: 11; Obr. 226, 6, 8, 19, 25; žernovy z výplně suterénu Obr. 105–109.

Stavba 5603; lokalita: Staré Hory III (výzkum 2004–5); *Uložení:* 5901, 5293, 6120, 6121, 6122, 6136, 6181, 6182, 6183, 6184; *Metody výzkumu:* zkoumán celý objem stavby; *Půdorys:* jednoduchý obdélný až lichoběžníkový objekt s vysunutým vstupem; *Typ:* B2.1b; *Konstrukční prvky:* stěny objektu byly zpevněny nasucho kladenou kamennou plentou; *Rozměry:* 3,6×2,8 m; *Hloubka:* hl. 1,7 m; *Vnitřní plocha:* 10,1 m²; *Vstup a vybavení:* vysunutý vstup se schody, umístěn v rohu kratší stěny, mírně diagonální orientace; *Vazba nebo superpozice jiných objektů:* při vnějším jižním obvodu tři sloupové jámy 5608, 5609 a 5610. Na této straně také pravděpodobně prádelní nádržky 5601 a 5605. V kolizní blízkosti stavby důlní jáma 5628; *Nálezy:* 1 kladívko, zlomek hrotu (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–01); 1 zlomek nože s oboustranně odsazeným trnem (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–02); 2 zlomky železného předmětu bez jádra, nespecifikováno (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–28); 3 zlomky okraje s výdutí (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–03); 4 zlomky KE okrajů nespecifikovaných nádob (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–04–07); 1 zlomek výdutě KE nádoby s příčnými přeseky a linkou (vrst-

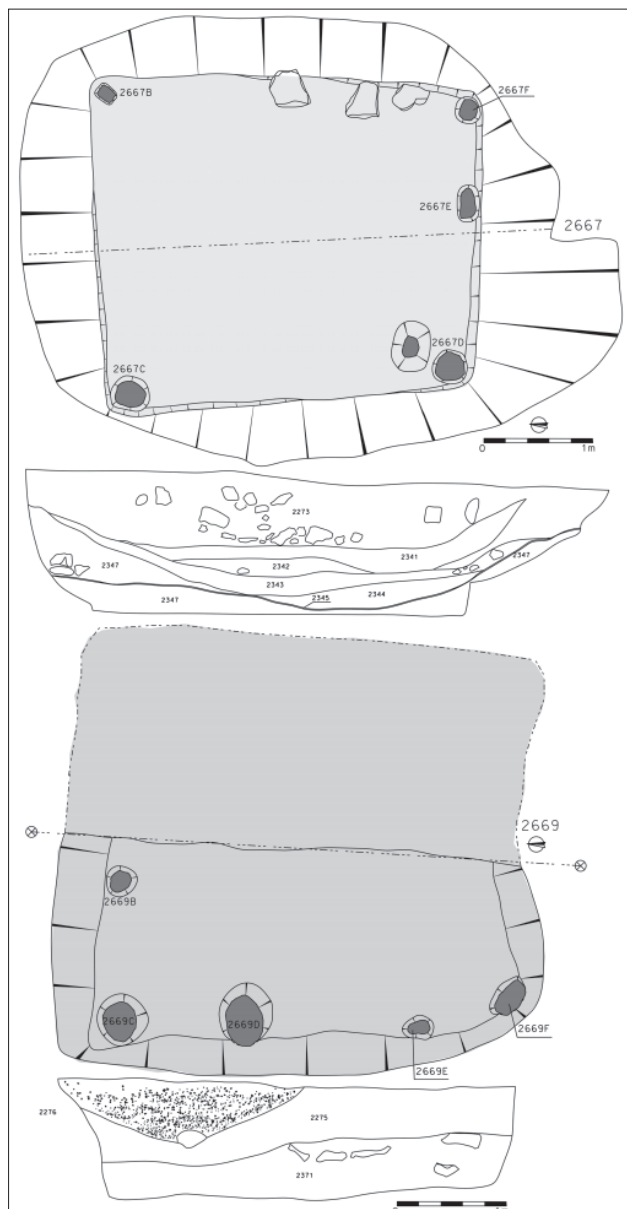

Obr. 174. Staré Hory I (výzkum 2002), pozůstatek dřevohliněné zahloubené stavby 2664A. Celkový pohled na zahloubenou stavbu ve fázi exkavace nejstarších zánikových vrstev. Na kontrolním řezu v hlavní, delší ose objektu je patrný světlejší zásyp důlní jámy 2664B druhotně vyhloubené do původních zánikových stratigrafií stavby se sídlištními komponenty. Foto archiv ARCHAIA Brno.

va 5293, i. č. A042/2004–5293–08); 1 zlomek výdutě KE nádoby (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–09); 1 zlomek dna (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–10); 1 zlomek okraje s prolamováním (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–11); 3 zlomky okrajů (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–12–14); 1 zlomek okraje KE, nespecifikováno, redukční (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–15); 2 zlomky výdutě KE nádoby, nespec. (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–16); 3 zlomky dna KE nádoby (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–17); 1 dno KE nádoby, nespec. (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–18); 1 zlomek úchyty pokličky (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–19); 4 zlomky okrajů nádob (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–20–23); 59 zlomků výdutí Ke nádob, převážně hrnce, nezdobeno, oxidace i redukce (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–24); 2 zlomky dna (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–25); 1 zlomek dna KE hrnce, nezdobeno, tuhová (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–26); 1 zlomek zvířecí kosti (vrstva 5293, i. č. A042/2004–5293–27); 2 zlomky okraje hrnce, nespecifikováno (vrstva 6121 i. č. A042/2004–6121–01–02); 1 zlomek dna (vrstva 6121 i. č. A042/2004–6121–03); 1 dno Ke nádoby, nespecifikováno (vrstva 6121 i. č. A042/2004–6121–04); 1 ks polovina KE kahánku (?), vrstva 6121 (i. č. A042/2004–6121–05); 1 zlomek okraje s uchem, oranžový střep (vrstva 6121 i. č. A042/2004–6121–06); 1 zlomek okraje hrnce, oranžový střep (vrstva 6121 i. č. A042/2004–6121–07); 1 zlomek podhrdlí hrnce, oranžový střep (vrstva 6121 i. č. A042/2004–6121–08); 1 zlomek výdutě (vrstva 6121 i. č. A042/2004–6121–09); 2 zlomky výdutí KE nádob, tuhová (vrstva 6121 i. č. A042/2004–6121–10); 1 zlomek okraje (vrstva 6121 i. č. A042/2004–6121–11); 51 zlomků výdutí KE nádob, nespecifikováno (vrstva 6121 i. č. A042/2004–6121–12); 5 zlomků zvířecích kostí, nespecifikováno (vrstva 6121 i. č. A042/2004–6121–13); 1 ucho Ke nádoby s částí výdutě (vrstva 6136 i. č. A042/2004–6136–01); 1 část KE kahánku s úchytem (vrstva 6136 i. č. A042/2004–6136–02); 3 zlomky okrajů (vrstva 6136 i. č. A042/2004–6136–03–05); 1 zlomek dna KE nádoby (vrstva 6136 i. č. A042/2004–6136–06); 1 dno KE nádoby (vrstva 6136 i. č. A042/2004–6136–07); 5 zlomků výdutí KE nádob, nespecifikováno (vrstva 6136 i. č. A042/2004–6136–08); 1 zlomek dna (vrstva 6136 i. č. A042/2004–6136–09); 4 6136 i. č. A042/2004–6136–10). 13 zlomků okrajů KE nádob, převážně hrnce (vrstva 6183 i. č. A042/2004–6183–01–13); 1 zlomek KE okraje s výdutí (vrstva 6183 i. č. A042/2004–6183–14); 5 zlomků výdutí KE nádob (vrstva 6183 i. č. A042/2004–6183–15); 9 zlomků výdutí KE nádob (vrstva 6183 i. č. A042/2004–6183–16); 22 zlomků výdutí KE nádob, nespecifikováno, šedá oxidace

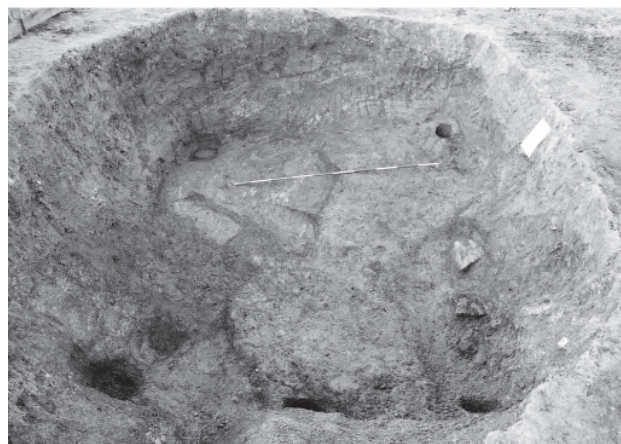
pálená keramika (vrstva 6183 i. č. A042/2004–6183–17); 1 zlomek výdutě KE hrnce s přesekáváním a šroubovicí (vrstva 6183 i. č. A042/2004–6183–18); 1 polovina dna Ke hrnce s částí výdutě (vrstva 6183 i. č. A042/2004–6183–19); 1 dno Ke nádoby (vrstva 6183 i. č. A042/2004–6183–20); 1 KE kahánek, dno se značkou (vrstva 6183 i. č. A042/2004–6183–21); 8 zlomků den KE nádob (vrstva 6183 i. č. A042/2004–6183–22); 1 torzo, KE, slepený hrnek s uchem (vrstva 6183 i. č. A042/2004–6183–24); 4 zlomky zvířecích kostí (vrstva 6183 i. č. A042/2004–6183–23); *Obrazové přílohy:* Obr. 185–187, keramické nálezy Obr. 213: 1, 9; Obr. 220: 4 a 14; Obr. 221: 6; Obr. 224: 1, 5, 7, 13, 14; Obr. 225: 1–2, 6; Obr. 226: 10, 13, 17, 20, 24.

Stavba 5660; lokalita: Staré Hory III (výzkum 2004–5); **Uložení:** 5361, 5362, 6227, 6228, 6231, 6232, 6234, 6236, 6237, 6239, 6240, 6241, 5904; **Metody výzkumu:** Stavba zkoumána max. ze 30–40 % na okraji výzkumné plochy; **Půdorys:** Pravděpodobně jednoduchý obdélný nebo čtvercový objekt s vysunutým vstupem; **Typ:** B2.1; **Konstrukční prvky:** do dna objektu byl zaražen dřevěný kůl (5904); **Rozměry:** 3,4 × 6,6 m; **Hloubka:** 1,5 m; **Vnitřní plocha:** 13,5 m²; **Vstup a vybavení:** vysunutý vstup se schody, ortogonální orientace; **Vazba nebo superpozice jiných objektů:** v prostoru vstupní šíje se v superpozici nacházela šachta 5659 a objekt 6561; **Nálezy:** 3 zlomky okrajů Ke hrncovitých nádob (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–01–03); 1 zlomek ucha (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–04); 1 zlomek okraje (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–05); 3 zlomky dna (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–06); 1 zlomek dna s výdutí (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–07); 2 zlomky nezdobených výdutí Ke hrncovitých nádob (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–08); 1 zlomek okraje (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–09); 4 zlomky nezdobených výdutí Ke hrncovitých nádob (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–10); 22 zlomků okrajů Ke hrncovitých nádob (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–11–32); 1 zlomek dna (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–33); 1 zlomek dna s výdutí (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–34); 3 zlomky nezdobených výdutí Ke hrncovitých nádob (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–35); 1 zlomek okraje (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–36); 1 okraj Ke misky (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–37); 2 zlomky dna Ke nádoby s nezdobenou výdutí (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–38); 5 zlomků dna (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–39); 59 zlomků nezdobených výdutí Ke hrncovitých nádob (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–40); 1 zlomek výdutě, silnostěnná keramika, nezdobeno (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–41); 1 zlomek dna zásobnice (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–42); 2 zlomky okraje (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–43–44); 2 zlomky dna (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–45); 7 zlomků nezdobených výdutí Ke hrncovitých nádob (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–46); 121 zlomků zvířecích kostí (vrstva 5362, i. č. A042/2004–5362–47); 1 neurčený zlomek (vrstva 6227, i. č. A042/2004–6227–08); 4 zlomky okrajů Ke hrncovitých nádob (vrstva 6227, i. č. A042/2004–6227–01–04); 9 zlomků nezdobených výdutí Ke hrncovitých nádob (vrstva 6227, i. č. A042/2004–6227–05); 1 zlomek výdutě, tuhový střep (vrstva 6227, i. č. A042/2004–6227–06); 6 zlomků zvířecích kostí (vrstva 6228, i. č. A042/2004–6228–01); 3 zlomky nezdobených výdutí Ke hrncovitých nádob (vrstva 6228, i. č. A042/2004–6228–02); 1 zlomek výdutě, šroubovice (vrstva 6228, i. č. A042/2004–6228–03); 1 zlomek okraje (vrstva 6237, i. č. A042/2004–6237–01); 1 zlomek okraje misky (vrstva 6237, i. č. A042/2004–6237–02); 1 profil misky (vrstva 6237, i. č. A042/2004–6237–03); 1 zlomek dna s výdutí (vrstva 6237, i. č. A042/2004–6237–04); 1 zlomek výdutě (vrstva 6237, i. č. A042/2004–6237–05); 15 zlomků okrajů Ke hrncovitých nádob (vrstva 6241, i. č. A042/2004–6241–01–15); 1 zlomek ucha (vrstva 6241, i. č. A042/2004–6241–16); 5 zlomků okrajů misek (vrstva 6241, i. č. A042/2004–6241–17–21); 10 zlomků den Ke nádob, pravděpod. hrnců (vrstva 6241, i. č. A042/2004–6241–22); 1 zlomek dna se značkou (vrstva 6241,

Obr. 175. Staré Hory I (výzkum 2002). Nahoře pozůstatek dřevohliněné zahloubené stavby 2667. V půdoryse patrné v rozích a při kratší stěně v vstupní šíře na jižní straně sloupové jámy, které jsou ve výjimečných případech obdélné (např. jáma 2667B). V podlažní úrovni podél východní stěny suterénu je řada plošších kamenů (rula), považovaných za pozůstatek původního konstrukčního vybavení stavby. Může jít o podkladové kameny pod nejnižší patro dřevěných stěn nebo hranolu tvořícího základní věnec konstrukce. To je možné považovat za opatření statické nebo opatření proti navlhání a hnití dřeva odspoda. Na řezu stratigrafii suterénu v hlavní delší ose jsou patrné převážně zánikové vrstvy. V dolní části obrázku menší nepravidelně čtvercová stavba 2669 bez viditelné vstupní šíře. V rozích jsou patrné mělké sloupové jámy (2669B–F). Ve výplni stavby (dolní část obrázku) se nacházely ve velkém množství komponenty úpravy rud, zejména praní (propraný drčený či stoupaný baryt, uloženina 2276). V úrovni nejstarších zásypů (vrstva 2371) byly patrné větší kameny (rula a žilovina), pocházející pravděpodobně z někdejších obvalů kolem zdejších důlních jam.

i. č. A042/2004–6241–23); 5 zlomků den Ke nádob s nezdobrou výdutí (vrstva 6241, i. č. A042/2004–6241–24); 1 zlomek okraje (vrstva 6241, i. č. A042/2004–6241–25); 2 zlomky dna (vrstva 6241, i. č. A042/2004–6241–26); 65 zlomků nezdo-

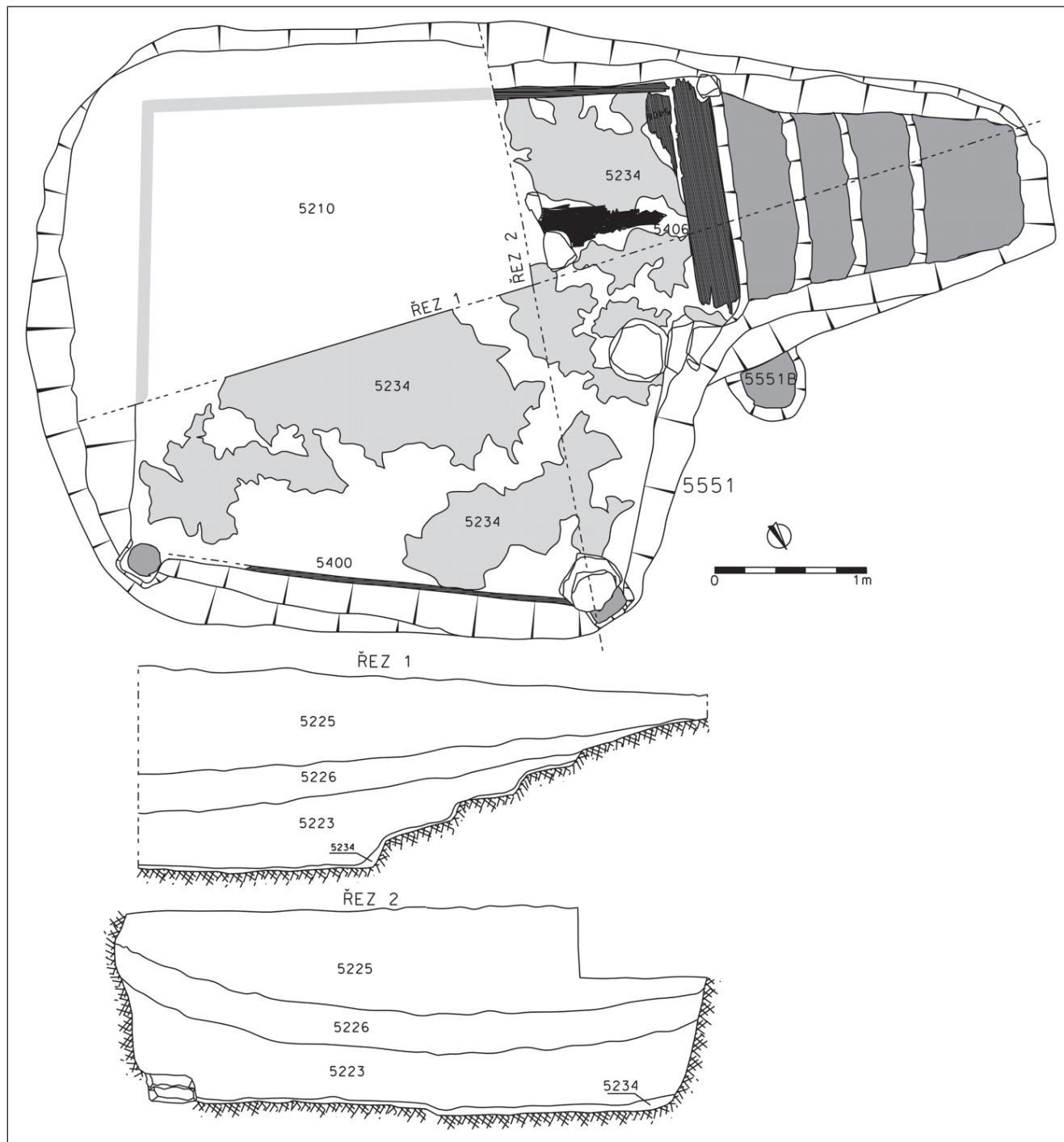
Obr. 176. Staré Hory I (výzkum 2002). Celkový pohled na zaniklou zahloubenou stavbu 2667. V podlažní úrovni jsou v rozích patrné sloupové jámy jako pozůstatky po nosné dřevěné konstrukci stavby. V pravé části snímku řada plochých rulových kamenů. Foto archiv ARCHAIA Brno.

Obr. 177. Staré Hory I (výzkum 2002). Celkový pohled na zaniklou zahloubenou stavbu 2669 ve fázi exkavace svrchních zánikových výplní ve stratigrafii suterénu na úrovni vrstvy 2275. V pravé části snímku je patrná výrazná uloženina 2276, složená z drceného nebo stoupaného propraného barytu. Přítomné jsou v ní i nalámané rulové kameny, pravděpodobně původně uložené na obvalu některé z blízkých těžních jam. V rohu stavby zachyceny menší kruhové sloupové jamky. Foto archiv ARCHAIA Brno.

ných výdutí Ke hrncovitých nádob, nespecifikováno (vrstva 6241, i. č. A042/2004–6241–27); 43 zlomků zvířecích kostí (vrstva 6241, i. č. A042/2004–6241–28); 1 zlomek mazanice (vrstva 6241, i. č. A042/2004–6241–29); *Obrazové přílohy:* Obr. 188, Obr. 203; keramické nálezy Obr. 213: 3, 7; Obr. 215: 8; Obr. 218, 18–19; Obr. 219: 7; Obr. 220: 6; Obr. 224: 12.

Stavba 6610; *lokalita:* Staré Hory III (výzkum 2005); *Uloženiny:* 6340; *Metody výzkumu:* stavba zkoumána max. ze 20–30 % na okraji výzkumné plochy, většina objemu byla mimo výzkumnou plochu; *Půdorys:* neurčen, pravděpodobně jednoduchý obdélný objekt; *Typ:* neurčen; *Konstrukční prvky:* bez pozorovaných konstrukčních prvků; *Rozměry:* pravděpodobně 3 × 2,6 m; *Hloubka:* 1,4 m; *Vnitřní plocha:* 17,5 m²; *Vstup a vybavení:* vstup nezjištěn, vybavení nezjištěno; *Vazba nebo superpozice jiných objektů:* nezjištěno a nepozorováno; *Nálezy:* 1 zlomek okraje kónické pokličky (vrstva 6340 i. č. A042/2004–6340–01); 4 zlomky výdutí KE hrnců, silnostěnná (vrstva 6340 i. č. A042/2004–6340–02); 9 zlomků výdutí (vrstva 6340 i. č. A042/2004–6340–03); 3 zlomky

Obr. 178. Staré Hory III (výzkum 2004–5). Pozůstatky zahloubené dřevohliněné stavby 5551. Půdorys se zbytky sekundárně deponovaných i původních dřevěných konstrukcí v úrovni podlahy.

výdutě s tuhou (vrstva 6340 i. č. A042/2004–6340–04); 1 zlomek dna (vrstva 6340 i. č. A042/2004–6340–05); 7 zlomků zvířecích kostí (vrstva 6340 i. č. A042/2004–6340–06); *Obrazové přílohy:* Obr. 189.

Stavba 5692; lokalita: Staré Hory III (výzkum 2004–5); *Metody výzkumu:* zkoumán celý objem stavby; *Uloženiny:* 5396, 6295, 6296, 6297, 6298, 6299, 6304, 6305, 6306, 6307, 6308; *Půdorys:* jednoduchý obdélný objekt s vysunutým vstupem; *Typ:* B2.3a; *Konstrukční prvky:* stěny byly obloženy dřevěnými deskami. Poměrně dobře zachováno; *Rozměry:* 3,8 × 2 m; *Hloubka:* 1,2 m; *Vnitřní plocha:* 7,4 m²; *Vstup a vybavení:* vysunutý vstup se schody, umístěn

v rohu delší stěny, ortogonální orientace; *Vazba nebo superpozice jiných objektů:* ve vzdálenosti 3,5 m pec 5682; *Nálezy:* Vrstva 5396: 1 klíncec obdélníkového profilu (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396); 1 diskovitý masivní předmět (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–01); 1 hřeby a skoby (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–24); 2 zlomky okrajů ke nádob (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–03–04 5692); 1 zlomek ucha (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–05); 1 zlomek okraje (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–06); 1 okraj misky? (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–07); 1 zlomek pokličky (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–08); 6 zlomků okrajů ke nádob (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–09–14); 1 zlomek dna s výdutí (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–15); 1 zlo-

Obr. 179. Staré Hory III (výzkum 2004–5). Pozůstatky zahloubené dřevohliněné stavby 5551. Detail vstupní šíje, kamenných podložek pod sloupky a v pozadí zetlelý zbytek fošny 5400. Foto archiv ARCHAIA Brno.

mek okraje (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–16); 15 zlomků výdutí Ke hrncovitých nádob, nezdobeno (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–1); 9 zlomků výdutí Ke hrncovitých nádob, nezdobeno (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–18); 5 zlomků dna (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–19); 1 zlomek okraje (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–20); 4 zlomky výdutí Ke hrncovitých nádob, nezdobeno (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–21); 2 zlomky výdutě, silnostěnná keramika (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–22); 4 zlomky zvířecích kostí (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–23); 1 zlomek stolního skla, hrdlo lahve? (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5692–01); 23 zlomků okrajů Ke nádob (i. č. A042/2004–5692–01–23); 1 zlomek (i. č. A042/2004–5692–02); 1 zlomek okraje Ke miniatury (i. č. A042/2004–5692–03); 14 zlomků výdutí Ke hrncovitých nádob, nezdobeno (i. č. A042/2004–5692–04); 9 zlomků výdutí Ke hrncovitých nádob, nezdobeno, tuhová (i. č. A042/2004–5692–05); 30 zlomků výdutě, oranžový střep (i. č. A042/2004–5692–06); 13 zlomků den Ke nádob, silnostěnná tuhová keramika (i. č. A042/2004–5692–07); 1 zlomek dna s výdutí (i. č. A042/2004–5692–24); 1 zlomek dna se značkou (i. č. A042/2004–5692–25); 1 zlomek ucha (i. č. A042/2004–5692–26); 2 zlomky výdutí Ke hrnců, nezdobeno (i. č. A042/2004–5692–27–28); 1 zlomek výdutě zásobnice (i. č. A042/2004–5692–29); 54 zlomků výdutí Ke hrncovitých nádob, nezdobeno, tuhová (i. č. A042/2004–5692–30); 3 zlomky výdutě, silnostěnná keramika (i. č. A042/2004–5692–31); 3 zlomky dna, silnostěnná keramika (i. č. A042/2004–5692–32); 4 zlomky dna (i. č. A042/2004–5692–33); 8 zlomků zvířecích kostí (i. č. A042/2004–5692–08); 37 zlomků zvířecích kostí (i. č. A042/2004–5692–34).

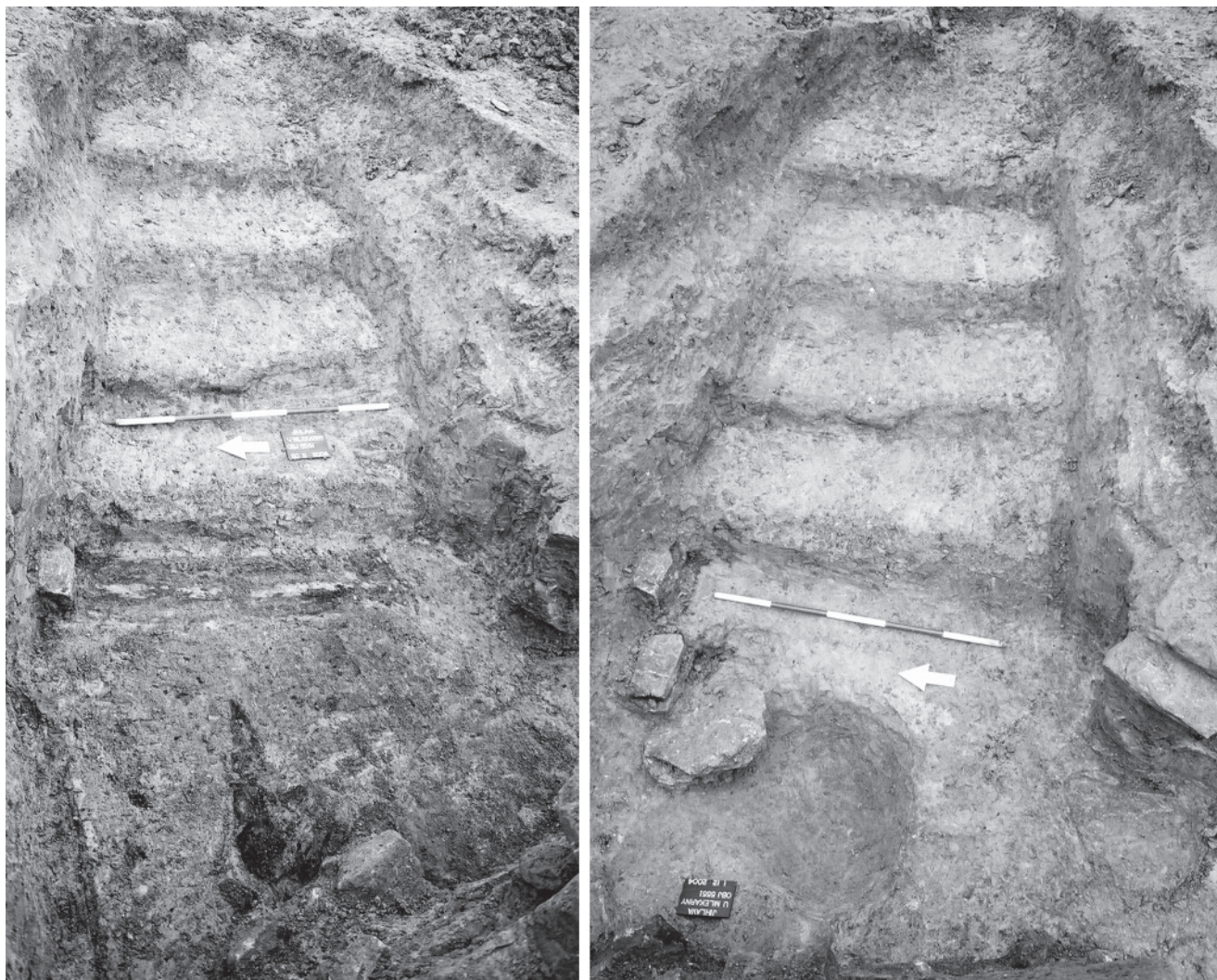
Vrstva 6294: 4 zlomky okraje (vrstva 6294, i. č. A042/2004–6294–01–04); 1 zlomek okraje pravděpod. mísy (vrstva 6294, i. č. A042/2004–6294–05); 3 zlomky dna s výdutí (vrstva 6294, i. č. A042/2004–6294–06–08); 1 zlomek okraje 6294, i. č. A042/2004–6294–09); 2 zlomky kahanů? (vrstva 6294, i. č. A042/2004–6294–10–11); 2 zlomky výdutě (vrstva 6294, i. č. A042/2004–6294–12); 2 zlomky výdutě s vlnicí (vrstva 6294, i. č. A042/2004–6294–13); 3 zlomky okraje (vrstva 6294, i. č. A042/2004–6294–14–16); 33 zlomků výdutě (vrstva 6294, i. č. A042/2004–6294–17); 10 zlomků výdutí Ke hrncovitých nádob, nespecifikováno a nezdobeno, tuhová (vrstva 6294, i. č. A042/2004–6294–18); 9 zlomků výdutí Ke hrncovitých nádob, nespecifikováno a nezdobeno, silnostěnná keramika (vrstva 6294, i. č. A042/2004–6294–19); 5 zlomků dna (vrstva 6294, i. č. A042/2004–6294–20); 4 zlomky zvířecích kostí (vrstva 6294, i. č. A042/2004–6294–21).

Vrstva 6295: 1 zlomek okraje konvice s výdutí a výlevkou – spleno (vrstva 6295, i. č. A042/2004–6295–01); 5 zlomků okrajů Ke nádob, nespecifikováno (vrstva 6295, i. č. A042/2004–6295–02–05); 1 zlomek dna s výdutí (vrstva 6295, i. č. A042/2004–6295–06); 12 zlomků výdutí Ke hrncovitých nádob, nespecifikováno a nezdobeno (vrstva 6295, i. č. A042/2004–6295–07–08); 2 zlomky okrajů Ke nádob, nespecifikováno (vrstva 6295, i. č. A042/2004–6295–09–10); 1 zlomek výdutě, silnostěnná keramika (vrstva 6295, i. č. A042/2004–6295–11); 1 okraj misky nebo ploché pokličky (?), vrstva 6295, i. č. A042/2004–6295–12); 11 zlomků zvířecích kostí (vrstva 6295, i. č. A042/2004–6295–13).

Vrstva 6296: 2 zlomky okrajů Ke hrncovitých nádob, nespecifikováno (vrstva 6296, i. č. A042/2004–6296–01–02); 1 zlomek výdutě s vlnicí (vrstva 6296, i. č. A042/2004–6296–03); 7 zlomků zvířecích kostí okraje (vrstva 6296, i. č. A042/2004–6296–04–10); 2 zlomky okrajů Ke hrnců, silnostěnná keramika, nespecifikováno (vrstva 6296, i. č. A042/2004–6296–11–12); 28 zlomků zvířecích kostí výdutě, tuhový střep (vrstva 6296, i. č. A042/2004–6296–13); 7 zlomků výdutě (vrstva 6296, i. č. A042/2004–6296–14); 2 zlomky výdutě, silnostěnná tuhová keramika (vrstva 6296, i. č. A042/2004–6296–15); 6 zlomků dna (vrstva 6296, i. č. A042/2004–6296–16); 34 zlomků zvířecích kostí (vrstva 6296, i. č. A042/2004–6296–17).

Vrstva 6297: 3 hřeby a skoby (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297–34); 2 zlomky okraje (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297/8–01); 4 zlomky okrajů Ke hrncovitých nádob, nespecifikováno (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297/8–02–05); 1 okraj pokličky (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297/8–06); 1 zlomek dna s výdutí (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297/8/7); 1 dno se značkou (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297/8–08); 1 zlomek ucha (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297/8–09); 2 zlomky okrajů hrncovitých nádob, nespecifikováno (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297/1 a 2); 1 zlomek pokličky (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297–03); 1 zlomek výdutě (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297–04); 12 zlomků okrajů Ke hrncovitých nádob (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297–05–16); 1 zlomek okraje (misky, pokličky?); vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297/17); 1 zlomek okraje (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297–18); 1 zlomek ucha (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297–19); 1 zlomek dna s výdutí (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297–20); 1 zlomek dna (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297–21); 4 zlomky výdutí Ke hrncovitých nádob, nezdobeno (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297–22–24); 2 zlomky okraje Ke hrnce, nespecifikováno (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297–26–2); 18 zlomků výdutí Ke hrncovitých nádob, nezdobeno, oranžový střep (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297–28); 39 zlomků výdutí Ke hrncovitých nádob, nezdobeno (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297–29); 10 zlomků výdutí Ke hrnců, nezdobeno, silnostěnná (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297–30); 14 zlomků dna (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297–31); 11 zlomků kostí (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297–32); Obr. 214: 3, 8; Obr. 215: 1, 4, 7–8, 12; Obr. 221: 8; Obr. 222: 2–3, 6; Obr. 224: 22.

Vrstva 6298: 1 hřeb nebo skoba (vrstva 6298, i. č. A042/2004–6298–12); 1 miska (vrstva 6298, i. č. A042/2004–6298–01); 1 polovina nádoby, hrnec (vrstva 6298, i. č. A042/2004–6298–02);

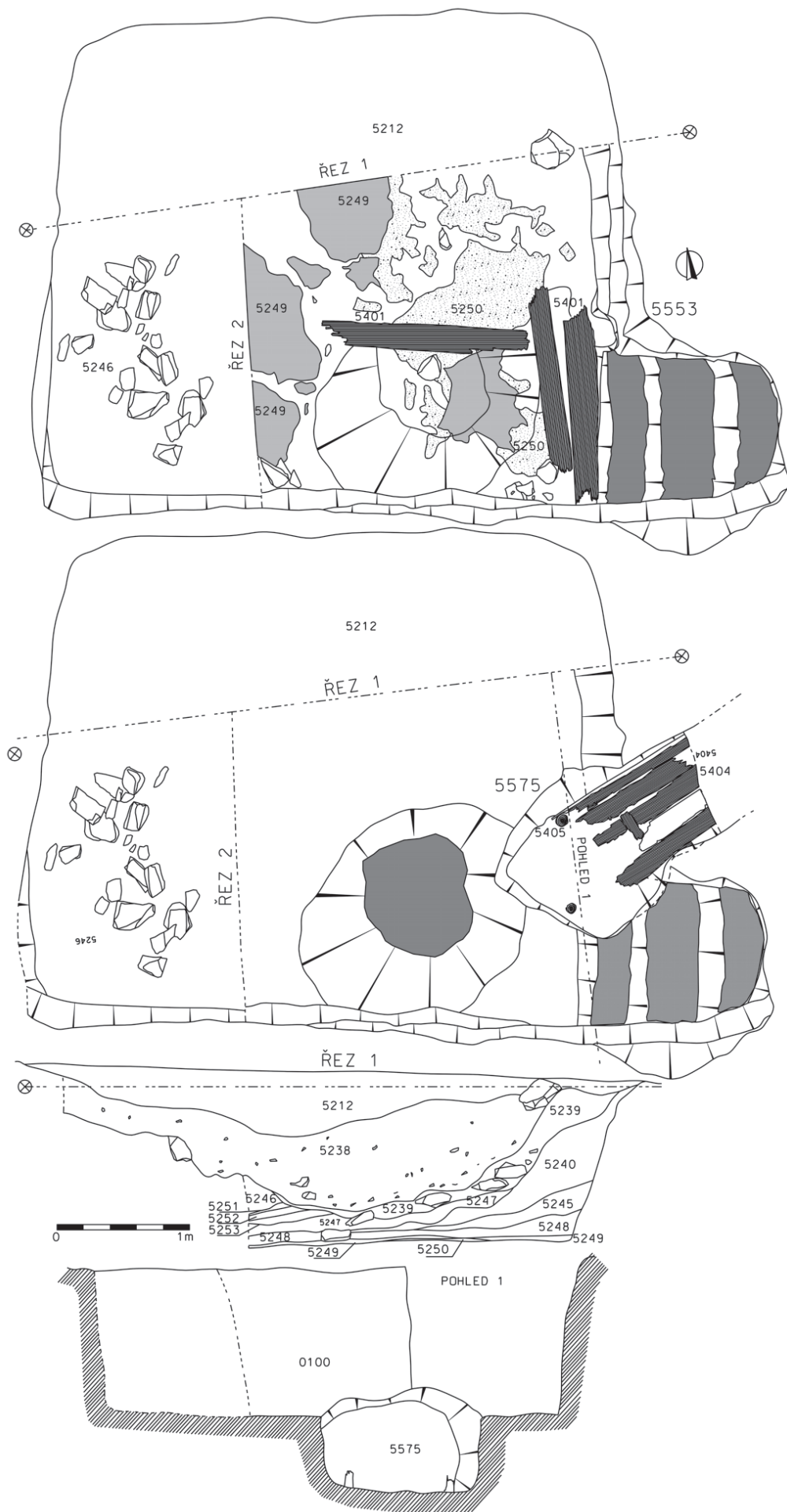

Obr. 180. Staré Hory III (výzkum 2004–5). Pozůstatky zahlobené dřevohliněné stavby 5551. Detail interiéru stavby v prostoru vstupní šíje s pozůstatky schodů, původně pravděpodobně dřevěných, vyhloubených (vyřezaných) v podloží ze starokvartérních plastických hlín. V místě napojení šíje na interiér sklepa byly v nejstarší zachycené podlažní úrovni nalezeny nevyzvednutelné reliktů dřevěných konstrukcí, pravděpodobně desek, po zhroutilí. V místě nejnižšího schodu vstupní šíje též patrné ploché podkladové kameny pod svislé nosné sloupky. Tento prvek plně nahrazoval jinak obvyklejší sloupové jámy. Jde pravděpodobně o opatření proti sesedání stavby a proti vlnutí a hnutí sloupů nosné dřevěné konstrukce odspoda. Foto archiv ARCHAIA Brno.

1 okraj (vrstva 6298, i. č. A042/2004–6298–03); 1 zlolek dna, silnostěnná keramika (vrstva 6298, i. č. A042/2004–6298–04); 19 zloleků výdutí Ke hrncovitých nádob, nezdobeno (vrstva 6298, i. č. A042/2004–6298–05); 12 zloleků výdutí Ke hrncovitých nádob, nezdobeno, oranžový střep (vrstva 6298, i. č. A042/2004–6298–06); 6 zloleků výdutí Ke hrncovitých nádob, nespecifikováno (vrstva 6298, i. č. A042/2004–6298–07); 3 zloleků výdutí Ke hrnce, silnostěnná keramika (vrstva 6298, i. č. A042/2004–6298–08); 8 zloleků dna Ke nádob (vrstva 6298, i. č. A042/2004–6298–09); 1 okraj s částí výdutě (vrstva 6298, i. č. A042/2004–6298–13); 2 zloleků zvířecích kostí (vrstva 6298, i. č. A042/2004–6298–10); Vrstva 6305: 1 zlolek okraje (vrstva 6305, i. č. A042/2004–6305–01); 2 zloleků výdutě (vrstva 6305, i. č. A042/2004–6305–02); 1 zlolek výdutě, silnostěnná keramika (vrstva 6305, i. č. A042/2004–6305–03); 2 zloleků zvířecích (vrstva 6305, i. č. A042/2004–6305–04); Vrstva 6307: 3 zloleků hřebů nebo skob (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307–17); 5 zloleků okrajů Ke hrnců (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307/8–01–05); 1 zlolek okraje s vlnicí na výdutí (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307/8–06); 1 zlolek dna s výdutí (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307/8–07); 1 zlolek výdutě, nezdobeno (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307/8–08); 2 zloleků okrajů Ke hrncovitých nádob, nespecifi-

kováno (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307/8–09–10); 16 zloleků výdutí Ke hrncovitých nádob, nezdobeno, oranžový střep (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307/8–11); 8 zloleků výdutě (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307/8–12); 5 zloleků dna (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307/8–13); 5 zloleků zvířecích kostí (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307/8–15); 1 zlolek dna, silnostěnný střep (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307–07); 1 zlolek dna (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307–08); 2 zloleků okrajů Ke hrncovitých nádob (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307–09–10); 14 zloleků výdutí Ke hrncovitých nádob, nezdobeno (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307–11); 2 zloleků výdutí Ke hrncovitých nádob, nezdobeno, tuhová (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307–12); 3 zloleků výdutí Ke hrncovitých nádob s vápennou usazeninou (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307–13); 6 zloleků okrajů Ke hrncovitých nádob (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307–1–6); 7 zloleků zvířecích kostí (vrstva 6307, i. č. A042/2004–6307–14); Mazanice: 5 zloleků mazanice (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–02); 11 zloleků mazanice (vrstva 5396, i. č. A042/2004–5396–25); 2 zloleků mazanice (vrstva 6294, i. č. A042/2004–6294–22); 1 zlolek mazanice (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297–25); 2 zloleků mazanice (vrstva 6297, i. č. A042/2004–6297–33); 11 zloleků mazanice (vrstva 6298, i. č. A042/2004–6298–11); 5 zloleků ma-

Obr. 181. Staré Hory III (20045). Stavba 5553. Půdorys na komunikační úrovni 5249 a úroveň zhroutilých dřevěných desek 5401 (nahore). Půdorys suterénu stavby po odebrání komunikačních vrstev a destrukcí dřevěných desek a po exkavaci dutého prostoru vedle vstupní šíje, opatřeného výdřevou a považovaného za zásobní sklípek. Ve střední části řez stratografií suterénu s patrnými zánikovými i komunikačními vrstvičkami. V dolní části obrázku průřez s vyznačením vstupní šíje a sklípku 5575.

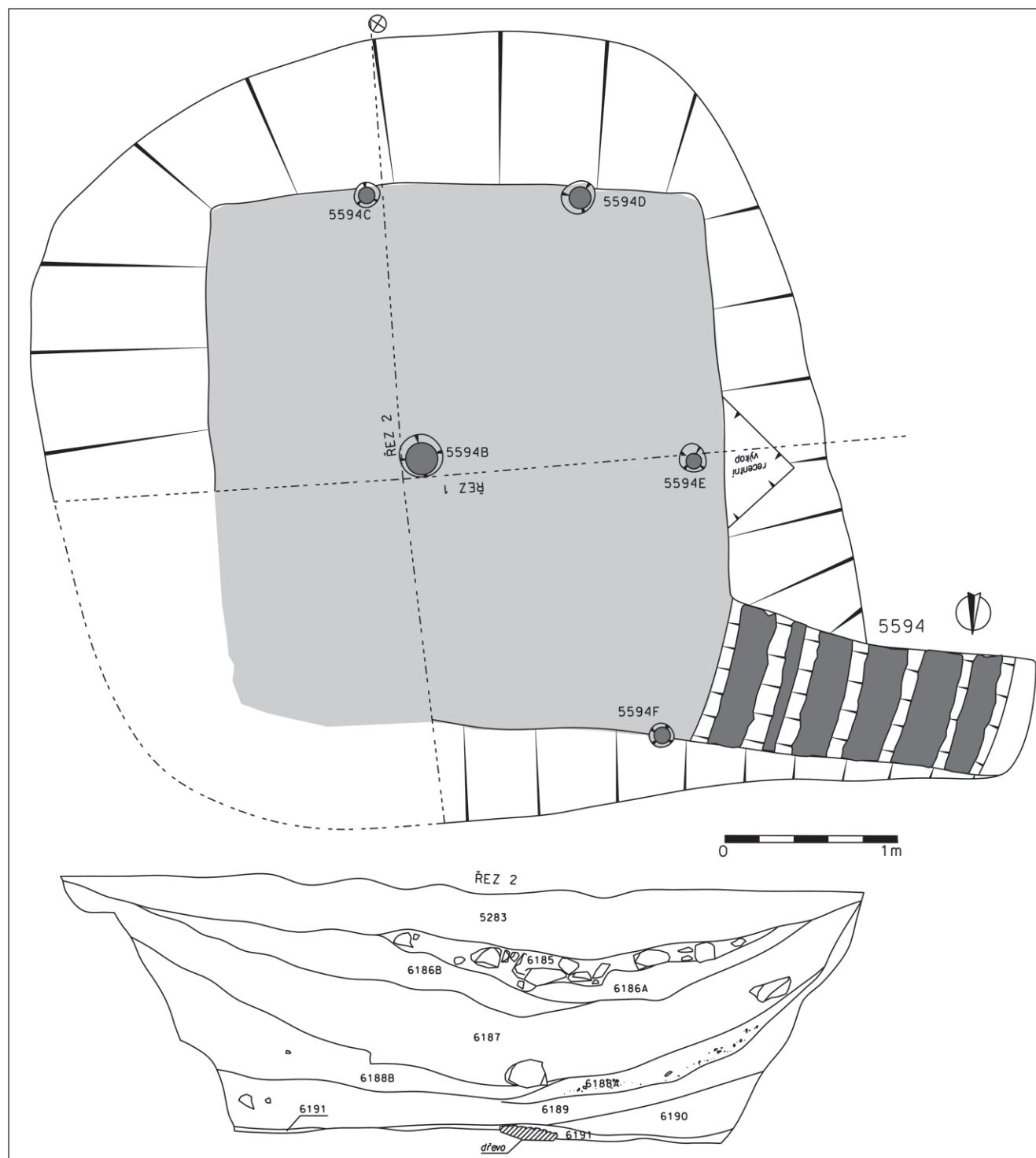
Obr. 182. Staré Hory III (2004-5). Stavba 5553. Celkový pohled na suterén s ponechaným řezem. V podlažní úrovni patrné zhroutené dřevěné desky v podobě tmavých až černých dřevitých struktur. Foto archiv ARCHAIA Brno.

zanice (vrstva 6307, i. č. A042/2004-6307-15); 1 zlomek mazanice (vrstva 6307, i. č. A042/2004-6307-16); 3 zlomky mazanice (vrstva 6307, i. č. A042/2004-6307/8-14); 56 zlomků mazanice (i. č. A042/2004-5692-09); 56 zlomků mazanice (i. č. A042/2004-5692-35); *Obrazové přílohy*: Obr. 190-191, keramika a mazanice Obr. 211: 6; Obr. 214: 7 a 10; Obr. 215: 5; Obr. 216: 5-7 a 16; Obr. 219: 1, 8 a 10; Obr. 222: 32; Obr. 223: 12; Obr. 225: 7.

Stavba 6607; lokalita: Staré Hory III (výzkum 2004-5); *Metody výzkumu:* stavba zkoumána zhruba z jedné čtvrtiny, stratigrafie a stěny narušeny novodobým výkopem pro kanalizaci; *Půdorys:* nezachován a nekopán celý. Pravděpodobně jednoduchý obdélný objekt s vysunutým vstupem; *Typ:* nelze určit; *Konstrukční prvky:* v rohu stavby kůlová jáma po sloupu; *Rozměry:* pravděpodobně 2,5 × 4,1 m; *Hloubka:* 1,5 m; *Vnitřní plocha:* 10, 8 m²; *Vstup a vybavení:* vstup neurčen, umístění nelze určit; *Vazba nebo superpozice jiných objektů:* nepozorována; *Nálezy:* 1 amorfní úkapek/slitek Cu-Sn-Pb (vrstva 6142 i. č. A042/2004-6142-1); 5 zlomků okrajů Ke nádob (vrstva 6142 i. č. A042/2004-6142-03-07); 1 zlomek ucha Ke nádoby se značkou (vrstva 6142 i. č. A042/2004-6142-08); 1 zlomek ucha Ke nádoby (vrstva 6142 i. č. A042/2004-6142-09); 1 zlomek výdutě zásobnice (vrstva 6142 i. č. A042/2004-6142-10); 1 zlomek dna (vrstva 6142 i. č. A042/2004-6142-11); 16 zlomků okrajů hrncovitých Ke nádob (vrstva 6142 i. č. A042/2004-6142-12-27); 1 zlomek okraje zásobnice (vrstva 6142 i. č. A042/2004-6142-28); 53 zlomků výdutí Ke nádob (vrstva 6142 i. č. A042/2004-6142-29); 4 zlomky dna Ke nádob (vrstva 6142 i. č. A042/2004-6142-30); 3 zlomky okrajů Ke nádob (vrstva 6142 i. č. A042/2004-6607-01-03); 1 zlomek okraje zásobnice (vrstva 6142 i. č. A042/2004-6607-04); 2 zlomky výdutě Ke nádob (vrstva 6142 i. č. A042/2004-6607-05); 31 zlomků výdutí Ke nádob (vrstva 6142 i. č. A042/2004-6607-06); 5 zlomků zvířecích kostí (vrstva 6142 i. č. A042/2004-6142-31); 88 zlomků mazanice (vrstva 6142 i. č. A042/2004-6142-32); 1 olovený výlitek (obsah) z trojbokého tyglíku (vrstva 6142 i. č. A042/2004-6142-2; Obr. 155); *Obrazové přílohy:* Obr. 189, keramika Obr. 213: 8; Obr. 217: 24; Obr. 218: 14-17; Obr. 220: 3; Obr. 223: 10; Obr. 226: 15.

Stavba 6534; lokalita: Staré Hory III (výzkum 2004-5); *Uloženiny:* 6200, 6303, 6324, 6325, 6326, 6327, 6329, 6334, 6335, 6336, 5908, 5909, 5910; *Metody výzkumu:* zkoumán celý objem stavby; *Půdorys:* jednoduchý obdélný objekt s vysunutým vstupem; *Typ:* B1.2a; *Konstrukční prvky:* stěny byly obloženy dřevěnými deskami. Místy poměrně dobře zachováno; *Rozměry:* 3 × 2,6 m; *Hloubka:* 1,4 m; *Vnitřní plocha:* 7,5 m²; *Vstup a vybavení:* vysunutý vstup se schody, umístěn zhruba uprostřed delší stěny, ortogonální orientace. Stavba nepatrně ve svrchní části narušena novodobým výkopem pro odvodnění, jinak prozkoumána celá; *Vazba nebo superpozice jiných objektů:* převážně hranaté sloupové jámy vně obvodu stavby při vstupní šíji (6532, 6533, 6535, 6536); *Nálezy:* 8 zlom-

ků okrajů (vrstva 6200, i. č. A042/2004-6200-01-08); 47 zlomků výdutí Ke nádob, nezdobeno, nespecifikováno, převážně oxidační, zčásti tuhová (vrstva 6200, i. č. A042/2004-6200-09); 7 zlomků dna, tuhový střepek (vrstva 6200, i. č. A042/2004-6200-10); 4 zlomky dna, oranžový střepek (vrstva 6200, i. č. A042/2004-6200-11); 1 zlomek dna s výdutí, silnostěnná keramika (vrstva 6200, i. č. A042/2004-6200-12); 1 zlomek zvířecí kosti (vrstva 6200, i. č. A042/2004-6200-13); 1 úkapek Pb tvarově nepravidelný, velikost 2 × 1,5 × 0,5 cm (vrstva 6200, i. č. A042/2004-6200-1; Obr. 155); 1 úkapek Pb tvarově nepravidelný, plochý (vrstva 6200, i. č. A042/2004-6534-14; Obr. 155); 1 železné kladívko (vrstva 6336, i. č. A042/2004-6336-01, Obr. 227: 1); 19 zlomků okrajů Ke nádob, převážně hrncovité, nezdobené (vrstva 6303, i. č. A042/2004-6303-01-18); 2 zlomky okrajů KE pokliček (vrstva 6303, i. č. A042/2004-6303-19-20); 2 zlomky dna Ke nádoby (vrstva 6303, i. č. A042/2004-6303-21-22); 4 zlomky dna s výdutí (vrstva 6303, i. č. A042/2004-6303-23-26); 1 zlomek pokličky (vrstva 6303, i. č. A042/2004-6303-27); 6 zlomků výdutí Ke nádob, převážně hrncovité, nezdobené (vrstva 6303, i. č. A042/2004-6303-28-29); 7 zlomků okrajů (vrstva 6326, i. č. A042/2004-6326-01-07); 82 zlomků výdutí Ke nádob, převážně hrncovité, nezdobené (vrstva 6326, i. č. A042/2004-6326-08); 2 zlomky výdutě s vrpy (vrstva 6326, i. č. A042/2004-6326-09); 4 zlomky ucha (vrstva 6326, i. č. A042/2004-6326-10); 1 zlomek dna s částí výdutě (vrstva 6326, i. č. A042/2004-6326-11); 1 neurčený zlomek (vrstva 6327, i. č. A042/2004-6327-09); 4 zlomky okrajů (vrstva 6327, i. č. A042/2004-6327-01-04); 1 zlomek dna s výdutí (vrstva 6327, i. č. A042/2004-6327-05); 1 zlomek výdutě Ke nádoby, nezdobeno a nespecifikováno (vrstva 6327, i. č. A042/2004-6327-06); 5 zlomků výdutí Ke nádob, převážně hrncovité, nezdobené (vrstva 6327, i. č. A042/2004-6327-07); 1 zlomek dna (vrstva 6327, i. č. A042/2004-6327-08); 1 zlomek okraje (vrstva 6334, i. č. A042/2004-6334-01); 1 zlomek výdutě (vrstva 6334, i. č. A042/2004-6334-02); 5 zlomků nádoby, lepitelné torzo (vrstva 6335, i. č. A042/2004-6335-01); 1 zlomek ucha (vrstva 6335, i. č. A042/2004-6335-02); 1 zlomek dna s výdutí (vrstva 6335, i. č. A042/2004-6335-03); 2 zlomky výdutě, oranžový střepek (vrstva 6335, i. č. A042/2004-6335-05); 3 zlomky výdutě (vrstva 6335, i. č. A042/2004-6335-06); 1 zlomek dna, nezdobeno a nespecifikováno (vrstva 6335, i. č. A042/2004-6335-07); 2 zlomky dna s částí výdutě – slepeno (vrstva 6335, i. č. A042/2004-6335-08); 1 zlomek okraje (vrstva 6336, i. č. A042/2004-6336-02); 3 zlomky výdutí Ke nádob, převážně hrncovité, nezdobené (vrstva 6336, i. č. A042/2004-6336-03); 2 zlomky dna, nezdobeno a nespecifikováno (vrstva 6336, i. č. A042/2004-6336-04); 1 zlomek ucha (vrstva 6336, i. č. A042/2004-6336-05); 1 zlomek okraje (i. č. A042/2004-6534-01); 8 zlomků výdutí Ke nádob, převážně hrncovité, nezdobené, silnostěnná keramika (i. č. A042/2004-6534-02); 1 zlomek výdutě s vlnicí 6534, i. č. A042/2004-6534-03); 18 zlomků výdutí Ke nádob, převážně hrncovité, nezdobené (i. č. A042/2004-6534-04); 1 zlomek výdutě zásobnice 6534, i. č. A042/2004-6534-05); 1 zlomek dna 6534, i. č. A042/2004-6534-08); 1 zlomek zvířecí kosti (vrstva 6334, i. č. A042/2004-6334-03); 6 zlomků zvířecích kostí (vrstva 6326, i. č. A042/2004-6326-12); 3 zlomky zvířecích kostí 6534, i. č. A042/2004-6534-06); 7 zlomků mazanice (vrstva 6326, i. č. A042/2004-6326-13); 70 zlomků mazanice (vrstva 6325, i. č. A042/2004-6325-01); 122 zlomků mazanice (vrstva 6325, i. č. A042/2004-6325-02); 86 zlomků mazanice (vrstva 6302, i. č. A042/2004-6302-01); 42 zlomků mazanice (vrstva 6302, i. č. A042/2004-6302-02); 50 zlomků mazanice (vrstva 6302, i. č. A042/2004-6302-03); 23 zlomků mazanice (vrstva 6327, i. č. A042/2004-6327-10); 18 zlomků mazanice (vrstva 6327, i. č. A042/2004-6327-11); 8 zlomků mazanice (vrstva 6328, i. č. A042/2004-6328-01); 4 zlomky mazanice (vrstva 6328, i. č. A042/2004-6328-02); 18 zlomků mazanice (vrstva 6328, i. č. A042/2004-6328-03); 53 zlomků mazanice (vrstva 6328, i. č. A042/2004-6328-04); 22 zlomků mazanice (vrstva 6334, i. č. A042/2004-6334-04); 1 zlomek mazanice (vrstva 6335, i. č. A042/2004-6335-04); 29 zlomků mazanice (vrstva

Obr. 183. Staré Hory III (výzkum 2004–5). Pozůstatky zahloubené dřevohliněné stavby 5594. Celkový půdorys v podlažní úrovni se sloupovými jamkami. Dole řez stratografiemi zásypu suterénu.

6336, i. č. A042/2004–6336–06); 3 zlomky mazanice (vrstva 6534, i. č. A042/2004–6534–07); 18 zlomků mazanice (vrstva 6335, i. č. A042/2004–6335–09); *Obrazové přílohy*: Obr. 192–193, keramika Obr. 214: 1–2 a 5; Obr. 215: 10; Obr. 220: 9; Obr. 223: 14.

Stavba 3581; lokalita: Staré Hory III (výzkum 2006); *Uloženiny:* 3241, 3322, 3323, 3324, 3333, 3335–3343, 3354; *Metody výzkumu:* zkoumán celý objem stavby; *Půdorys:* obdélný; *Typ:* B2.3a; *Konstrukční prvky:* v interiéru v úrovni podlahy zjištěno 5 mělkých sloupových jam 3624, 3625, 3626, 3627 a 3628; *Hloubka:* 1 m; *Rozměry:* 4,3×2,5 m; *Vnitřní plocha:* 9,8 m²; *Vstup a vybavení:* náznak vstupní šije je v severovýchodním rohu objek-

tu; v suterénu bylo umístěno otopné/výrobní (?) zařízení 0911; *Vazba nebo superpozice jiných objektů:* stavba narušena důlními jámami 3561 a 3572; *Nálezy:* Vrstva 3241: 20 zlomků výdutí nádob, nespecifikované a nezdobené, zčásti tuhová (vrstva 3241, i. č. A033/2006–3241–01); 1 miskovitý kahan s plochým dnem, nebo plochá poklička, okraj přímý, vzhůru vytažený, knoflík nedochován, průměr 14,5 cm (vrstva 3241, i. č. A033/2006–3241–01); 5 zlomků výdutí nádob, nezdobené, nespecifikované (vrstva 3241, i. č. A033/2006–3241–02); 2 zlomky výdutě, silnostěnná keramika (vrstva 3241, i. č. A033/2006–3241–03); 4 zlomky dna Ke nádob (vrstva 3241, i. č. A033/2006–3241–04); 1 dvojkónicky profilovaná miska polokulovitá, okraj vzhůru dovnitř zataže-

Obr. 184. Staré Hory III (výzkum 2004-5). Pozůstatky zahloubené dřevohliněné stavby 5594. Nahoře celkový pohled na objekt, dole vstupní šije. Foto archiv ARCHAIA Brno.

ný, vodorovná točená lišta na maximální výduti, průměr 25,5 cm (vrstva 3241, i. č. A033/2006-3241a-01); 1 zlomek okraje hrnce s podhrdlím (vrstva 3241, i. č. A033/2006-3241a-02); 1 zlomek okraje mísy (vrstva 3241, i. č. A033/2006-3241a-03); 1 horní část výdutě hrnce s dvojitou vtačenou mělkou točenou linkou a s užším a odsazeným hrdlem, tuhová (vrstva 3241, i. č. A033/2006-3241a-07); 1 zlomek horní části výdutě pravděpodobně hrnce s plastickou lištou a dvěma mělkými tlačnými a točenými žlábků na max. výduti (vrstva 3241, i. č. A033/2006-3241a-08); 1 spodní část výdutě hrnce a dno, nezdobené (podsýpka nebo otisk desky), průměr dna 9 cm (vrstva 3241, i. č. A033/2006-3241a-09); 10 zlomků výdutí nádob, nezdobené, nespecifikované (vrstva 3241, i. č. A033/2006-3241a-11); 1 zlomek výdutě (vrstva 3241, i. č. A033/2006-3241a-12); 4 zlomky výdutě, silnostěnná keramika (vrstva 3241, i. č. A033/2006-3241a-13); 2 zlomky dna (vrstva 3241, i. č. A033/2006-3241a-14); Obr. 215: 6 a 16; Obr. 216: 9, 17-18; Obr. 222: 1 a 4. 1 zlomek okraje a podhrdlí hrnce, okraj jednoduše ovalený, mírně zesílený, vně až horizontálně vyloužený (vrstva 3241, i. č. A033/2006-3241a-04); 1 zlomek okraje a podhrdlí menšího hrnce, okraj válcovitě seříznutý, vzhůru protažený s nepatrným odsazením pro pokličku na vnitřní straně (vrstva 3241, i. č. A033/2006-3241a-05); 1 zlomek okraje a žlábkovitě točením profilovaného podhrdlí hrnce, okraj válcovitě seříznutý, vzhůru vytažený s odsazením pro pokličku na vnitřní straně (vrstva 3241, i. č. A033/2006-3241a-06); 1 zlomek výdutě hrncovité nádoby, nespecifikováno, nezdobené (vrstva 3241, i. č. A033/2006-3241a-10); 13 zlomků zvířecích kostí (vrstva 3241, i. č. A033/2006-3241-05 3581).

Vrstva 3322: 1 větší zlomek (torzo) horní poloviny lahve nebo třmenové konvice, bez ucha, okraj přímý, výzdoba několika svazky vlnic a točených mělkých žlábků (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322-01); 1 zlomek profilu kahanu s plochým dnem nebo ploché pokličky (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322-01); 1 zlomek okraje menšího hrnce, válcovitě seříznutý, mírně vzhůru protažený a dole prožlabený, tuhová (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322-02); 1 zlomek okraje pravděpodobně hrnce, jednoduchý ovalený, vně vzhůru vytažený, tuhová (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322-03); 1 zlomek výdutě nádoby, nezdobeno, nespecifikováno (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322-04); 1 zlomek nezdobené výdutě, tuhová (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322-05); 16 zlomků výdutě, červená keramika (vrstva 3241 nebo 3322, i. č. A033/2006-3322-08); 6 zlomků výdutí (vrstva 3241 nebo 3322, i. č. A033/2006-3322-09); 2 zlomky výdutí, silnostěnná (vrstva 3241 nebo 3322, i. č. A033/2006-3322-10); 4 zlomky dna hrnce, nezdobeno (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322-11); 1 zlomek dna hrnce, nezdobeno, páleno do okrova až do červena (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322-12); 1 zlomek pokličky, zakřivená keramika (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322a-12); Obr. 223: 1. 1 zlomek dna s částí výdutě (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322a-13); 1 zlomek okraje silnostěnné nádoby, blíže nespecifi-

kováno (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322a-15); 1 zlomek okraje mísy, tuhová keramika (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322a-16); 1 zlomek okraje (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322a-17); 9 zlomků výdutí nádob, nezdobeno, nespecifikováno (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322a-18); 13 zlomků výdutí nádob, nezdobeno, nespecifikováno (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322a-1); 2 zlomky výdutě zásobnice (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322a-21); 1 zlomek okraje (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3332a-01); 7 zlomků výdutě, tuhová (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3332a-02); 2 zlomky výdutí nádob bez výzdoby a zlomky dna (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322-06-07); 6 zlomků okrajů nádob (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322a-05-11); 4 profily misek nebo kahánků (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322a-01-04); 6 zlomků zvířecích kostí (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322-14); 1 zlomek zvířecí kosti (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322a-22); 5 zlomků výdutí nádoby, tepelně postižené a s kovnatou Pb-Ag-Cu spečeninou na vnitřním a místy i vnějším povrchu (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3581-3322-1-20); 1 zlomek výdutě nádoby tepelně postižený a s kovnatou Pb-Ag-Cu spečeninou na vnitřním a místy i vnějším povrchu (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3581-3322-1-20); 1 zlomek výdutě nádoby tepelně postižený a s kovnatou Pb-Ag-Cu spečeninou na vnitřním a místy i vnějším povrchu (vrstva 3322, i. č. A033/2006-3322a-14); 1 zlomek výdutě nádoby tepelně postižený a s kovnatou Pb-Ag-Cu spečeninou na vnitřním a místy i vnějším povrchu (vrstva 3323, i. č. A033/2006-3581-3322-1-20; vše Obr. 153-154).

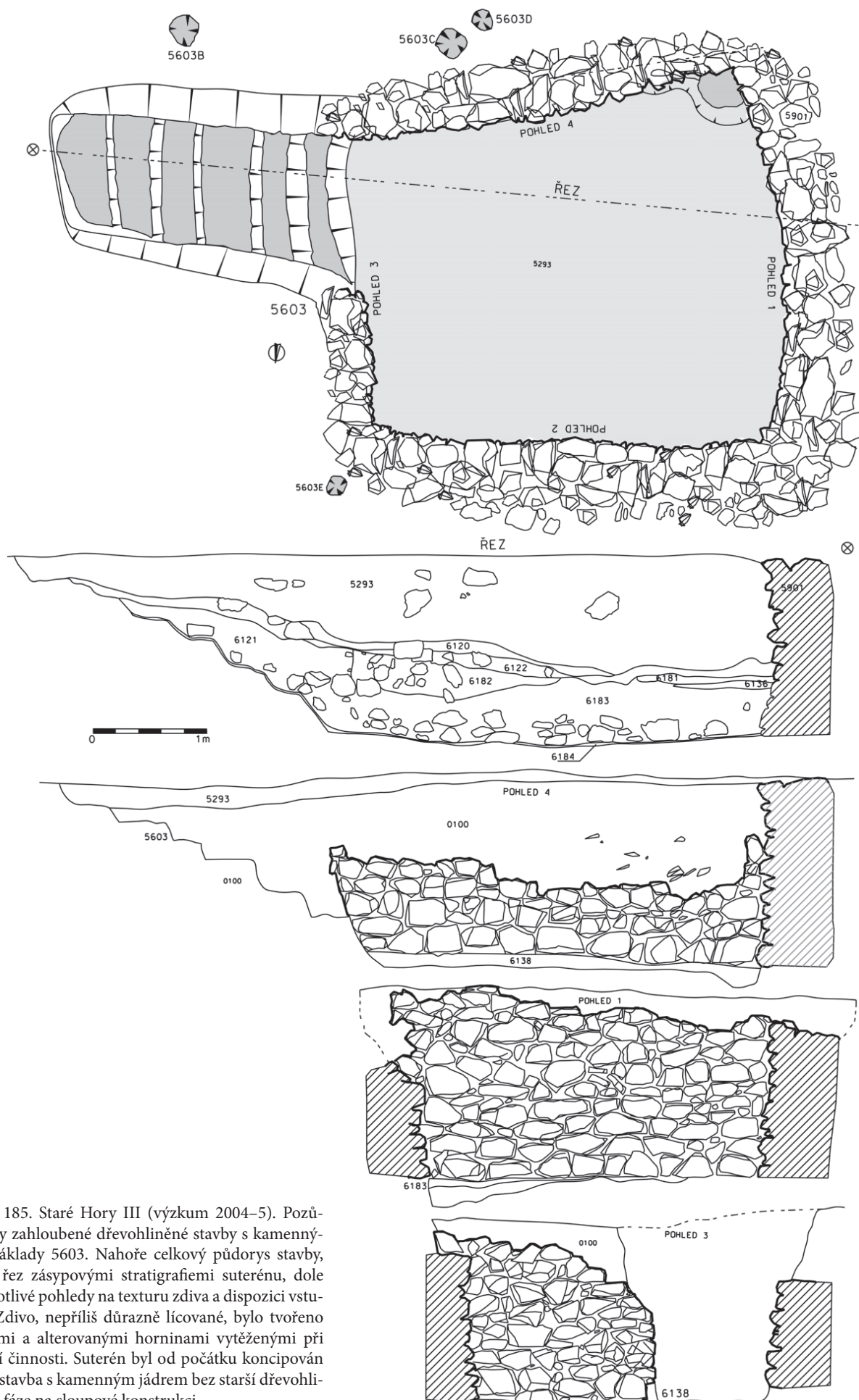
Vrstva 3323: 2 téměř celá torza bezuchého hrnce, tuhová keramika s příměsí slídy, výška 18,5 cm, průměr dna 11,5 cm, průměr výdutí max. 20 cm, průměr okraje 15 cm, dno bez značky, vodorovná točená lišta v horní části výdutě, okraj válcovitě seříznutý, mírně vzhůru protažený s nepatrným odsazením pro pokličku na vnitřní straně, dole mírně podříznutý (vrstva 3323, i. č. A033/2006-3323-01); 1 dno hrnce, bez značky, podsýpka nebo otisk desky, tuha, slída; průměr 6,5 cm (vrstva 3323, i. č. A033/2006-3323-04).

Vrstva 3323-3324: 3 zlomky nezdobených výdutí Ke hrnců (vrstva 3324-3323, i. č. A033/2006-3323-05); 1 zlomek výdutě s částí dna (vrstva 3324-3323, i. č. A033/2006-3323-06); 1 okraj zvonovité profilované miskovité poklice, kuželovitě seříznutý s mírným protažením vzhůru (vrstva 3323, i. č. A033/2006-3323-02); 1 nespecifikovaný zlomek výdutě (vrstva 3323, i. č. A033/2006-3323-03); Obr. 211:4; Obr. 221: 11.

Vrstva 3332: 1 zlomek okraje hrnce (vrstva 3332 A033/2006-3332-01); 1 zlomek výdutě (vrstva 3332, i. č. A033/2006-3332-02); 1 dno se značkou (vrstva 3332, i. č. A033/2006-3332-03); 2 zlomky zvířecích kostí (vrstva 3332, i. č. A033/2006-3332a-03).

Vrstva 3333: 1 celý dochovaný hrnek, poškozený sekundárně exkavací, výška 7 cm, šířka 7,5 cm, podstava 4,5 cm, okraj kuželovitě seříznutý, ovalený, mírně zesílený (vrstva 3333, i. č. A033/2006-3333-01); 1 miskovitý kahan s plochým dnem nebo plochá poklička, okraj přímý, vzhůru vytažený, průměr podstavy 8,5 cm, průměr okraje 11,5 cm, výška asi 3 cm (vrstva 3333, i. č. A033/2006-3333-02); 1 zlomek okraje s podhrdlím a horní částí výdutě menšího hrnce, okraj ovalený, nezesílený, vně vzhůru vytažený, v horní části výdutí točené vodorovné žlábků (vrstva 3333, i. č. A033/2006-3333-03); 1 ovalený a mírně zesílený okraj zvonovité profilované miskovité poklice (vrstva 3333, i. č. A033/2006-3333-04); 10 zlomků výdutí nádob, nespecifikované a nezdobené, zčásti tuhová (vrstva 3333, i. č. A033/2006-3333-07); 5 zlomků výdutí nádob, nespecifikované a nezdobené, zčásti tuhová (vrstva 3333, i. č. A033/2006-3333-08); 6 zlomků výdutí nádob, nespecifikované a nezdobené, zčásti tuhová (vrstva 3333, i. č. A033/2006-3333-09); 2 zlomky dna pravděpodobně hrnců se spodní částí výdutě, nezdobeno, nespecifikováno, příměs tuhy (vrstva 3333, i. č. A033/2006-3333-05-06); Obr. 212: 5; Obr. 215: 18; Obr. 221: 15; Obr. 225: 12.

Vrstva 3337: 1 zlomek výdutě nádoby, nespecifikované a nezdobené, zčásti tuhová (vrstva 3337, i. č. A033/2006-3337-01); 1 zlomek okraje s částí výdutě, tuhová (vrstva 3322-3337 3337,

Obr. 185. Staré Hory III (výzkum 2004–5). Pozůstatky zahloubené dřevohliněné stavby s kamennými základy 5603. Nahoře celkový půdorys stavby, dále řez zásypovými stratigrafiemi suterénu, dole jednotlivé pohledy na texturu zdiva a dispozici vstupu. Zdivo, nepříliš důrazně licované, bylo tvořeno žilnými a alterovanými horninami vytěženými při důlní činnosti. Suterén byl od počátku koncipován jako stavba s kamenným jádrem bez starší dřevohliněné fáze na sloupové konstrukci.

i. č. A033/2006–3337–04); 5 zlomků výdutí nádob, nespécifikované a nezdobené, zčásti tuhová (vrstva 3337, i. č. A033/2006–3337–05); 1 zlomek dna s výdutí, hrubá, technická keramika? (vrstva 3322–3337, i. č. A033/2006–3337–06); 2 zlomky výdutí nádob, nespécifikované a nezdobené, zčásti tuhová, jeden zlomek okraje (vrstva 3337, i. č. A033/2006–3337–02–03); 2 zlomky zvířecích kostí (vrstva 3337, i. č. A033/2006–3331–01); 3 zlomky zvířecích kostí (vrstva 3337, i. č. A033/2006–3337–07).

Vrstva 3342–3343: 3 zlomky nezdobených výdutí Ke hrnců (vrstva 3342, i. č. A033/2006–3342–01); 2 zlomky výdutě (vrstva 3342, i. č. A033/2006–3342–02); 2 zlomky dna (vrstva 3342, i. č. A033/2006–3342–03); 1 dno a výduť hrnce (vrstva 3343, i. č. A033/2006–3343–01); 1 profil kahánku/tyglíku, režná, hrubý střep (vrstva 3343 A033/2006–3343–02); 1 zlomek okraje, silnostěnná keramika (vrstva 3343, i. č. A033/2006–3343–03); 1 zlomek výdutě (vrstva 3343, i. č. A033/2006–3343–04); 1 zlomek výdutě, příčné vrypy nebo přesečky (vrstva 3343, i. č. A033/2006–3343–05); 1 zlomek dna (vrstva 3343, i. č. A033/2006–3343–06); *Obrazové přílohy:* Obr. 142, 194–195.

Stavba 3616; *lokalita:* Staré Hory III (výzkum 2006); *Uloženiny:* 3352, 3353; *Metody výzkumu:* zkoumán celý objem stavby; *Půdorys:* obdélný; *Typ:* A, nebo nelze klasifikovat; *Konstrukční prvky:* ve třech zachycených rozích objektu byly zachyceny kulové jamky (3617, 3621, 3622). Jedna kulová jamka přibližně uprostřed dna výkopu; *Rozměry:* 2,9 × 2,5 m (odhad); *Hloubka:* 0,6 m; *Vnitřní plocha:* 7,5 m²; *Vstup a vybavení:* nezachyceno; *Vazba nebo superpozice jiných objektů:* objekt je narušen dvěma jámami – šachtami (3556, 3582); *Nálezy:* 1 část okraje a podhrdlí hrnce, tuha, slída (vrstva 3174, i. č. A033/2006–3174–01); 1 zlomek okraje, tuha, slída (vrstva 3174, i. č. A033/2006–3174–02); 1 část dna a výdutě (vrstva 3174, i. č. A033/2006–3174–03); 3 zlomky výdutě (vrstva 3174, i. č. A033/2006–3174–04); 2 zlomky výdutě, tuha, slída (vrstva 3174, i. č. A033/2006–3174–05); 4 zlomky výdutě, přepálená keramika (vrstva 3174, i. č. A033/2006–3174–06); 4 (vrstva 3174, i. č. A033/2006–3174–07); 1 zlomek okraje hrnce, nespécifikovaný, velmi porézní keramická hmota (vrstva 3352, i. č. A033/2006–3352–01); 1 dno hrnce se značkou (hvězdička v kruhu), průměr dna 9 cm, průměr značky 5,5 cm (vrstva 3352, i. č. A033/2006–3352–02); 1 zlomek dna (vrstva 3352, i. č. A033/2006–3352–03); 1 zlomek duté nohy zoomorfní (?) nádoby, oxidačně pálená středně jemná, bez tuhy, výška 5 cm, šířka 5 až 5,5 cm (vrstva 3352, i. č. A033/2006–3352–04); 5 zlomků výdutí (vrstva 3352, i. č. A033/2006–3352–05–07); 6 zlomků kostí (vrstva 3352, i. č. A033/2006–3352–08); 1 hrdlo džbánku nebo láhve (vrstva 3353, i. č. A033/2006–3353–09); 1 zlomek okraje misky (vrstva 3353, i. č. A033/2006–3353–10); 1 hrdlo láhve (vrstva 3353, i. č. A033/2006–3353–11); 2/3 nádoby, lepeno (vrstva 3353, i. č. A033/2006–3353–12); 2 zlomky výdutě (vrstva 3353, i. č. A033/2006–3353–13); 8 zlomků okrajů nádob, nezdobeno (vrstva 3353, i. č. A033/2006–3353–01–08); 3 zlomky okrajů nádob, nezdobeno (vrstva 3353, i. č. A033/2006–3353–14–16); 18 zlomků výdutí nádob, nezdobeno (vrstva 3353, i. č. A033/2006–3353–17–30); 4 zlomky dna (vrstva 3353, i. č. A033/2006–3353–31–34); 8 zlomků kostí (vrstva 3353, i. č. A033/2006–3353–35); *Obrazové přílohy:* Obr. 196–197, keramické nálezy Obr. 211: 5; Obr. 212: 7 a 9; Obr. 213: 6; Obr. 219: 2; Obr. 221: 17; Obr. 222: 29; Obr. 223: 11; Obr. 224: 19; Obr. 225: 11.

Stavba 6638; *lokalita:* Staré Hory III (výzkum 2005); *Uloženiny:* 6404, 6405, 6406; *Metody výzkumu:* zkoumána pouze schodovitá vstupní šíje a část interiéru suterénu, zbytek objektu byl mimo výzkumnou plochu, celkem prozkoumáno 2,26 m²; *Půdorys:* obdélný/čtvercový; *Typ:* nelze klasifikovat; *Rozměry:* nejsou známy, délka vstupní šíje zhruba 1,2 až 1,3 m; *Konstrukční prvky:* V prostoru vstupní šíje při jejím boku pozůstatek sloupové nosné konstrukce, tvořené řadou jamek (6645, 6646, 6647); *Rozměry:* není známo, stavba kopána jen v malé míře; *Hloubka:* 1,3 m; *Vnitřní plocha:* není známo; *Vstup a vybavení:* nezachyceno a nezjištěno;

Vazba nebo superpozice jiných objektů: objekt se nachází v kolizní blízkosti důlní jámy 6611; *Nálezy:* okraj hrnce s vlnicí (Obr. 215: 3); *Obrazové přílohy:* Obr. 189.

11.2. Pozůstatky nezahlobených staveb

Stavba 1589; *lokalita:* Staré Hory I (výzkum 2002); *Uloženiny:* 2269, 2270, 2271, 2272; *Metody výzkumu:* zkoumán dostupný a dochovaný objem stavby; *Půdorys:* nezahlobená pravoúhlá stavba; *Typ:* bez typového zařazení; *Konstrukční prvky:* kulové jámy kruhové v rozích i ve středu stěny, stopy vodorovných dřev (na žlábek?), zčásti dochovaná komunikační vrstva; *Rozměry:* zachycený rozměr 4,2 × 2,2 m; *Hloubka:* nezahlobená; *Vnitřní plocha:* neurčena; *Vstup a vybavení:* nezjištěno; *Vazba nebo superpozice jiných objektů:* není, nebo nezjištěno; *Nálezy:* 11 zlomků Ke výdutí, převážně hrnce, nezdobeno, tuhová (vrstva 1165, i. č. A035/2002–1165–001); 6 zlomků zvířecích kostí, nespécifikováno (vrstva 1165, i. č. A035/2002–1165–002).

Stavba 3543A; *lokalita:* Staré Hory I (výzkum 2002); *Uloženiny:* 3118, 3122, 3126, 3102, 3103; *Metody výzkumu:* zkoumán celý objem stavby; *Půdorys:* nezahlobená, resp. zčásti zahlobená stavba, pravoúhlá, kompletní půdorys nezjištěn, vstup nezjištěn. stavba umístěna na svahu, část byla nadzemní; *Typ:* bez typového zařazení; *Konstrukční prvky:* kruhové kulové jámy v rozích i ve středech stěn, dno víceúrovňové, při stěnách stopy vodorovných stavebních dřev s vazbou na kulové jamky. Ve výplních zlomky mazanic; *Rozměry:* zjištěné rozměry 5,9 × 2,0 m; *Hloubka:* 0–1,0 m po svahu; *Vnitřní plocha:* nezjištěno, minimálně však 26,4 m²; *Vstup a vybavení:* vstup nenalezen; *Superpozice jiných objektů:* líniový pravidelný žlab, vzdálený 0,6 m; nepravidelný obdélný objekt 3535, vzdálený 0,8 m; *Nálezy:* 1 zlomek okraje tuhové nádoby, 1 zlomek zvířecí kosti (vrstva 3103, i. č. 35–2002–3103–001/002); 8 zlomků okrajů tuhových nádob, 58 zlomků výdutí tuhových nádob, 6 zlomků den převážně tuhových nádob, 3 zlomky tyglíků, 3 zlomky miskovitých pokliček (vrstva 3122), 6 zlomků mazanice, 23 zlomků zvířecích kostí (vrstva 3122, i. č. 35–2002–3122–001 až 017), 2 ks železné plechy s otvory (vrstva 3122, i. č. 35–2002–3543–3122); 1 ks olovený amorfní slitek (vrstva 3122, číslo vzorku 28), 2 železné obdélné plechy s otvory (vrstva 3122); zlomek ramene podkovy, ozub klínového tvaru, vrstva 3118 (i. č. A035/02–3543/3118; Obr. 228: 23–24 a 29); 4 zlomky okrajů tuhových nádob, 1 zlomek okraje a výdutě tuhové nádoby s vlnicí, 4 zlomky výdutí převážně silnostěnných tuhových nádob, 1 zlomek kahanu se značkou na dně, 1 zlomek ucha konvice, 11 zlomků zvířecích kostí (vrstva 3126, i. č. 35–2002–3126–001 až 011); *Obrazové přílohy:* Obr. 198, keramické nálezy Obr. 218: 24; Obr. 221: 7 a 10; Obr. 225: 3.

Stavba 3559; *lokalita:* Staré Hory III (výzkum 2006); *Uloženiny:* 3163, 3181, 3249, 3398, 0406; *Metody výzkumu:* zkoumán celý objem stavby; *Půdorys:* obdélný; *Hloubka:* 0,16 m; *Rozměry:* 3 × 2,6 m; *Vstup a vybavení:* nezachyceno; *Konstrukční prvky:* kulové jamky ve dvou rozích a uprostřed dlouhých stěn 3586, 3585, 3587, 3589, 3632. V rámci stavby byl do podloží zahloben výkop 3631. V destruktivních zánikových uloženíích, svědčících o intenzivním požáru, byly rozeznány zhroucené dřevěné konstrukční prvky (0406), pravděpodobně fošny nebo prkna. Pod podlažní úrovní, v níž byla nalezena železná sekera, se nacházel při jižní delší stěně stavby zahlobený výkop 3631, který můžeme interpretovat jako zásobní sklípek. Jeho hloubka činila průměrně 78 cm, maximálně pak 111 cm; *Rozměry:* 6,5 m²; *Hloubka:* max. 15 cm; *Vazba nebo superpozice jiných objektů:* v kolizní blízkosti 0,7 m se nacházela důlní jáma 3557, dále v blízkosti 0,4 m důlní jáma 3560 nebo obval jámy. V blízkosti 1,1 m se nacházela stavba 3616, narušená jámami 3556 a 3582 (vzdálenost 0,3 až 2,5 m; *Nálezy:* 1 zlomek hřebu nebo skoby (vrstva 3163, i. č. A033/2006–

Obr. 186. Staré Hory III (výzkum 2004–5). Pozůstatky zahloubené dřevohliněné stavby s kamennými základy 5603. Celkový pohled na objekt po exkavaci všech zásypů a po vyčištění spár v kamenném základovém zdivu suterénu. Foto archiv ARCHAIA Brno.

Obr. 187. Staré Hory III (výzkum 2004–5). Pozůstatky zahloubené dřevohliněné stavby s kamennými základy 5603. Ortogonální pohled na texturu vnitřního líce zdiva v průčelí suterénu se vstupní šjí ve fázi exkavace téměř všech uloženin ve výplni stavby, avšak s ponecháním nejstarších horizontálních vrstev, vzniklých bezprostředně po zániku stavby, nebo jako úprava suterénu v době jeho existence (nahore). Tentýž pohled po odebrání všech kulturních vrstev až na podloží. Foto archiv ARCHAIA Brno.

3163–04 3559); 1 zloмок výdutě, silnostěnná keramika, tuha (vrstva 3163, i. č. A033/2006–3163–01 3559); 6 zlomků výdutí KE, nespecifikováno (vrstva 3163, i. č. A033/2006–3163–02 3559); 12 úlomků mazanice (vrstva 3163, i. č. A033/2006–3163–03); 1 sekera s asymetrickým obloukovým ostřím s tulejí a dvěma otvory po hřebec (vrstva, i. č. 3181 A033/2006–3181–01; Obr. 227: 11); 3 zlomky zvířecích kostí (vrstva 3254, i. č. A033/2006–3254–01); 1 téměř celý hrnec, ryté žlábků, značka na dně (vrstva 3398, i. č. A033/2006–3398–01); *Obrazové přílohy*: Obr. 199–200; keramické nálezy Obr. 211: 2; Obr. 219: 5.

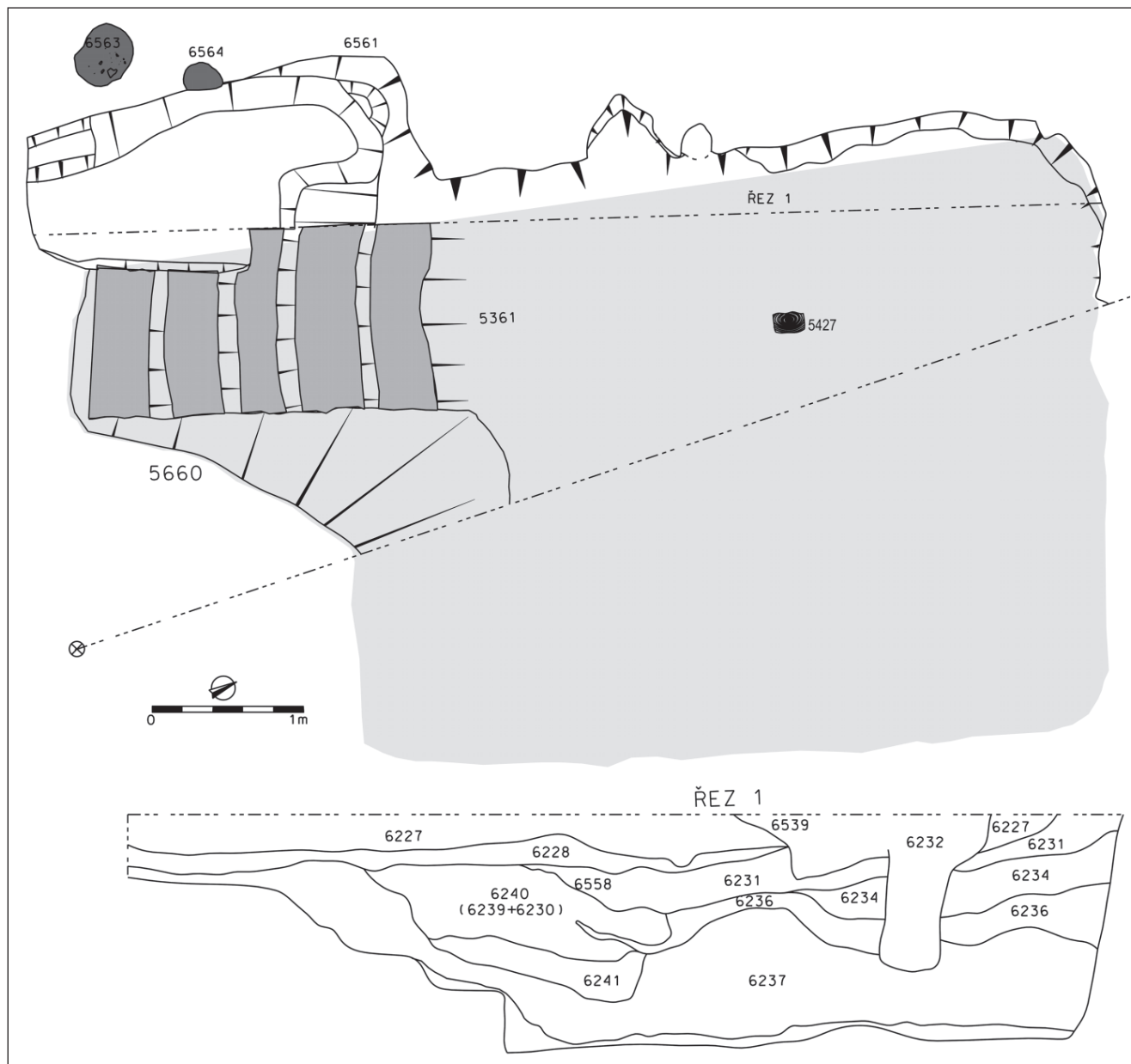
11.3. Dispozičně stavební prvky v interiérech zaniklých staveb

Vstupní šje do suterénních částí staveb: Většina podzemních částí dřevohliněných staveb byla opatřena vstupní šjí, nacházející se při kratší (1622A, 1634A, 1637B, 2651, 2653, 2662, 2664, 2667, 5551, 5553, 5560, 5603, 6638) i delší stěně suterénu (0549, 3681, 5692, 5634). U stavby 5594, jejíž půdorys byl v základně nepravidelný čtyřúhelník se stejně dlouhými stranami, nelze vstupní šji takto charakterizovat.

U staveb 2669 a 3616 byla vstupní šje buď prostorově značně redukována, takže není v půdoryse stavby vůbec patrná, nebo byla konstruována jinak. Nejrozšířenějším konstrukčním typem vstupu do suterénních částí nalezených staveb bylo různě dlouhé schodiště, šířky v rozpětí 70–120 cm a ústící na úrovni podlahy zahloubené partie domu. Původní schodové stupně byly s největší pravděpodobností dřevěné a byly usazeny klasicky v pololežatých tesaných bočnicích, které se jako otisk dobře zachovaly u stavby 1622A. U staveb 0549, 1634A, 1637B, 2651 a 2653 není vzhledem k charakteru a soudržnosti podloží úplně jasné, zda vstupní šje byly rovněž schodové, ale schodiště, ať usazené na zemi s původně vykopanými hliněnými stupni v podkladu, či v podobě dřevěné konstrukce schůdků neusazených pevně na zemi, tj. opřených o zeď a podlahu, je pravděpodobné. Sklon schodiště od úrovně skrývky k podlaze suterénu, ať již s dochovanými stopami po schodišti, či bez nich, měl u starohorských staveb značné rozpětí od 26 stupňů u staveb 1634A, 5603 a 5551 až po 42 stupňů u suterénu 6534 či 60 stupňů u stavby 3581. Nejčastěji byly však vstupní šje konstruovány se sklonem 30–35 stupňů. Zachycený počet schodů, tj. jejich otisků na vyhloubeném podloží v prostoru vstupní šje, se pohyboval mezi třemi až nejvýše sedmi. Napojení vstupní šje není vždy ortogonální, jako je tomu u naprosté většiny staveb, ale může být i diagonální, tj. že v půdoryse nesvívá osa schodiště se stranou suterénu, na kterou je připojena, pravý úhel nebo úhly, které se mu blíží. To je případ staveb 5603, 5594 a 6638.

Podlahy v suterénních partiích staveb: Podlažní úroveň se zachovala výlučně jako komunikační, tenká a velmi tvrdá rovnoměrná vrstvička, obsahující jen malé množství archeologických nálezů. Měla charakter většinou tmavšího náslapu, který byl bohatý na popel, uhlíky a v lepších případech na poněkud větší kusy zetlelé dřevité hmoty. Tento stav zachování neumožňuje bohužel bezpečně rozpoznat, zda podlahy sklepních částí zdejších domů byly skutečně holé nebo zda byly tvořeny např. deskami (prkny). Podlažní komunikační vrstva byla dobře patrná např. u staveb 1622A, 2651, 2662, 2664A, 5551, 5553 a zčásti 3581.

Vnitřní vybavení interiérů staveb: Jev, který je pro všechny zkoumané stavby společný, je téměř úplná absence jakýchkoliv stop po vnitřním vybavení. V úrovni podlah nebyly nalezeny žádné archeologické doklady někdejšího předpokládaného mobiliáře či např. užitkových součástí nábytku. Výjimku představuje stavba 5553, kde se vpravo od vstupní šje nacházela zásobní jáma 5575 horizontální až mírně svažitě orientace, vybavená výdřevou dnem. Profil sklípku byl oválný a mírně zploštělý. Výška byla 0,75 m a šíř-

Obr. 188. Staré Hory III (výzkum 2004–5). Pozůstatky zahloubené dřevohliněné stavby 5660. Celkový půdorys v prozkoumaném rámci a s vynesáním předpokládaného rozsahu stavby v ploše mimo výzkum. Dole řez stratigrafií zásypu suterénu.

ka 1,18 m, přičemž hloubka dosahovala 0,55 m pod úroveň podlahy. Délka sklípku činila asi 1,7 m, přičemž od kratší stěny suterénu, do které byl sklípek zahlouben, to bylo asi 0,9 m. Podobným zařízením byl pravděpodobně sklípek 3631 u nezahloubené dřevěné stavby 3559. Na lokalitě Staré Hory III (výzkum 2006). Byl situován souběžně s hlavní, delší osou stavby. Délka objektu byla 2,3 m a šířka se pohybovala v rozmezí 0,8 až 1,3 m. Plošně zabíral překvapivě 35–40 % celého půdorysu stavby a jeho tvar byl v půdoryse pravidelný, spíše delší lichoběžník s oblými rohy až ovál. Dno bylo víceúrovňové a ze strany interiéru stavby schodovitě odstupňované. Maximální hloubka v nejnižší části sklípku byla 1,1 m od úrovně skrývky. V tomto případě nebyly nalezeny žádné pozůstatky nebo stopy někdejší výtřevy objektu. Menším zaří-

zením tohoto druhu byl sklípek 2663 pod podlahou stavby 2662 na Starých Horách I. Byl zahlouben jednoduše pod úroveň podlahy této stavby, přičemž jeho umístění bylo podobné jako u suterénu 5553, tj. vedle posledního, nejnižšího schodu vstupní šije. Měl nepravidelně čtyřúhelný tvar s velmi oblými rohy, avšak s plochým dnem. Rozměry byly 26–81 × 95–101 cm, hloubka pak asi 35–41 cm. Ani v tomto případě nebyly nalezeny žádné pozůstatky či stopy výtřevy objektu. V jednom jediném případě, v interiéru zahloubené stavby 3581 na lokalitě Staré Hory III (výzkum 2006), byla nalezena prokazatelně provozovaná píčka oválného až hruškovitého tvaru s pozůstatky kamenné konstrukce (stěny a klenba?) 0913. Byla situována v rohu interiéru v úrovni podlahy, přičemž v předpokládaném manipulačním (výmetním) prostoru před

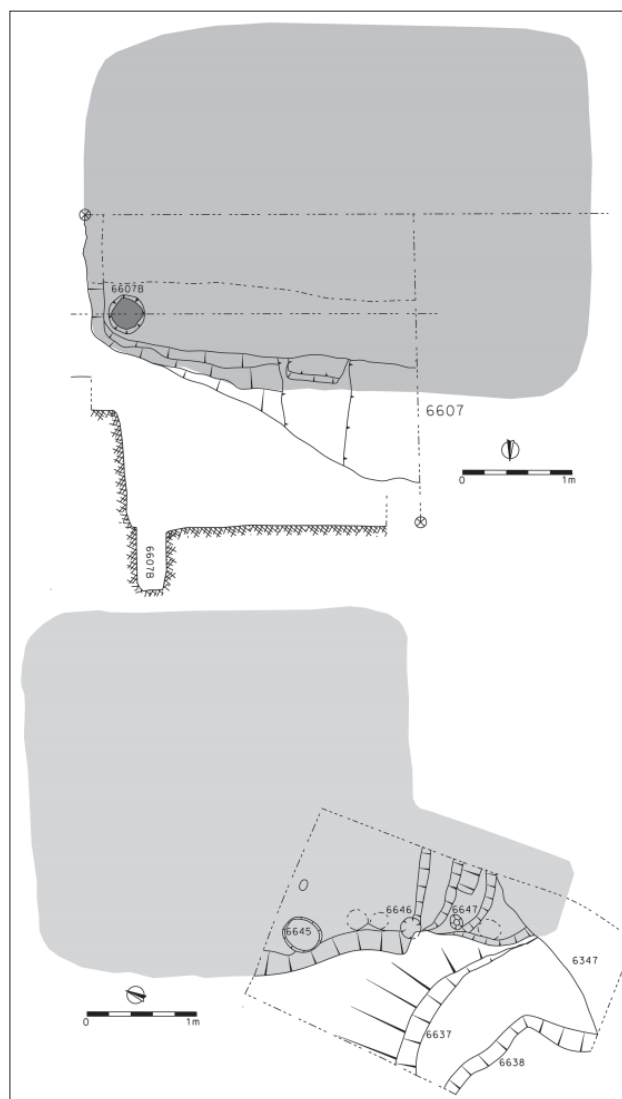

píčkou se nacházelo hladké a vypálené místo (0911). V tomto interiéru se nacházel v úrovni podlahy souběžně s její krátkou stranou rovný vodorovný žlab, umístěný těsně vedle vstupní šíje. Jde možná o jediný doklad vnitřního členění interiéru stavby, přičemž u tohoto objektu je nutné počítat s tím, že nejde o standardní neobytný účelový suterén dřevohliněného domu jako v ostatních případech.

Nadzemní části staveb se suterény: V tomto směru lze terénní nálezkovou situaci označit za velmi nedostačnou. S největší pravděpodobností se opět velkou měrou kvůli soudržnosti a kvalitě podloží a samozřejmě kvůli metodě strojové skrývky při archeologickém výzkumu nepodařilo nalézt žádné přesvědčivé pozůstatky konstrukcí, které by problematiku nadzemních pater středověkých dřevohliněných staveb na Starých Horách vyjasnily. Jedinými indiciemi zůstávají torza či náhodně nalezené soustavy sloupových jamek a jam, které se nacházejí v nenáhodné blízkosti pozůstatků zahloubených staveb. Skupina šesti kruhových sloupových jam 5667, 5668, 5669, 5670, 5671a 5672 průměrů 35–50 cm se nachází při boku nároží zahloubené stavby 6610 na lokalitě Staré Hory III (výzkum 2004–2005). Dvě kruhové sloupové jámy 5693 a 5694 se nacházely v ose kratší stěny stavby 5692 na téže lokalitě, přičemž jejich vodorovná vzdálenost k nedochovaným rohovým sloupům suterénu stavby byla 53 a 62 cm. V předpolí vstupní šíje suterénu 6534 se nacházela soustava sloupových jam 6531, 6532, 6533 a 6535 (průměry 20 a 35–47 cm), přičemž dvě z nich byly situovány v ose sloupových jam 6534B–C a F v interiéru stavby. Podobné koncentrace křulových či sloupových jam se vyskytly také v blízkosti stavby 5603 s kamenným jádrem. Jámy 6508 a 6509 se nacházely při delší straně suterénu, se kterou byly rovnoběžné. Průměry jamek byly 26 a 27 cm. Vzdálenost od hran stavby se pohybovala mezi 50 a 72 cm. V jejich těsném sousedství lze nalézt sloupovou jamku 6610 vzdálenou 40 cm od hrany stavby na téže straně. Na vnějším nároží protilehlé delší strany suterénu krátké strany se vstupní šíjí se nachází ve vzdálenosti 15 cm od hrany stavby menší sloupová jamka 5504 průměru 15 cm.

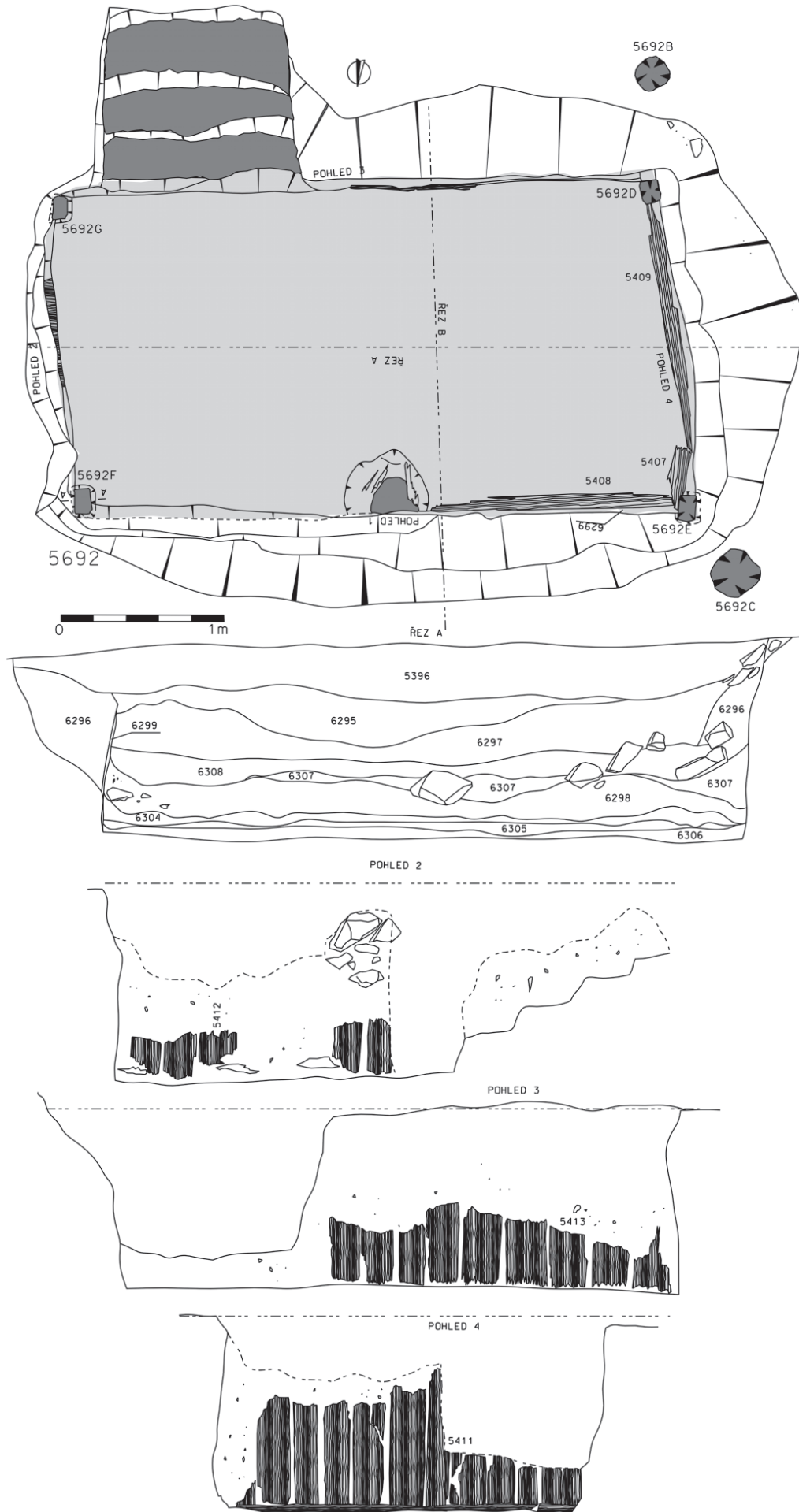
11.4. Výmazy a omazy staveb

Základní charakteristika: Vedle vlastních dochovaných dřevěných prvků, ať v zetlelé, či zuhelnatělé podobě, jsou dokladem užití architektury, stavebních prvků a technik na středověkých Starých Horách dochované výmazy a omazy dřevěných konstrukcí. V nálezkovém souboru z archeologických výzkumů na Starých Horách je inventováno 1162 zlomků, které lze

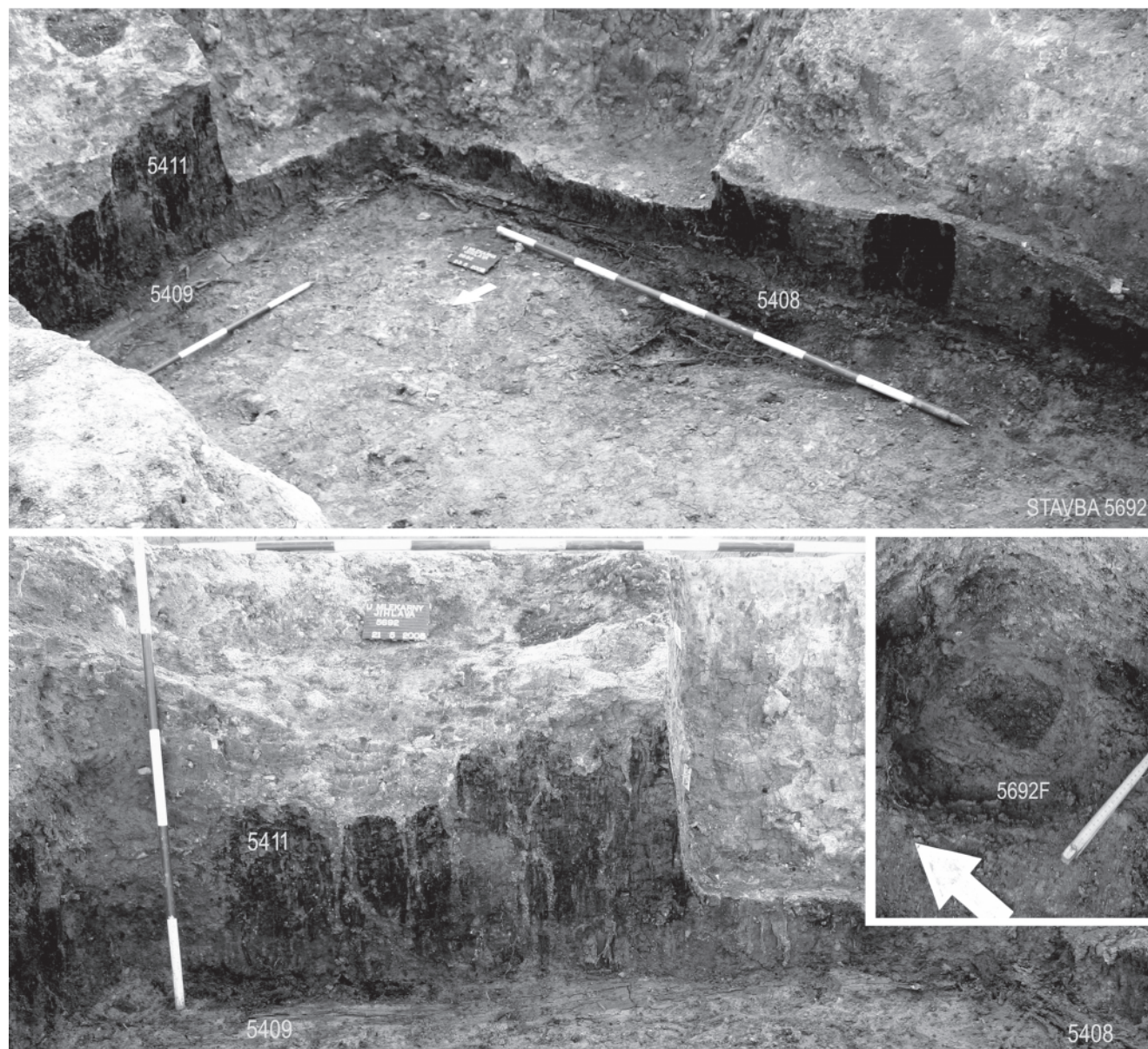

Obr. 189. Staré Hory III (výzkum 2004–5). Nahoře pozůstatky zahloubené dřevohliněné stavby 6607, jejíž přesný rozsah, tvar a rozměry nejsou známy, poněvadž byla značně poškozena recentními výkopy pro kanalizaci. V jediném nepoškozeném nároží se nacházela sloupová jáma jako doklad původní nosné dřevěné konstrukce suterénu a nadzemní části stavby. Ve výplni se nacházelo velké množství mazanic po požáru stavby. Dole stavba 6638, zkoumaná v severovýchodní části lokality Staré Hory III v roce 2005. Její rozměry, tvar a rozsah nejsou rovněž známy, poněvadž většina objemu objektu se nacházela mimo výzkumnou plochu. Zachycena byla pouze část vstupní šíje se schody a se sloupovými jámami po původních dřevěných nosných konstrukcích stavby. Ty byly umístěny podél stěny.

označit souhrnně jako mazanice. Největší počet mazanic pochází z výplní zahloubených staveb (celkem 1032 zlomků). Největší soubory mazanic tak pocházejí z výplní zahloubených staveb 6534 (574 ks), 5692 (153 ks), 5551 (120 ks), 6607 (88 ks) a stavby 5553 (58 ks) na lokalitě Staré Hory III. Mazanice jsou také obsaženy v zásypech některých důlních jam (celkem 70 ks), dále jsou to sloupové a křulové jámy (37 ks), výplně různých a funkčně blíže nespécifikovaných sídlištinių jam (18 ks), pozůstatky po praní rud, tj. kanály a nádržky (11 ks), a konečně ohniště, pece nebo výhně

Obr. 190. Staré Hory III (výzkum 2004–5). Pozůstatky zahloubené dřevohliněné stavby 5692. Půdorys s dochovanými zbytky dřevěných konstrukcí, řez stratigrafií a pohledy na unikátně dochované otisky desek tvořících někdejší stěny suterénu.

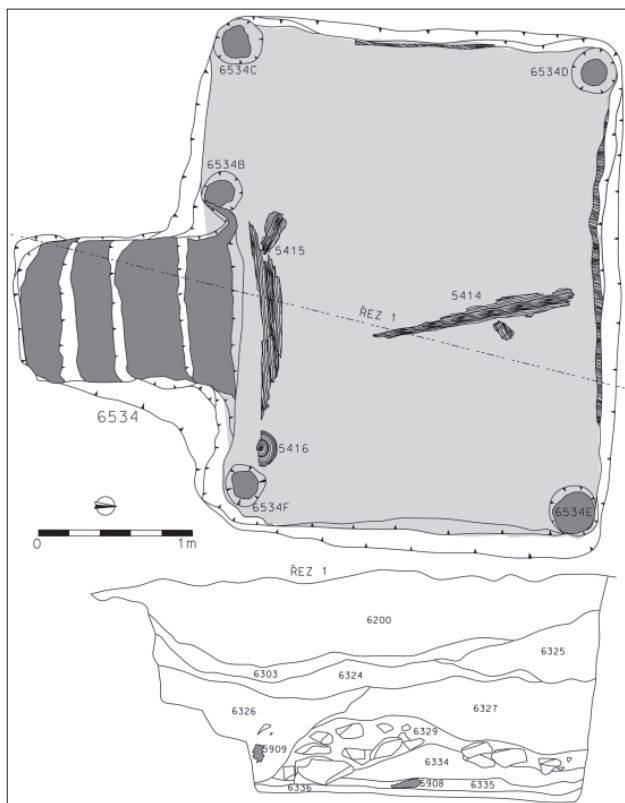

Obr. 191. Staré Hory III (výzkum 2004–5). Pozůstatky zahloubené dřevohliněné stavby 5692. Celkový pohled na objekt, na jehož stěnách jsou dochované otisky vertikálních dřevěných desek. Vstupní šíje je k půdorysu připojena na delší straně sklepa. Foto archiv ARCHAIA Brno.

(8 ks), u kterých ovšem může výskyt mazanic souviset s provozním žárem a vlastními konstrukcemi těchto zařízení. U ostatních výše uvedených objektů lze více či méně výskyt mazanic spojit takřka výhradně s existencí dřevěných omazaných a vymazaných konstrukcí staveb, zahloubených i nezahloubených. Z hlediska vnější kritiky pramene je nutné uvést, že v souborech z některých z těchto staveb je inventováno velmi malé množství mazanic, a to i přesto, že v dané stratigrafii se prokazatelně nacházely různě zřetelné stopy požáru. Ty jsou zpravidla vypálenými výmazy a omazy doprovázeny a je tedy zřejmé, že při exkavaci některých takto charakterizovaných uloženin nebyla tato skupina nálezů odebírána, což platí také u ohnišť, pecí či výhňů, v jejichž výplních se předpokládají spíše úlomky výmazů či přímo zaniklých konstrukcí těchto za-

řízení (stěny, klenby), velikosti často jen několik centimetrů až milimetrů. Způsob a podmínky exkavace jsou v tomto případě znovu nejpodstatnějším faktorem ovlivňujícím množství těchto nálezů, se kterým pracujeme, a minimální velikost fragmentů, které byly výzkumem zachyceny a vyzvednuty a které se nám dostávají do rukou.

Požárová destrukční vrstva ve stratografiích objektů jako hlavní zdroj zlomků mazanic: Požárová destrukční vrstva byla nalezena ve výplni zahloubených staveb 1622A (2 ks), 2653 (2 ks), 2662, 2667, v menší míře bez výraznějších koncentrací výmazů také u stavby 0549 a nezahloubené stavby 3543A na Starých Horách I (6 zl.). Na lokalitě III to bylo u staveb 5551 v nejstarších uloženinách se zbytky dřev (120 ks), 5553 (58 ks),

Obr. 192. Staré Hory III (výzkum 2004–5). Pozůstatky zahloubené dřevohliněné stavby 6534. Nahoře půdorys s dochovanými dřevěnými konstrukčními prvky, dole řez stratografií suterénu stavby.

Obr. 193. Staré Hory III (výzkum 2004–5). Pozůstatky zahloubené dřevohliněné stavby 6534. Celkový pohled na suterén stavby po odebrání všech výplní. Foto archiv ARCHAIA Brno.

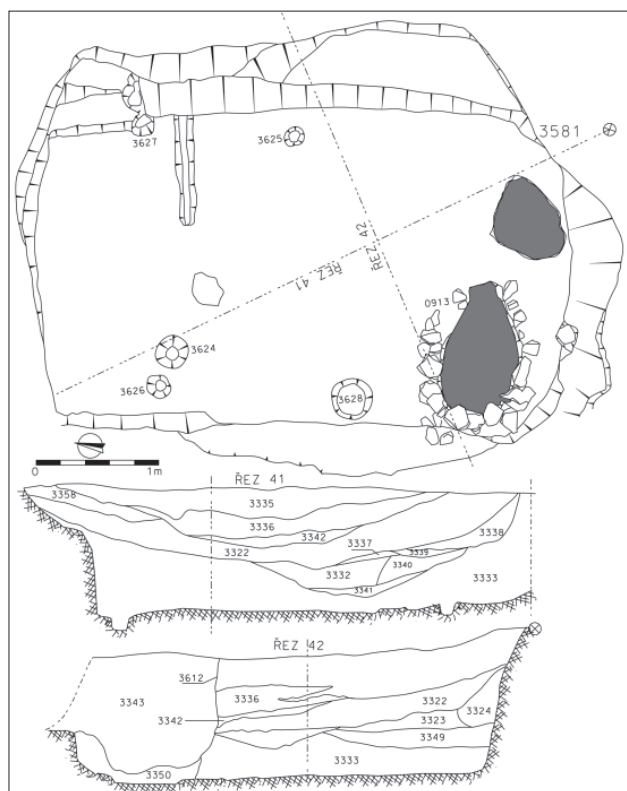
v menší míře u staveb 5603, 6607, 5692, 6534 a u nezahloubené dřevěné stavby 3559. Požárová destrukce byla zkoumána také ve svrchním zásypu jámy 2672 v severní části lokality I, odkud bylo vyzvednuto 49 inventovaných zlomků mazanic. Ty mohou pocházet z požáru blízkých staveb nebo zastřešení jámy.

Provozem vypálené výmazy a omazy: Zlomky vypálených mazanic byly nalezeny také ve výplni plochého ohniště 3553 na lokalitě Staré Hory III (vrstva 3157,

3242, 6 ks). Hladce vymazané a vypálené dno (0911) bylo nalezeno u oválné pícky s kamennou konstrukcí 0913 v interiéru stavby 3581 na Starých Horách III (Obr. 142, 194–195). Tepelně postižená byla také stěna mírně zahloubené oválné až hruškovité pícky 5682 (Obr. 141), ačkoliv v tomto případě se nejspíš o záměrně vymazané vnitřní konstrukci zařízení hovořit nedá.

Mazanice ve výplních bez zjevných stop požáru nebo provozního žáru: Bez zjevných stop požárových destrukcí bylo na lokalitě Staré Hory I nalezeno 26 zlomků mazanic v menší, snad průzkumné jámě 2661 (vrstva 2251), v jámě 2636 (vrstva 2214, 20 ks) poblíž stavby 2653 nebo v jámě v blízkosti staveb 3581 a 3616 na lokalitě Staré Hory III (1 ks). Na lokalitě III bylo 12 kusů mazanic nalezeno ve výplni stavby 3559 nebo v zásypu stavby 3581 (1 ks), rovněž beze stop požárových destrukcí. Různě velké zlomky mazanic byly nalezeny ve výplni dalších objektů, jako jsou kúlové a sloupové jámy 0666 (lokalita Staré Hory I, vrstva 0295, 1 ks), 5569 (Staré Hory III, vrstva 5236, 2 ks), 3554 (Staré Hory III, vrstva 3249, 27 ks), 5542 (Staré Hory III, vrstva 5188, 1 ks), nebo blíže nespecifikované, pravděpodobně sídlištní jámy 5546 (Staré Hory III, vrstva 5181, 7 ks), 5554 (Staré Hory III, vrstva 5204, 9 ks), 5562 (Staré Hory III, vrstva 5221, 2 ks). Úlomky vypálených mazanic byly vyzvednuty i z výplní objektů považovaných za pozůstatky zařízení na primární úpravu rud, jako byly kanály 2598 (Staré Hory I, vrstva 2143, 2 ks), 5597 (Staré Hory III, vrstva 5287, 6 ks) nebo nádržka 6537 (Staré Hory III, vrstva 6203, 3 ks).

Barva mazanicové hmoty: Barva mazanicové hmoty je značně různorodá a často lze zachytit i několik odstínů u jednoho jediného fragmentu. Barva námi zachycených zlomků mazanic závisí na stupni výpalu, resp. teplotě, které byla mazanice vystavena a délce působení teploty při požáru, dále na druhu hlín či jílu, který byl na výmaz či omaz použit (každý materiál může mít po výpalu jinou, specifickou barvu), a konečně na přístupu vzduchu při požárové události, tj. na tom, zda se např. konstrukce domu zhroutil do sebe a ještě delší dobu hořela, čímž se velká část výmazů a omazů vypaluje redukčně, popřípadě se vypaluje vlivem náhody v oxidačním prostředí, anebo se v průběhu vypalování tyto podmínky měnily atd. Značný rozdíl může být také mezi barvou na povrchu mazanice, který byl zpravidla vystaven oxidačnímu prostředí a po výpalu zabarven do cihlově červené až oranžové či světle hnědo-žlutě, a mezi barvou uvnitř větších kusů mazanic, kde byl výpal z principu převážně redukční (barevné odstíny jsou tmavší šedé nebo šedé). Z hlediska sledovaných vlastností ma-

Obr. 194. Staré Hory III (výzkum 2006). Pozůstatky za-hloubené dřevohliněné stavby 3581. Celkový půdorys stavby. V jižní části interiéru se nachází picka s kamennou konstrukcí stěny 0911. V severovýchodní části krátká vstupní šíje. V dolní části obrázku řezy stratografií výplně stavby.

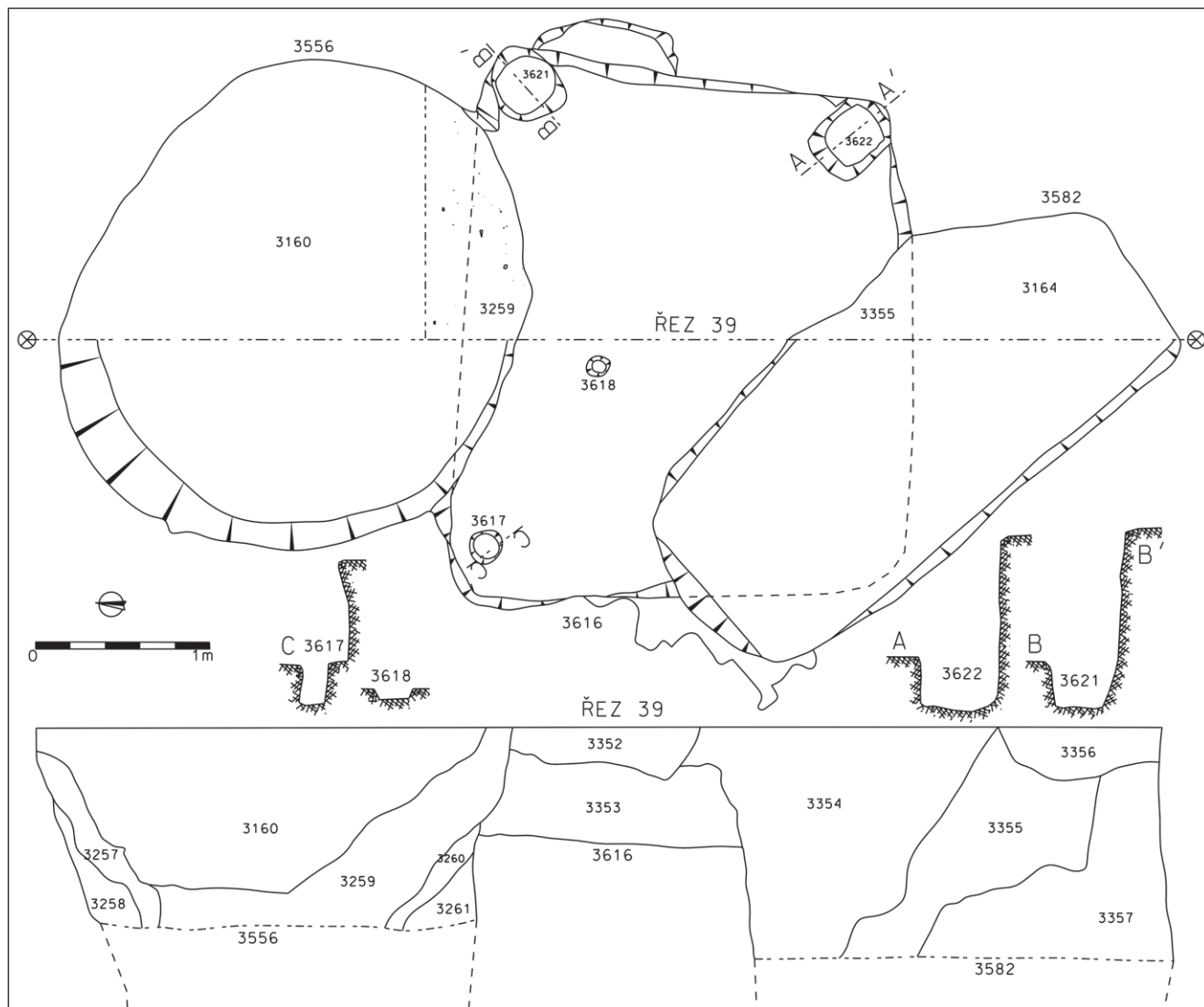
Obr. 195. Staré Hory III (výzkum 2006). Pozůstatky zahloubené dřevohliněné stavby 3581 s píčkou 0911 v in-teriéru. Foto archiv ARCHAIA Brno.

zanicové hmoty souvisí barva úzce s výpalem. Obě sledované vlastnosti jsou totiž převážně výsledkem podmínek, kterým byly výmazy a omazy vystaveny při požáru dané stavby. Zdá se však, že bez exaktního zjištění teplot, kterým byly dotyčné kusy mazanic vystaveny, nemá sledování těchto vlastností velký interpretační význam.

Materiál mazanicové hmoty: Tato kategorie již může mít interpretační význam, a to z hlediska např. zdrojů hlín a jílu pro výmazy a omazy starohorských staveb. V souboru bylo opět zachyceno široké spektrum popsatečných materiálových vlastností mazanic, přičemž nejpočetnější je skupina **a**) středně kompaktní až kompaktní nedrolivé hmoty, charakterizované jako plastická hlína s viditelnou příměsí drobných minerálních částic (křemínky, rula). Minoritní skupinou je **b**) velmi zrnitý materiál plastické hlíny nebo jílu, avšak s vysokým podílem kamének a valounků často i větší frakce. Jedná se o materiál, který se v některých fragmentech mazanic vyskytuje spíše přírodně. To by mohlo být určitou indicií toho, že k vymazání a omazání staveb byla použita hlína místního původu, přičemž navíc jejími zdroji mohly být obvaly šachet a průzkumných jam, které musely překonávat svrchní kryt vátých plastických hlín, dále jílu promí-

šených s valounky a menšími kaménky a pod ní vrstvu třetihorních říčně-jezerních sedimentů, které mohou být lokálně obohaceny pozdějšími kvarténními plastickými jíly. Silná příměs převážně křemenných částic byla pozorována u mazanic ze stavby 5553 na úlomcích mazanic s otisky kuláčů i tesaných prvků, dále to byl blíže nespécifikovaný zlomek z výplně stavby 5553. Velmi šterkovitý (s valouny) je fragment plochého omazu z výplně suterénu 6534, kde měly vyšší obsah kamének a valounů i zlomky výmazu s otisky spoje tesaných trámů nebo desek, či plochý omaz stěny suterénu bez dřevěného obložení či menší fragment s otiskem tesaného trámku (?) z vrstvy 5328. Další pozorovanou materiálovou skupinou je **c**) vypálená, spíše lehčí, jemnější, mírně plastická hlína se záměrně přidaným vysokým podílem organik (sláma, seno apod.). Otisky sekaného či řezaného sena nebo případně slámy nese fragment vypáleného omazu z výplně suterénu 6534. Výrazné otisky tohoto druhu jsou na fragmentech mazanic z téhož objektu ze sekvence vrstev 6324–6327.

Výpal mazanicové hmoty: Podle deskripčního systému P. Vařeky (Vařeka 1995), který byl u nás komplexně použit např. u vyhodnocení mazanic z raně středověkého sídliště Roztoky u Prahy (srov. Kuna – Profanto-

Obr. 196. Staré Hory III (2006). Pozůstatky zahloubené dřevohliněné stavby 3616, narušené důlními aktivitami.

vá et al. 2005, 250–258), byly v mazanicích ze Starých Hor zastoupeny stupně výpalu od stupně 1 do 3, přičemž doložen není nejvyšší stupeň 4, tedy stupně kdy hliněná vypálená hmota je velmi slinutá a kdy může připomínat i strusku. V některých případech, přestože výpal byl značný (ve stupních 2–3), však může být nynější drodivost mazanice díky materiálu, tj. zejména díky kamínkům a valounkům ve hmotě, poměrně vysoká, odpovídající jinak dle deskripce nejnižšímu stupni výpalu.

Otisky kuláčů: Otisky kuláčů byly zastoupeny ve výplních zahloubených staveb 5551, 5553, 5692, 6607 a 6534. Neopracované a pouze odkorněné kuláče byly nejméně v pěti případech doloženy také otisky na výmazech ze záspy stavby 5692, (vrstvy 5295–5297). Obecně ve starohorském souboru převládají výmazy spáry mezi dvěma kuláči s prstovanou, udusanou nebo jen hrubě ohozenou vnější stranou (typy Aa1.1.1, Aa1.1.2, Aa1.1.3). Ve dvou případech možno hovořit

pravděpodobně o typu Aa3.1.2. Vyskytuje se zde také kombinace kuláčů a tesaných dřevěných konstrukčních prvků (Ca2.1). Měřené průměry nedochovaných kuláčů z otisků se pohybovaly v následujícím rozpětí:

stavba 5551	5 cm
stavba 6607	8 cm
stavba 5551	10 cm
stavba 5551	11 cm
stavba 6534	11 cm
stavba 6607	11 cm
stavba 5553	12 cm
stavba 6607	13 cm
stavba 5551	14 cm
stavba 6534	14 cm
stavba 6607	14 cm
stavba 5551	15 cm
stavba 6607	16 cm
stavba 5551	17 cm

Obr. 197. Staré Hory III (2006). Celkový pohled na pozůstatky zahloubené dřevohliněné stavby 3616, narušené mladšími důlními aktivitami. Foto archiv ARCHAIA Brno.

stavba 6607	17 cm
stavba 6534	18 cm
stavba 6607	18 cm
stavba 5553	19 cm

Vypočtením aritmetického průměru naměřených tloušťek kuláčů (po odkornění, odvětvení a přitesání nerovností) dostáváme číslo 13,5 cm. Upřednostněný výběr rovného a výlučně jehličnatého dřeva tohoto průměru pro stavbu dřevohliněných domů na Starých Horách, byl podmíněn pravděpodobně několika následujícími faktory: a) možnosti dopravy a transportu, b) cenová dostupnost, c) možnosti ruční manipulace při tesařském zpracování, d) možnosti ruční manipulace při stavbě (např. usazování nosných sloupů nebo transport do vyššího nadzemního podlaží, pokud ovšem bylo, e) stavební, zejména statické nároky na dřevohliněné stavby (diametrálně odlišné byly nároky na rozměry a masivnost dřeva např. u staveb vícepatrových měšťanských domů či církevních objektů v Jihlavě).

Otisky tesaných prvků: Tesané prvky byly v otiscích dochovány v souborech ze staveb 5551, 5553, 5692, 6607 a 6534. V rámci zpracování materiálů pro účely této práce bylo rozlišeno dle Vařekovy typologie několik následujících typů či podtypů. Z výplně suterénu 6534 pochází fragment pravoúhlého styku dvou otisků plochých štípaných a tesaných dřev. Jako typ otisku tesaných (hrubě štípaných) dřev v mazanici Ba3 lze snad označit úlomek z výplně suterénu 6607. Do skupiny Ba5 je možno obecně zařadit také zlomky z výplně stavby 5553 s otisky struktury fošny po štípání, tj. s hrubě otesaným a neupravovaným či neoblovaným povrchem, nebo z výplně sklípku v témž suterénu nebo zlomek z výplně suterénu 6607. Pravděpodobně jako typ Ba5.1 lze označit tři zlomky mazanice z výplně suterénu 5551. K typu Ba6.1 je snad

možno zařadit dva zlomky s otiskem plochých tesaných dřev z výplně suterénu 6607. Jako typ Ba7 se jeví fragment mazanice z výplně stavby 5551. Typově blíže neurčen, snad Ba1.1, je otisk hrubě štípaného trámu nebo hranolu či fošny z výplně suterénu 5551 či 6607. Pravděpodobně za typ Bb1.1, tj. drážkový spoj dvou tesaných prvků, je možno považovat fragment mazanice ze sekundární výplně sklípku 5575 v rámci suterénu 5553. Blíže nespécifikované jsou otisky spoje (?) dvou tesaných dřevěných dílců z výplně suterénu 5551. Podobně bez bližšího určení, nebo snad příslušný do skupiny Ba5.2, je fragment mazanice s hrubě oplácanou a zaoblenou vnější stěnou a s otiskem hrany trámu nebo hranolu. Otisky hrubě štípaných dřevěných stavebních prvků bez bližšího určení s dobře patrnou deskou a strukturou dřeva byly ve dvou případech nalezeny ve výplni suterénu 5692 nebo několik úlomků z výplně stavby 6534 a suterénu 6607 (snad typová skupina Ba1?). Do typové skupiny Ea2, tedy ke kombinovaným otiskům štípaných (tesaných) dřevěných prvků a prutů, patří fragment z výplně suterénu 6607. V kombinaci s přímými pozůstatky zuhelnatělých nebo zetlelých dřev je možno konstatovat, že jde nejčastěji o tesané hranolové sloupy, trámy, desky, prkna (zřejmě i s drážkou), popřípadě dveřní či okenní rámy apod. Velmi diskutabilní je otázka tesaných dřev klasického hráždění, které se více uplatnilo u skutečných měšťanských středověkých domů. Hráždění nelze principiálně vyloučit ani u některých starohorských staveb, nicméně otisky tohoto typu konstrukce nelze důsledně a přesvědčivě rozlišit od ostatních. Na rozdíl od otisků kuláčů v mazanicích neposkytují fragmenty vypálených výmazů ze starohorských staveb informaci o rozměrech trámů, hranolů či prken. Hloubka otisků, zejména u skupin Ba5 či Bb1, je sice měřitelným rozměrem, nicméně nevypovídá o skutečné tloušťce desky či prkna, jehož stopa je v otisku zanesena. Pokud jde o šířky štípaných, řezaných a různou měrou tesařsky povrchově upravených desek, mají větší výpovědní hodnotu jejich zuhelnatělé či zetlelé relikty, popřípadě jejich negativní organogenní otisky, zachované v některých archeologických situacích.

Otisky prutů nebo tyčí: Otisky prutů nejsou ve starohorském souboru často zastoupeným konstrukčním prvkem. Lze předpokládat, že pruty či tyče se nejčastěji uplatnily jako výplet usazený v dřevěném rámu a sloužily jako lehčí přepážky či stěny, popřípadě výplety štítů staveb. Otisk prutu byl zachycen v jednom případě ve výplni zahloubené stavby 6607 (Ia3.1). Otisk prutu průměru 1,3 cm byl zachycen také u zlomku výmazu se zakulacenou vnější stranou z výplně stavby 5692 (Ha4.2). Mezi pruty, tyče nebo popřípadě štípy lze zařadit také dva otisky (nejspíš

Ia1.1) z výplně stavby 6534. Otisk prutu průměru asi 1,5 cm byl dochován také na fragmentu mazanice ze stavby 6607.

Úprava vnější stěny mazanic: Ta je značně různorodá. Časté jsou stopy tzv. prstování na povrchu, avšak zdaleka nejběžnějším způsobem úpravy vnější strany výmazů a omazů je relativně jednoduché a hrubé uplácání (pravděpodobně rukou – dlaní). V několika případech je vnější stěna konvexně upravena a zaoblena, jako třeba u zlomku z výplně suterénu 5553, resp. sklípku 5575, u suterénu 5692, suterénu 6534 a suterénu 6607. Určitý typologický a interpretační problém může u úprav stěn, resp. u použitých technik úprav, představovat možnost, že při úpravě omazů stěn mohlo být pro dosažení větší rovnosti a pravidelnosti použito dusání nebo stahování prknem či upravenou dřevěnou deskou (podobně jako např. u betonování podlah nebo nahazování omítek), což se může projevit zanecháním stop této úpravy na vnější stěně mazanice. V takovém případě může být velmi obtížné určit, zda jde o otisk tesaného (štípaného) prvku nebo jen o otisk úpravy vnější stěny, a typové (tedy interpretační) zařazení dotyčného zlomku tak může být nesprávné. Spíše zajímavostí je otisk kočičí tlapy na vnější stěně jednoho z omazů z výplně suterénu 5692, což může s určitou dávkou opatrnosti znamenat, že jde o stěnu výmazu situovanou v původní stavební pozici vodorovně.

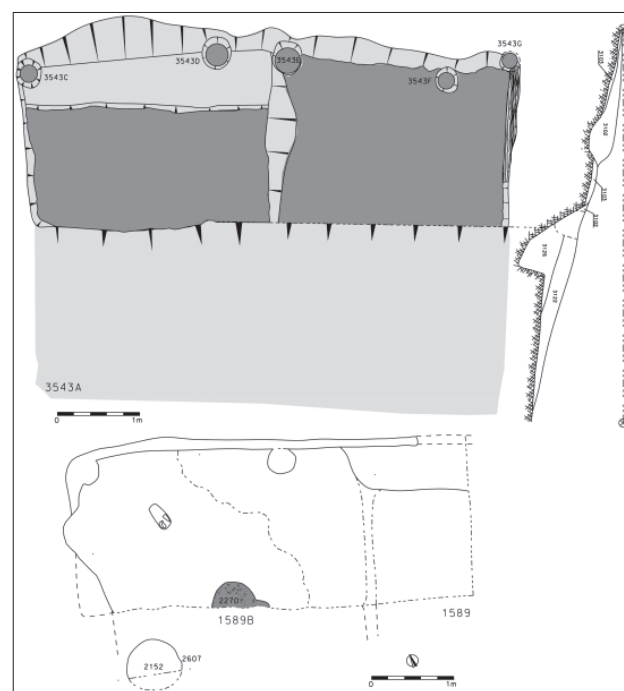
Otisky omazu prosté hliněné vertikální stěny výkopu sklepa: Jedná se o jediný případ, a sice suterénu 6534 na lokalitě Staré Hory III. Zde byla na delší straně naproti vstupní šíji nalezena fragmentárně stěna výkopu do podlaží pro suterén, která byla velmi pravděpodobně záměrně omazána, přičemž tento omaz se při požáru vypálil a dochoval zčásti v původní pozici na stěně a zčásti destruovaný a zhroutil spolu s ostatními komponenty ve výplni suterénu. Mocnost, do které byly tyto prvky vypáleny a následkem destrukce se oloupaly, je různá, avšak pohybuje se mezi 3–5 cm.

Shrnutí: Za vůbec nejrozšířenější druh otisků v souboru mazanic na Starých Horách lze považovat stopy tesaných, resp. štípaných dřev. Ty tak byly jednoznačně nejrozšířenější a nejběžnější součástí konstrukcí zdejších dřevohliněných staveb. Detailní a hluboký rozbor mazanic z lokalit Staré Hory I a III, opatřený syntézou a interpretací, je předmětem jiné vznikající studie na úrovni diplomové práce (Štěpán Černoš, ZČU, v současnosti ve fázi zpracování). Značné rozšíření otisků kuláčů průměrů 10–19 cm však ukazuje, že u řady staveb je nutno počítat s klasickými sruby, byť doplněnými dalšími technicky a řemeslně vesměs propracovanými typy dřevěných vymazaných a oma-

zaných konstrukcí. Obecně lze uzavřít, že masivní výskyty mazanic například ve výplních suterénů 5692, 6607 anebo 6534 na lokalitě Staré Hory III, popřípadě výrazná a mocná požárová vrstva ve výplni stavby 2662 na lokalitě Staré Hory I, naznačují s vysokou pravděpodobností existenci nedochovaných nadzemních částí starohorských staveb, ačkoliv v prostoru, kde by podle předpokladů měly tyto části stát, jakékoliv jasně a přesvědčivé doklady v podobě např. stop sloupových konstrukcí, komunikačních podlažních vrstev, či destrukcí kamenných plent, zcela chybí.

11.5. Dřevěné konstrukční prvky

Sloupy nesoucí konstrukci sklepní části stavby: V interiéru v podlažní úrovni se skoro ve všech případech nacházely v rozích pravidelné jámy po nosných dřevěných sloupech. Tyto jámy byly spíše kruhové, u několika staveb však byly tvarově deformované, takže lze předpokládat částečné tesařské opracování sloupů do hranolů čtvercového nebo častěji obdélného průřezu. U stavby 5692 to byly sloupy rozměrů 9 × 15 až 10 × 16 cm, u stavby 5551 byly ve stěně suterénu vytesány kapsy pro sloupy rozměrů 17 × 24 a 19 × 21 cm. Vedle klasického usazení sloupů do sloupových jamek v rozích se může vyskytnout i usazení na podkladové kamenné plotny, které sloupové jamky v některých případech nahrazovaly (stavba 5551). Zabraňovalo se tak sesedání konstrukce a dost pravděpodobně i vlhnutí a hnití sloupů odspoda. Kromě základní čtveřice kúlových jam po nosných

Obr. 198. Staré Hory I (výzkum 2002). Nahoře půdorys atypické stavby 3543A, dole půdorys lehčí nezahmloubené stavby 1598.

kůlech v rozích se zde nacházely i stopy dalších dřevěných sloupů, zpravidla menšího průměru a většinou v polovině délky stěny. Nejvýrazněji se koncentrovaly v místě vyústění vstupní šíje do interiéru, což může být pozůstatek dveřní konstrukce, snad rámu.

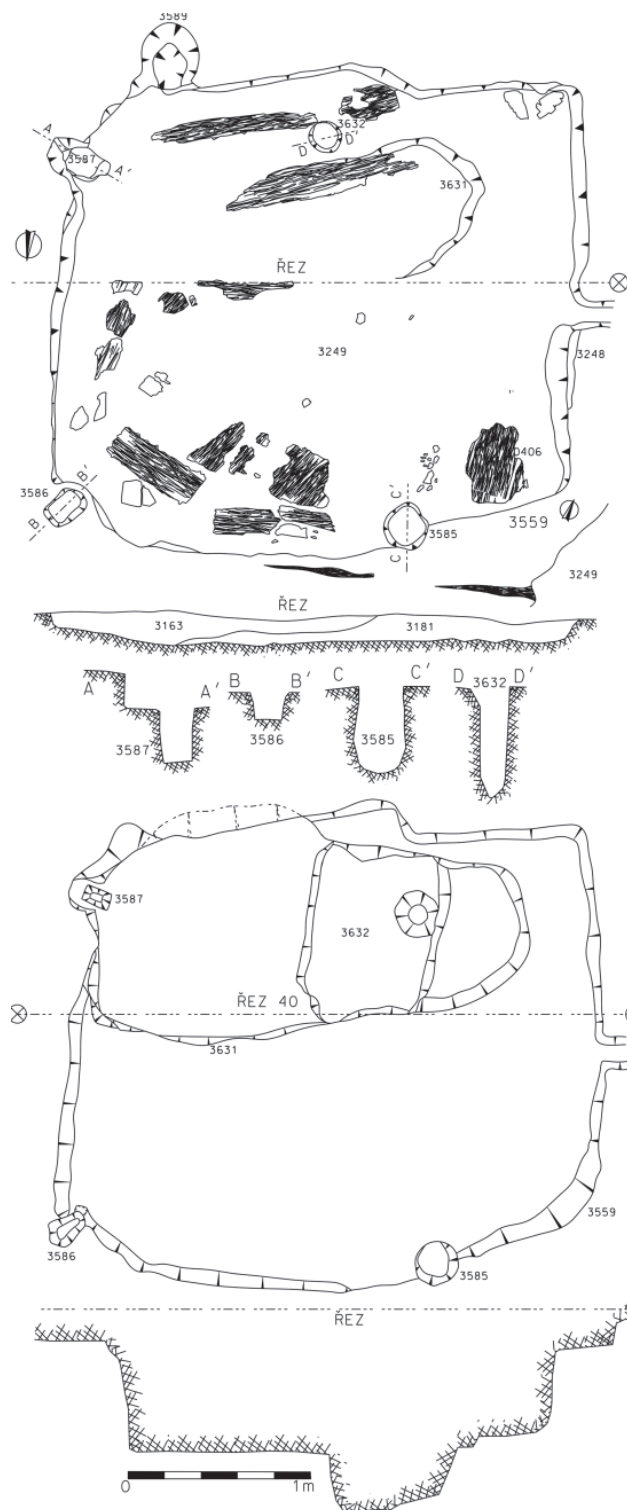
Menší dřevěné sloupy a sloupky, jiné stojící dřevěné prvky: Mají spíše doplňkovou funkci než funkci hlavních nosných součástí. K těmto prvkům lze počítat např. neopracovaný kuláč 5404B ve sklípku 5575 vedle vstupní šíje do suterénu 5553, popřípadě půlený vertikální sloupek 5416 pod posledním, nejnižším schodem v suterénu 6534 na lokalitě Staré Hory III.

Vodorovně uložené hranoly tvořící základní rám dřevěné konstrukce sklepa: Nalezeny byly zpravidla v podlažní úrovni suterénů. Vazba s rohovými sloupy nebyla archeologicky doložena přímo, je však nutné předpokládat, že byly provázány čepováním, sroubením nebo na drážku. Tyto hranoly, resp. jejich pozůstatky, byly nalezeny v podlažních úrovních staveb 2653, 5551 a 5692.

Dřevěné desky (prkna) na stěnách suterénů: Zpravidla svisle uložené mezi spodním a horním vodorovným rámem z hranolů tvořících spolu s rohovými sloupy základ konstrukce sklepů. Desky, které tvořily vlastní stěnu oddělující interiér sklepa od výkopu, byly umístěny na vnější straně hranolů, přičemž jako způsob upevnění přichází v úvahu dřevěné čepy. Desky mohly popřípadě být upevněny v drážce, dlabané středem hranolů v celé jejich délce. U desek nelze vyloučit ani klasický systém žlábků a drážek, doložit jej však v žádném z nalezených suterénů staveb nelze. Výjimečná byla v tomto ohledu stavba 5692, u které se zachovaly v podobě otisků nebo zuhelnatělé humelace zbytky dřevěných stěn na všech čtyřech stranách. Jednalo se o otisky desek (prken) šíře v rozmezí 14–24 cm.

Dřevěné desky ve sklípcích v rámci suterénů: To je případ pouze stavby 5553 a v ní umístěného sklípku 5575 na lokalitě Staré Hory III. Nelze vyloučit, že totéž se původně nacházelo v rámci sklípku 2663 ve stavbě 2662 na lokalitě Staré Hory I. Podobně lze volně uvažovat o prkenné konstrukci ve sklípku 3631 pod podlahou nezahlobené dřevěné stavby 3559 na lokalitě Staré Hory III, která však prokazatelně shořela při požáru a původní konstrukční prvky nejsou dobře rozeznatelné. Šířka prken ve sklípku byla zjištěna 12 a 13 cm.

Dřevěné desky (prkna) sekundárně zhroutené na podlahy suterénů: Sem patří humózní dřevitá a bohužel nedochovaná (nevyzvednutelná) pozůstatky prken na podlažních úrovních suterénů 5551 a 5553 na Starých Horách III. Může jít o součást stěn, ale také stropů

Obr. 199. Staré Hory III (výzkum 2006). Nahoře půdorys nezahlobené dřevěné stavby 3559 v úrovni požárové destrukce se zhroutenými a zuhelnatělými zbytky dřevěných prken. Řez jednoduchou stratografií pozůstatků interiéru stavby a profily sloupových jam po nosných dřevěných sloupech, pravděpodobně tesařsky opracovaných. V dolní části obrázku je půdorys stavby 3559 po odstranění požárových a dílem i komunikačních vrstev v rámci stavby a po odebrání zásypů podpodlažního objektu, považovaného za zásobní sklípek 3631. Úplně dole pak celkový průřez stavbou a sklípkem 3631.

sklepů (tj. zároveň podlah přízemních částí domů), dále o dřevěné stupně schodů do suterénních částí

Obr. 200. Staré Hory III (výzkum 2006). Celkový pohled na nezahloubenou dřevěnou stavbu 3559 v úrovni požárových vrstev a po odebrání výplní sloupových jamek. Foto archiv ARCHAIA Brno.

domů, zbytky prkenných dveří, okenic apod. Šířka prken byla u stavby 5551 zjištěna 23 a 25 cm, u stavby 5553 pak 15, 19 a 23 cm. U nezahloubené stavby 3559 to bylo 14 a 18 cm.

11.6. Kamenné stavební prvky

Kamenné nosné obvodové zdivo: Kamenné stavební prvky patří až na výjimku suterénu stavby 5603 na Starých Horách III k prvkům výrazně menšinovým a spíše doplňkovým, než aby měly zásadní konstrukční či dispoziční význam. Při archeologickém výzkumu roku 2005 byl zachycen zatím jediný doklad suterénu domu s vnitřním kamenným vyzděním. Zachovaná výška nosného zdiva byla 1,7 m a mocnost 55–60 cm. Jednalo se o zahloubený suterén obdélného až lichoběžníkového půdorysu s vysunutým vstupem (typ B2.1b podle P. Vařečky). Vstup byl umístěn v rohu kratší stěny, vstupní šíje rozměrů 1 × 2,6 m měla sedm schodů. Stěny objektu byly tvořeny nasucho kladenou kamennou zdí. Po odebrání kamenné konstrukce nebyly zachyceny žádné doklady kůlových konstrukcí, které by této kamenné konstrukci chronologicky předcházely, takže stavba byla již od počátku koncipována jako dům s kamenným jádrem.

Kamenná plenta doplňující dřevohliněnou konstrukci: To je velmi pravděpodobně případ kamenné destrukce v interiéru stavby 1622A na lokalitě Staré Hory I. Tato destrukce z lámaných a dílem i sbíraných kamenů velikostí 10–25 cm, složená z rul různé kvality a menším dílem z žilných alterovaných hornin, se nacházela v průčelí stavby (mírně před vstupní šíjí) a byla rozprostřena rovnoměrně. Ještě lépe je taková stavební situace patrná u sousední stavby 1634A, kde byla podobná destrukce kamenů shodných vlastností (kontext 2126) zjištěna v rozvalené horizontální po-

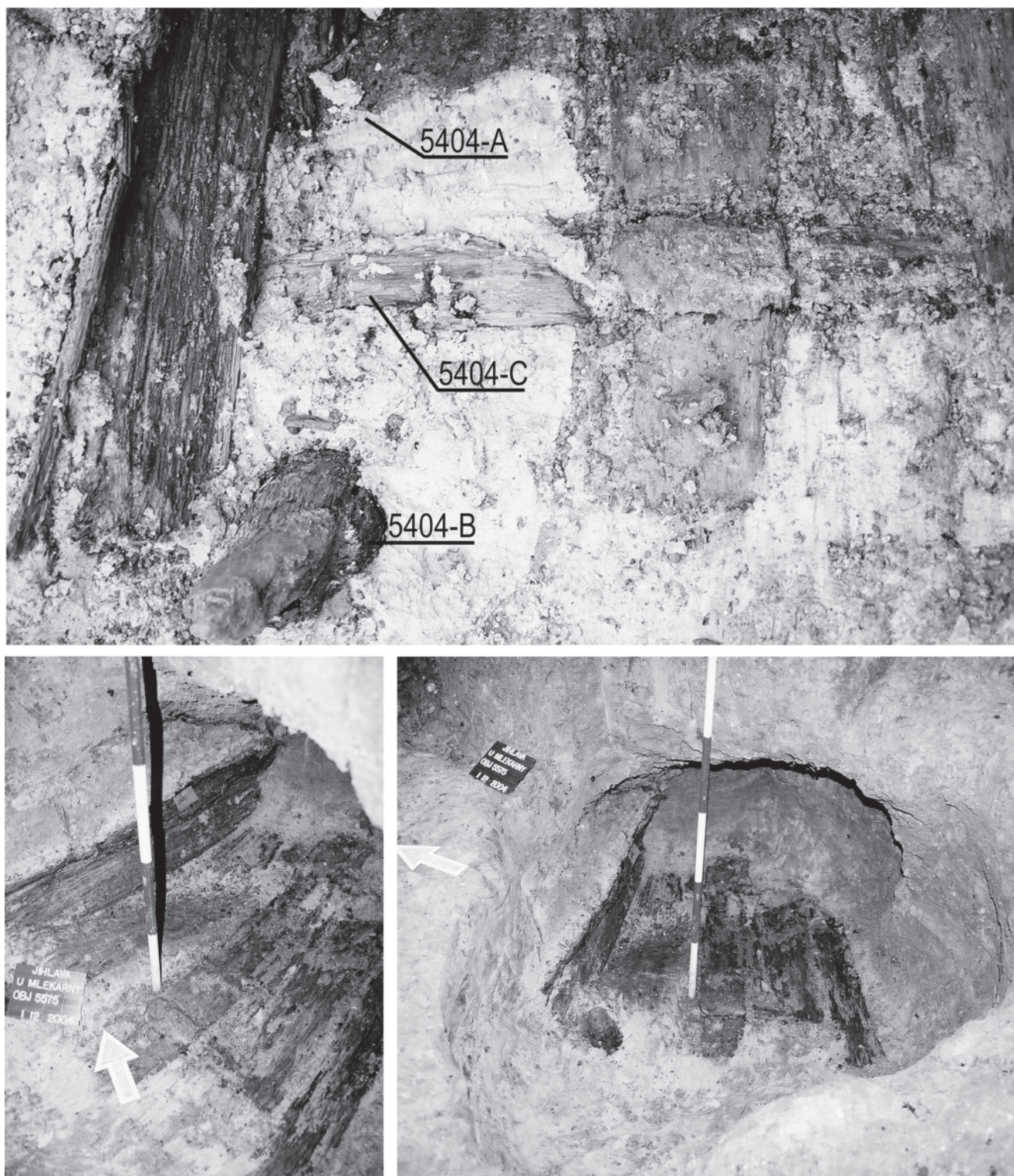
době, ale také ve stále ještě vertikální pozici na kratší stěně při nároží vyúsťující vstupní šíje.

Podkladové ploché kameny pod nosné sloupy v rozích suterénu: Velmi dobrá a přesvědčivá ukázka tohoto technického řešení statiky dřevohliněného domu byla zjištěna u stavby 5551 na lokalitě Staré Hory III. U tří nenalezených (neexistujících) dřevěných sloupů podél stěny se vstupní šíjí, které byly na základě obrysu odsekané stěny suterénu v rozích zřetelně tesané do hranolů, byly nalezeny ploché rulové kameny, snad i dílem oštipané, které nahrazovaly jinak obvyklé sloupové jámy. Určitou modifikací mohou být lámání rulové kameny v jedné ose podél delší stěny zahloubeného suterénu 2667 na lokalitě Staré Hory I.

11.7. Ostatní archeologické struktury

Příkopy: V několika úsecích lokality Staré Hory III byl odkryt a prozkoumán segment liniového objektu dosti velkých rozměrů, který mohl vzhledem ke svým parametrům a profilu být jak odvodňovacím či přiváděcím korytem centrálního významu, tak také pozůstatkem ohrazení či vymezení části starohorské důlní a hutní osady vůči okolí. Šlo o liniový objekt šířky okolo 2,5–3,6 m a hloubky okolo 2,5–3 m (na několika místech různá označení 5640, 6546 a 6655). Jeho datace není z hlediska nalezených artefaktů ani z hlediska stratigrafií vůbec jasná. Ve výplních v kontrolních řezech výkopu byla sice nalezena keramika lze 13.–14. století, nicméně ani v jednom případě nebyla zachycena jakákoliv archeologická situace např. se superpozicemi středověkých objektů a příkopu, která by umožnila být jen rámcový stratigraficko-chronologický závěr. Vedle středověkého původu může příkop, který vymezuje z blíže neznámých důvodů jen část středověkých areálů, může pocházet také z období raného novověku, což lze opřít o historické ikonografické prameny z let 1646–1647, kdy město Jihlavu, obsazenou švédskými oddíly plukovníka Osterlinga, obléhala císařská vojska pod velením hraběte Buchheima, přičemž jeden z opevněných vojenských táborů obléhatelů vlastního města ležel pravděpodobně v místech lokality Staré Hory III.

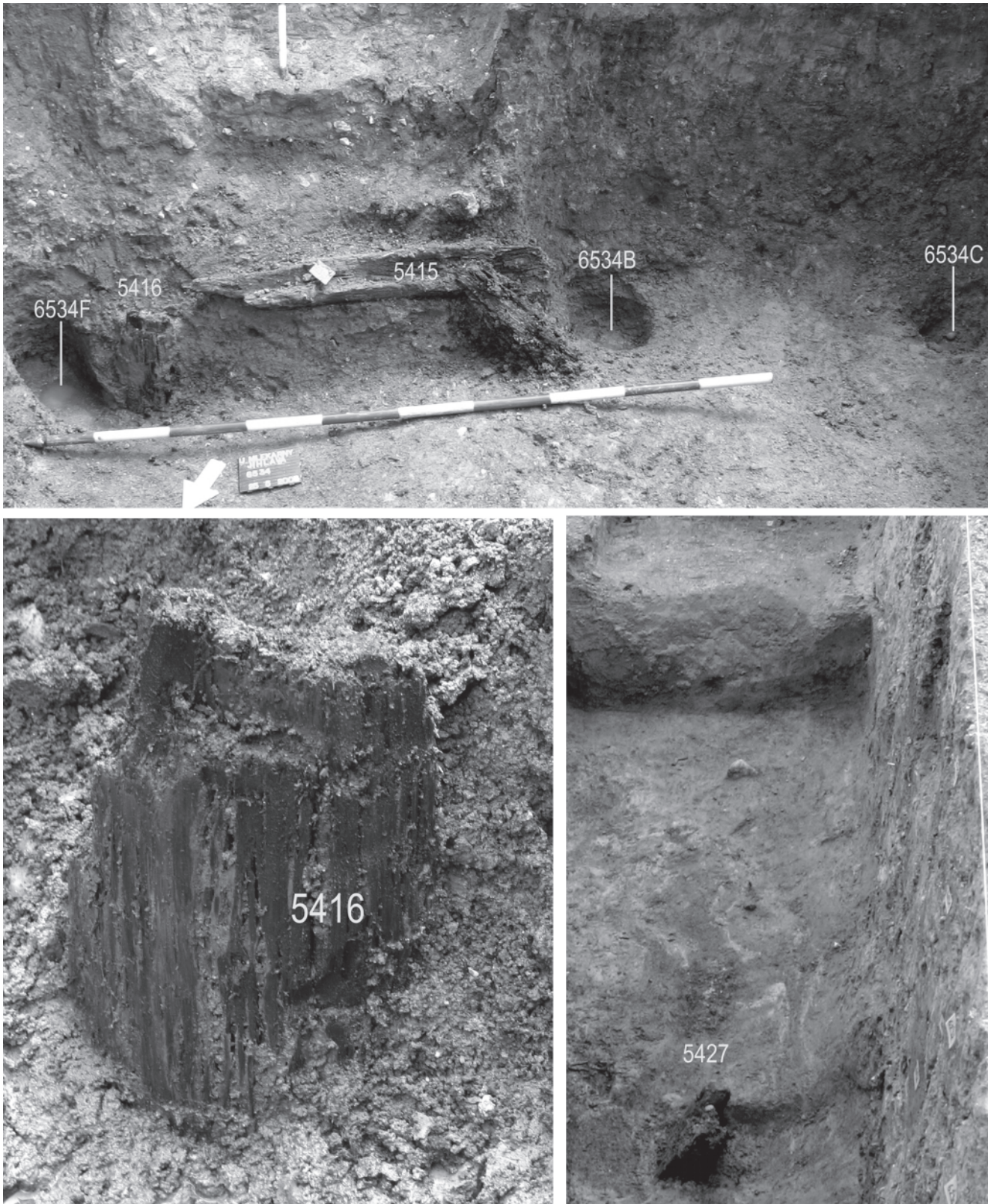
Kůlové a sloupové jámy: Sloupové jámy měly zpravidla kruhový, oválný nebo nepravidelně oválný tvar v ploše, průměry mezi 10–40 cm. Hloubky dosahovaly 10 až 35–50 cm. Vertikální průřez byl svislý až kolmý, dno bylo miskovité nebo hrotité. Ve výplních se nacházely převážně splachy kulturních vrstev, někdy s úlomky uhlíků, nebo druhotně přemístěná hallovina z obvalů, které se původně nacházely okolo

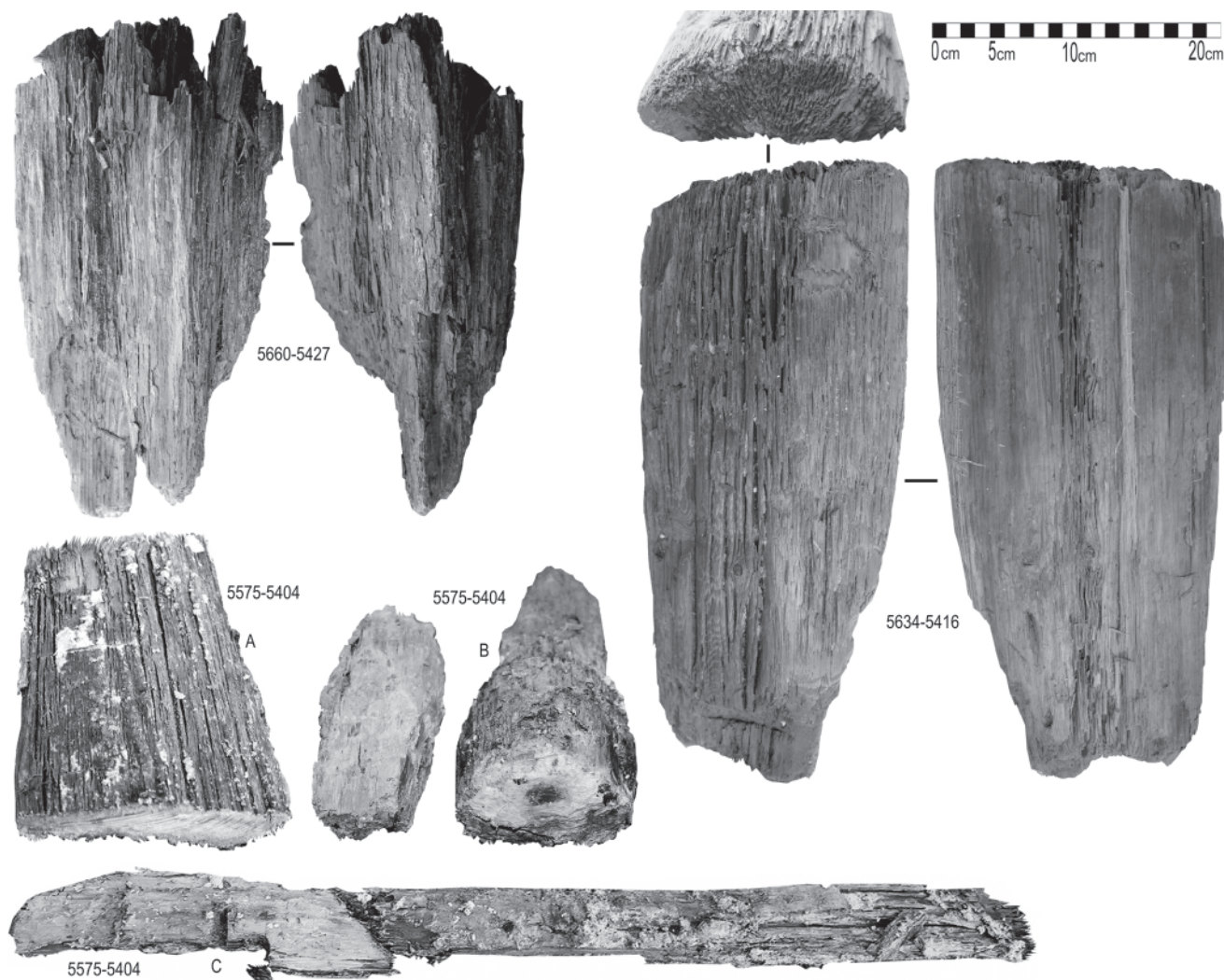
Obr. 201. Nahore: Jihlava – Staré Hory III. Detailní pohled na vybavení dřevem obloženého sklípku 5575, vydlabaného vedle vstupní šije při kratší stěně suterénu 5553. Ten se nacházel v těsném sousedství se stavbou 5551 a byl i stejně orientován. Ve sklípku byla rozlišena prkna nezjistitelné tloušťky, pouze v jednom případě vyzvednutelná (5404A). Z dalších prvků odkorněný zahrocený kůl nebo tyč a menší tesané dřevo, spojující podélně ložená prkna ve sklípku (též srovnej Obr. 527). Dole celkové pohledy na sklípek 5575. Foto Archiv ARCHAIA Brno.

důlních jam. Část sloupových jam obsahovala drobné fragmenty keramiky a stopově mazanici. Tato skupina objektů není v následující studii zpracována v systematickém a vyčerpávající katalogu se standardizovaným deskripčním systémem. Vzhledem k podmínkám záchranného archeologického výzkumu nebyly

sloupové a kůlové jámy exkavačně zkoumány všechny a některé z nich byly pouze plošně zdokumentovány a zaměřeny. Celkově lze z hlediska prostorových vztahů pozorovat následující skupiny:

Obr. 202. Jihlava – Staré Hory 6534 s dochovanými zbytky dřevěných konstrukcí. Nahoře: pohled na stěnu suterénu se vstupní šíjí s trojicí sloupových jam 6534B–C a F po svislých sloupech. Dvě jámy jsou v rozích, třetí v místě napojení vstupu do interiéru, přičemž v ideálním případě by tyto sloupky měly být uspořádány v jedné ose. V levé části vstupní šíje pod nejspodnějším stupněm byl umístěn půlený odkorněný sloupek 5416, který plnil pravděpodobně konstrukční funkci v souvislosti s nedochovanými dřevěnými schody. O něj byl zapřen ztělý pozůstatek hranolu 5415 v horizontální pozici. Není jasné, zda jde o pozici destrukční, tj. po zhroucení, nebo o pozici původní konstrukční. Dole vlevo: detail půleného sloupku 5416, jinak neopracovaného a pouze odkorněného. Dole vpravo: pohled na podlažní úroveň stavby 5560 (lokalita Staré Hory III, výzkum 2004–5), kde byl nalezen hranol 5427, resp. jeho ztělý pozůstatek. Tento prvek byl usazen poněkud neobvykle v ose vstupu a spíše plně v interiéru než v rohu nebo u zdi a navíc nebyl usazen svisle, nýbrž směřoval šikmo k západní delší stěně suterénu. Technická, konstrukční a statická funkce tohoto dřevěného prvku zůstává poněkud nejasná.

Obr. 203. Jihlava – Staré Hory III. Výběr dochovaných a vyzvednutých dřevěných konstrukčních prvků ze suterénu staveb 5660, 6534, 5553 (sklípek 5575). Foto Petr Duffek a archiv ARCHAIA Brno, úprava Petr Hrubý.

a) Sloupové jámy v interiérech staveb

b) Sloupové a kúlové jámy jako konstrukční součást pozůstatků zařízení k úpravě rud

c) Sloupové a kúlové jámy vně zahlučených staveb, ale v nenáhodné těsné vazbě k nim: Skupina šesti kruhových sloupových jam 5667, 5668, 5669, 5670, 5671 a 5672 průměrů 35–50 cm se nachází při boku nároží zahlučené stavby 6610 na lokalitě Staré Hory III (výzkum 2004–2005). Dvě kruhové sloupové jámy 5693 a 5694 se nacházely v ose kratší stěny stavby 5692 na téže lokalitě, přičemž jejich vodorovná vzdálenost k nedochovaným rohovým sloupům suterénu stavby byla 53 a 62 cm. V předpolí vstupní šije suterénu 6534 se nacházela soustava sloupových jam 6531, 6532, 6533 a 6535 (průměry 20 a 35–47 cm), přičemž dvě z nich byly situovány v ose sloupových jam 6534B–C a F v interiéru stavby.

d) Sloupové a kúlové jámy v blízkosti ústí důlních jam: Systém sloupových jam byl nalezen na ploše mezi důlními jámami 3573 a 3597 (sloupové jamky 3576, 3577, 3578, 3576 a 3600; Obr. 41). Pravděpodob-

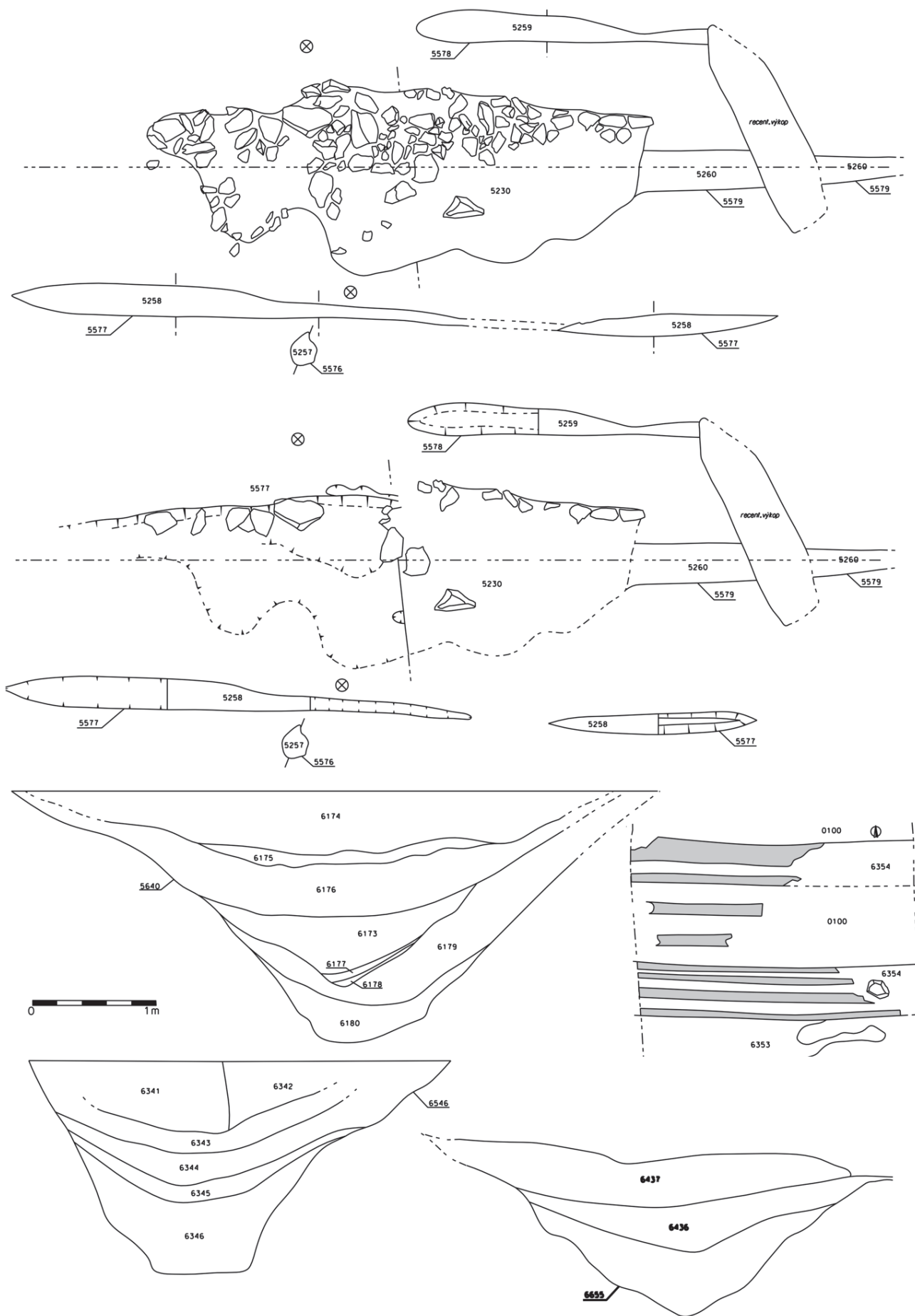
ně nenáhodným uskupením by mohla být čtveřice sloupových jamek 5661–5662 a 5648–5649 v půdoryse obdélníku o rozměrech 0,45 × 2,45 m. Řada tří jamek 0683, 0685 a 0686 se nachází na Starých Horách I v těsné blízkosti průzkumné jámy 0682 nebo v blízkosti průzkumné jámy 0667 (jamky 0655, 0665 a 0666). Podobně se větší koncentrace jamek nachází poblíž trojice průzkumných jam 0671, 0673 a 0681 nebo u jámy 0682.

e) Sloupové a kúlové jámy tvořící nenáhodná uskupení: Ve volné ploše byly nalezeny skutečné soustavy stop sloupů a kúlů. Zde je nutné uvést nápadně pravidelné uskupení čtyř kúlových (sloupových) jam 6526, 6527, 6528 a 6603, tvořících obdélný půdorys rozměrů 5,2 × 2,7–2,9 m v blízkosti trojice průzkumných jam 6523–6525 na lokalitě Staré Hory III. Další soustavou kúlových jam jsou jamky 6501, 6502, 6503, 6504, 6505, 6506, 6507, 6508 a 6509 v těsném sousedství dvojice důlních jam (průzkumných šachet?) 6609 a 6510 na stejné lokalitě.

f) *Sloupové a kůlové jámy ve volné ploše, solitérní a bez pozorované vazby k dalším objektům:* Mohou být fragmentárním a půdorysně neúplným pozůstatkem nerozlišených nezahlobených sloupových staveb či lehčích hospodářských nebo technických přístřešků (kovárny, ustájení zvířectva, zastřešení důlních jam či třídících a roztloukacích pracovišť nebo prádel). Stejně tak mohou být pozůstatkem hospodářských staveb v rámci intravilánů sídelních jader. Konečně mohou být pozůstatkem statických či pohyblivých technických zařízení využívaných v důlní praxi.

Pozůstatky cest: Jedná se o stopy někdejších cest, na nichž se pohybovaly kolové vozy nebo saně s lyžinami či smyky. Funkce těchto cest mohly být naprosto všeobecné, stejně tak mohlo jít převážně o svozy rudy z dolů do úpraven a hutí apod. Tyto objekty byly nalezeny pouze na lokalitě Staré Hory III, přičemž

svou roli hrála nejspíš skutečnost, že zde byly ve větší míře díky sekundárnímu převrstvení a navýšení původního terénu hlušinou dochovány původní komunikační a provozní vrstvy spojené s existencí středověké aglomerace. Šíře každé jedné kolejnice se pohybovala v řádech centimetrů až nejvýše 10–15 cm, hloubka byla konstantní (1–5 cm, někdy do 10 cm) a vzájemná vzdálenost kolejnic, tvořících zřetelně vozovou komunikaci, byla téměř výhradně okolo 1 m. V některých případech může jít o objekty středověké a související s dobou existence aglomerace, jinde stratigrafické situace připouštějí i pozdější původ cest (kolejnice překrývaly zásyp jámy narušující zahlobenou dřevohliněnou stavbu 6610). Datování těchto objektů je velmi problematické i proto, že tyto kolejnice byly zachyceny vždy jen v krátkých úsecích a obsahovaly nulové množství keramiky.

Obr. 204. Objekty považované za pozůstatky cest s charakteristickými stopami po kolech, smyku či lyžinách. Dole řezy příkopy zachycenými na lokalitě III.